

брой 3 (год. 16) декември, 2020

АМВОН

Списание на храм „Св. Атанасий“ гр. Варна

Вести от православния свят

Първо място за хор „Св. Йоан Кукузел“ от международния фестивал в Полша

От 17 -20 септември в Полша се проведе един

от най-известните фестивали на Православната църковна музика. Първата награда в категория „Професионални хорове“ бе връчена на българския Камерен ансамбъл „Св. Йоан Кукузел – Ангелогласният“ с диригент Кристиан Попов и артистичен директор протопсалт Георги Миков. Това изключително признание дойде в годината, когато отбелязваме 740-годишнината от рождението на великия Божии угодник, знаменит песнотворец, реформатор на източното църковно пеене и ангелогласен певец преп. Йоан Кукузел. А на ръководителя на хора, младия музикант Кристиан Попов, беше дадена награда за диригентско майсторство. В рамките на фестивала, съгласно програмата, на 18 септември вечерта българският камерен ансамбъл изнесе едночасов концерт в църквата – ротонда „Света Троица“ във Варшава.

П а р а к л и с , посветен на иконата „Св. Богородица Вратарница“, на българо-гръцката граница (при Маказа) беше осветен **на 18 октомври** от митрополита на Марония и Комотини (Гюмюрджина) Пантелеймон. Параклисът е изграден със средства на митрополията и дарения на вярващи от епархията. Игуменът на атонския Иверски манастир архим. Натанаил донесе в граничния параклис икона „Св. Богородица Вратарница“, препис на чудотворната икона, която е най-голямата светиня на Иверската св. обител.

На 1 ноември бе извършено първото православно богослужение в храм „Св. апостол Вартоломей“ в Гранада, Испания, който храм бе отстъпен

Мадридски и Лисабонски Нестор с архиепископа на Гранада Франсиско Хавиер Мартинес Фернандес.

На 3 ноември в токийското предградие Кунитачи бе осветен православен храм в чест на „Свети вмчк. Георги Победоносец“ към Подворието на Румънската Православна Църква в Япония. Чинът на освещаване извършиха главата на Японската Автономна Православна Църква митрополит Токийски и на цяла Япония Даниил и митрополитът на Западна и Южна Европа Иосиф в съслужение с клирици на Румънската и Японската Православни Църкви, след което бе отслужена и първата Божествена света литургия.

На 23 ноември с благословието на Московския Патриарх и на цяла Русия Кирил започна работа просветителски проект „Обектите на културното наследство на Руската православна църква и мисията на православните екскурзоводи“. Ежегодно милиони туристи и поклонници посещават древните манастири и храмове на Руската православна църква, а стотици екскурзоводи разказват за хилядолетната история на подвижничеството в Русия, светоотеческото наследство и житията на руските светии. Този форум е посветен на обсъждането на катехизаторската дейност при провеждане на пътуванията из паметниците на църковната архитектура и създаването на обща методология и единен стандарт в тази сфера.

Епархийски новини

На 20 септември 2020 г. във Висшето военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ в града бе извършено тържествено освещаване на новоизградения и

богато украсен храм в чест на св. Николай, архиеп. Мирликийски, Чудотворец - закрилник на плаващите по море и на всички хора, които са посветили живота си на този дълг. Негово Високопреосвещенство Варненският и Великопреславски митрополит Йоан освети Божия дом, чрез полагане на антиминост с частица от мощи на св. Трифон и връчи орден „Св. ап. Андрей Първозвани“ на флотилен адмирал проф. Боян

ИДВАНЕТО НА БОГА НА ЗЕМЯТА И В НАШИЯ ЖИВОТ

Архимандрит Никанор Караянис

Празникът Рождество Христово ни подбужда да преживеем тайнството на идването на Бога на земята. И това идване е основополагащо начало, което дава смисъл на нашия живот и на нашето битие, възражда вярата ни и надеждата за живо присъствие на Бог в нас и до нас. Църквата тържествено възглася, че Бог е станал човек, за да може и човекът да стане Бог. Тази истина осветява дори и най-тъмните ъгълчета на нашия живот. Тази вяра става източник на радост, която отваря дверите на нашето битие за духовния Божествен свят. Евангелията, които четем днес, съдържано описват непостижимото раждане на Христос, неговото очакване и изпълнение на пророчествата. Отците на Църквата са обяснявали из основи тайнството на Боговъплъщението. Химнографите възторжено са възпявали не само слизането на Бога, но и възвисяването на човека. Творецът е станал творение. Незримият от днес е видим, Безначалният става осезаем, безплътният Бог се облича в плът и започва земния Си живот в образ на човек.

По този начин, „когато се изпълни времето“ (Гал. 4:4), Бог се спуска от висотата на небесата, за да се съедини с човешкото естество, без да се отвръща от Божествената Си природа. Той влиза в нашата действителност, нашето битие и нашия живот. Бог избира най-мрачния момент от историята, за да изпълни всичките Си обети на такова място

и по такъв начин, които предизвикват възхищение. Непостижимият и удивителен път, по който Бог идва на земята и всеки път в нашия живот, преобръща човешките представи и потвърждава, че невъзможното за човека е възможно за Бога. Рождество Христово осветява света със светлината на познанието, защото явява на света образ на Бога и съвършен човек. Такова познание просвещава душата, защото Въплъщението на Бога, като знание за абсолютната истина, е несравнимо с никаква друга истина на този свят. То потвърждава, че небесата са слезли на земята, а човек е намерил това, към което така настойчиво се е стремил.

Рождество Христово означава възраждането на човека. Ние, вярващите, сме призвани да преживеем това тайнство на историята като чудо на собственото ни битие и живот. Защото, докато „Слънцето на правдата“ не освети душата ни, нашето търсене в света „на родения Цар“ от пророчествата и обещанията на Свещеното Писание ще са напразни. Рождество Христово е непрестанен призив към хората за духовно възраждане. Духовното възраждане е важно събитие, велико чудо, когато човек се превръща в някаква друга личност. Един известен богослов в сериозните си теологически търсения свързва духовното възраждане на човека с образа на Богомладенеца. В частност той пише: „Думите „младенец“ и „Бог“ разкриват тайнството на Рождество. В някакъв смисъл това е тайнство, обърнато към младенеца, който продължава по чуден

път, по който Бог идва на земята и всеки път в нашия живот, преобръща човешките представи и потвърждава, че невъзможното за човека е възможно за Бога. Рождество Христово осветява света със светлината на познанието, защото явява на света образ на Бога и съвършен човек. Такова познание просвещава душата, защото Въплъщението на Бога, като знание за абсолютната истина, е несравнимо с никаква друга истина на този свят. То потвърждава, че небесата са слезли на земята, а човек е намерил това, към което така настойчиво се е стремил.

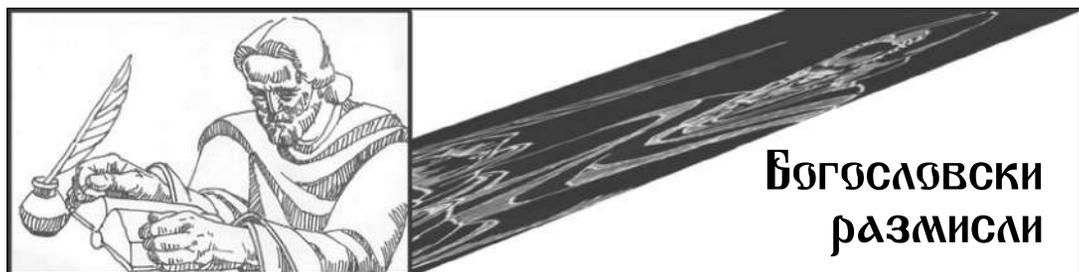
начин да живее във всеки голям човек. Към детето, което чува това, което за възрастния вече е недостъпно, и отговаря с радост на това, което възрастният в своя преситен, изморен и циничен свят вече не може да усети“.

В един евангелски откъс Христос ни казва: „Станете като деца“ (Мат. 18:3). С тези думи Той не само ни напомня за изгубената чистота и незлобие, но и ни призовава да осъзнаем факта, че всеки път, когато се уподобяваме на дете, ние се възраждаме духовно, защото намираме това, което сме изгубили: способността да се предаваме на това, което обичаме и на което

имаме доверие. Само така можем за почувстваме величието, чудото и тайнството на събитието Рождество Христово.

Възлюбени братя! Да не скърбим за светското празнуване на Рождество. Роденият в пещера и лежащият в яслите Господ е дошъл да възроди и възсъздаде изопачената картина на света около нас и помрачения образ Божи вътре в нас. И ако това ни докосне, ние вътрешно ще се възродим и ще можем да се надяваме, че и светът около нас ще се промени. Амин.

Превод от руски език: Дияна Янчева

БОГОСЛОВСКИ РАЗМИСЛИ

ЗА РАЗЛИЧНИТЕ ИМЕНА НА ХРИСТОС

Св. Никита Ремесиански

Предлагам на вниманието на читателите един трактат, който не се явява схоластика. Това е нещо, което ни се случва всеки ден, когато се молим на Господа Исуса Христа и Го наричаме Агнец Божий, Слово на Отца, Истинен и жив Път, Лекар на душите и телата и с много други скъпи за нас и свети имена. Когато четем Свещеното Писание, например в Евангелието от Йоан, Христос е Светлина, Врата, Пастир, Агнец. И възниква въпрос: защо има толкова много имена и какво означава всяко едно от тях? Както и от друга страна, ако Бог е неизразим, то защо тогава се определя с толкова много имена? Богословието на Православната Църква обяснява това по следния начин: Бог е непостижим по същността Си, но е постижим по Своята енергия и имената Му са свързани с Неговите енергии или действия. Съответно, молейки

се и призовавайки Божието име, ние призоваваме Неговата освещаваща и преобразяваща сила. Това е и темата на този неголям трактат.

Неговият автор – свети Никита Ремесиански (350-420), е апостолът на Дунава. Той е просвещавал жителите по дунавските земи, където по-късно се появили държавите Сърбия, България, Румъния и Молдова. Негов учител е бил Теофил, епископ Томийски. Свети Никита просветил всички варварски племена - скити, даки, гети. Забележителен е неговият подвиг, свързан с проповядването на бесите - дивите обитатели на планината Родопи. Жестокостта им се изразявала в това, че принасяли жертва на демоните. Свети Никита ги преобразил с тихото си и кротко слово и те станали силно вярващи християни. Той превел Божието слово на езика на бесите и ги запознал с християнското

богослужение и по-конкретно с химна „Тебе Бога хвалим“. Паметта на свети Никита се чества на 24 юни по православния календар, и на 7 януари по католическия.

От литературното му наследство са останали шест книги „Наставления“, част от които достигнали и до нас в два ръкописа (A = Cod. Vatic, lat. 314. Saec. xv. B = Cod. Vatic, lat. 325. Saec. xi.) и били публикувани в началото на XX век. Сред тях е и този трактат, преведен от латински от дякон Владимир Васулик.

За различните имена на Христос

В Священото писание съществуват много имена и определения, назоваващи Исус, нашия Господ и Спасител. Той е наречен Слово, Премъдрост, Светлина, Сила, Десница, Мишца, Ангел. Именуван е още Човек, Агнец, Овца, Свещеник, Път, Истина, Живот. Други наименования са Лоза, Праведност, Изкупление, Хляб, Камък, Лекар, Източник на жива вода, Мир, Съдия, Врата. Той е назован чрез всички тези имена, а в същото време е Единосъщ, Бог истинен от Бог истинен, за да можем да познаем разума на Неговото могъщество и сила.

Ти си чувал тези наименования, но какво е тяхното значение?

Той се нарича Слово или защото е непостижимо роден от Отца, или защото рождението е извършено без загуба на Отеческата субстанция. Нали и човек също не претърпява загуби, когато произнася някакво слово. Или се нарича Слово, защото чрез Него Бог говори и на ангелите, и на човеците. Той се именува Премъдрост, тъй като още от самото начало всичко чрез Него е премъдро устроено. Светлина е, защото е осветил първоначалния здрач на света и е пропъдил чрез Своето пришествие мрака на човешките

умове. Сила е, понеже никоя твар не може да Го преодолее. Десница и Мишца е, тъй като чрез Него всичко е сътворено и на Него се крепи.

Ангел на великия съвет е, поради това че Сам е Вестител на волята на Отца. Нарича се Последен Човек, защото заради нас, хората, се е удостоил да се роди като човек. Агнец е заради особената си невинност. Овца е, за да ни се яви Неговото страдание. Свещеник е или защото е принесъл Своето Тяло в жертва

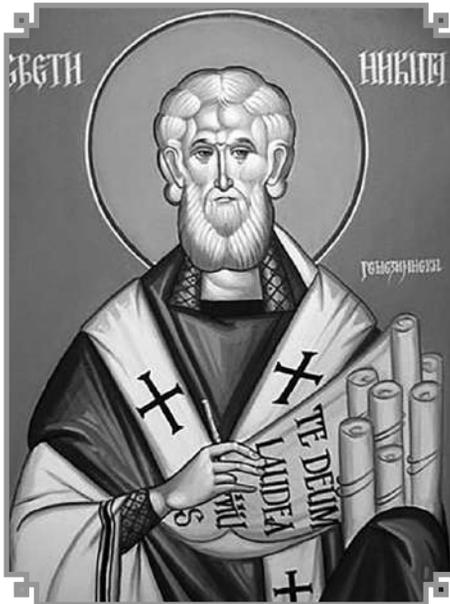
и приношение, или защото ни е сподобил всеки ден да Го принасяме в жертва.

Христос се нарича Лоза, тъй като, простирайки ръцете Си като клонки на Кръста, е дарил на този век плодовете на сладостта

Наречен е Път, защото чрез Него вървим към спасението. Живот е, понеже е разрушил смъртта. Лоза е, защото простирайки ръцете Си като клонки на Кръста, е дарил на този век плодовете на сладостта. Праведност е, тъй като чрез

вярата в Неговото име оправдава грешниците. Нарича се Изкупление, тъй като нас, някога погиналите, ни изкупи с цената на Своята кръв. Хляб е, защото утолява чрез Евангелието Си душевния ни глад.

Камък е, тъй като змията не може да остави следа на него, а и Той Самият ни дарува твърдост. Лекар е, защото чрез посещението Си изцелява нашите немощи и рани. Източник на жива вода е, понеже умива и оживява грешниците чрез очистващо възраждане. Мир е, тъй като събра разделените в едно и ни примири с Бога Отца. Възкресение е, затова че Сам ще възкреси всички тела от гробовете. Съдия е, защото Сам е бъдещ Съдия на живи и мъртви. Врата е, тъй като чрез Него верните влизат в Царството Небесно.

Следователно, щом нашият Господ Иисус Христос се назовава с тези имена и определения, то имай вяра, о, вярващи човеко, и утвърждавай надеждата си в тези добродетели! Защото Самото Слово ти се е явило, за да познаеш Отца. Ако искаш да знаеш кое е правилно, то питай Този, Който е Премъдрост. Ако твоят разум страда от някакъв мрак, то моли Христос, тъй като той е Светлина.

Болен ли си? - имаш прибежище, тъй като той е Лекар и Сила. Желает ли да знаеш чрез Кого е сътворен този свят и на Кого се държи? - вярвай в Него Самия, защото Той дарува десница и мишца. В теб съществува някакъв страх? - във всичко те съпътства Ангел. Ако ти се стори трудно да пристъпиш към това величие на Единородния, то не се отчайвай, тъй като Той стана Човек, за да достигне лесно до Него човечеството. Ако си невинен, то и Той ще се присъедини към Теб като Агнец. Ако нещо езическо те преследва и опечалява, то имай вяра, защото Той Сам като Овца беше принесен в жертва и като Свещеник ще приеме теб, принасящия се на Отца.

Ако те измъчва гняв и раздразнителност, прибегни до Христа, защото Той е Мир

Ако не знаеш пътя на спасението, попитай Христос, тъй като Той Сам е Пътят на душите ни. Ако искаш да знаеш истината, послушай Самия Него, защото Той е Истина. Ни най-малко не се бой от смъртта, защото Христос е Живот за вярващите. Радва те сладостта на настоящия век? По-добре се обърни към Кръста Христов, за да се освежиш от сладостта на Лозата, която е висяла на Кръ-

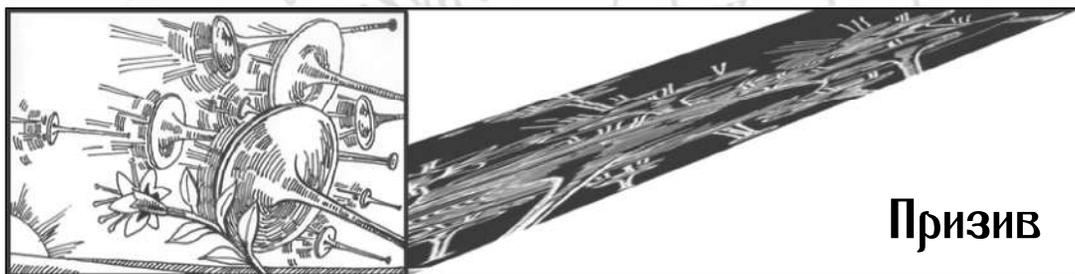
ста. Ти си погиващ грешник? Необходимо е силно да търсиш истината, да жадуваш Изкупителя, Който е Христос. И Той ще те насити, защото Той е Хляб. Ако в нещо се колебаеш, то се укрепвай в Него, тъй като той е Камък и ще те държи твърдо като стена. Слаб си и си болен? Моли Него Самия за лекарства, защото Той е Лекар. Търпиш тежестта на грехове, които те изгарят, или си оглашен? Бягай към Източника на живота, за да може пламъкът ти да угасне и душата ти да се насочи към вечността. Ако те мъчи гняв и раздразнител-

ност, прибегни към Христос, защото Той е Мир. Така ще се примириш с Отца и ще възлюбиш всеки човек толкова, колкото смяташ, че е редно да възлюбиш себе си.

Ако се боиш от умиращото си тяло и се страхуваш

от смъртта в този живот, то си спомни, че Той е Възкресение. Той може да изправи това, което е паднало. Ако те съблазнява похотта на греха и пороците на плътта, то си спомни, че Той е праведен Съдия и суров Следовател, а и Пригответият вечния огън и тогава нищо няма да съблазни теб, грешника, да грешиш. И накрая, братко мой, ако някога те обхване отчаяние за тържеството на справедливостта и за очакването на небесната слава, то с верен разум си спомни Неговата Врата. Тъй като възкръсвайки чрез Него от мъртвите, ще проникнеш в тайната на небесата и ще последваш ангелското общество. И ще чуеш този желан глас: „Хубаво, добри и верни рабе...влез в радостта на господаря си.“ (Мат.25:21). И наследи царството, пригответено за тебе още от създание мира. Амин.

Превод от руски език: Теодора Цакова

Призив

ДА ПОЕМЕШ ОТГОВОРНОСТТА ЗА ЖИВОТА СИ

Митрополит Лимасолски Атанасий

Един от вълнуващите ви въпроси, които получих, звучи така: „Определя ли Господ човека, с когото ни предстои да създадем семейство?“

Всички ние трябва да знаем, че Господ не предопределя нищо в нашия живот. Ако Бог предопределяше събитията в нашия живот, това би означавало, че Той трябваше да носи отговорност за всичко, което би ни се случило. Например, аз станах монах. Ако това беше предопределено за мен от Господа, аз бих могъл да Му възразя: „Защо никой не ме е попитал, дали искам да бъда монах?“. Или в случай на несполучливо направения от мен избор, бих могъл да предея претенции: „Аз не искам да ставам монах и за всичко това Бог е виновен“. И обратното, в случай, когато сам правя избора си, за каквото и да се отнася той, – тогава аз сам нося отговорността за този свой избор, защото никой не ми го е наложил, дори и Самият Господ. Същото се отнася и за брака. Господ не предопределя човека, който ще стане наш/а съпруг/а. Това е изключително личен избор. Ще ме попитате: „А знае ли Господ кой ще ми бъде съпруг/а?“. Разбира се, че знае. За Бога няма нищо неизвестно. Господ знае всичко, но има един тънък момент, който трябва да разберем.

Знанието на Бога за това, което ще извършим, не определя постъпките ни. Например, ако аз се ожена за Мария, това не означава, че съм я избрал заради това, че Господ вече знае. Господ знае за коя ще се ожена, защото познава моя избор. Не Бог е този, Който определя, дали съм длъжен да създам семейство с Мария. Аз действам в рамките на свободата си. Аз мога да променя решението

си във всеки един момент.

Защо толкова много хора се развеждат? Мислите ли, че Божията воля е хората да разрушават семействата си? Твърдо „не“. Знае ли Бог, че тези хора ще се разделят? Разбира се, знае. И защо все пак те се развеждат? Защото това е собственият им избор. Хората решават дали да бъдат заедно или не. Единственото, което Господ иска от нас е, да спасим чрез съпружеството душите си, за да станем истински Негови деца, за да се съединим с Него и вечно да пребиваваме близо до Него. С други думи волята Божия е в това, да преживяваме брака си духовно. Както вече си говорихме на предишните наши беседи, главната цел на брака не е щастието ни, раждането на деца или радостен живот. Всичко това, разбира се, е важно. Ние искаме да сме щастливи, да родим деца, искаме да имаме хубава работа, висока заплата, да имаме всичко необходимо за семейството, за децата, за нашия живот, и в това няма нищо лошо. Но важно е да знаем, че всяко действие, което извършваме, трябва да има висша цел – да бъдем близо до Христос, както в този си живот, така и във вечността. И затова, каквото и да се случи в живота или в семейство ни (например някое изпитание, трудност, несполука, изкушение, разпадане на брака или каквото и да е друго, независимо от това, дали има наша вина за това или не – това е второстепенно), ние трябва да използваме този обрат на събитията в полза за душите си.

Дори грешките си трябва да възприемаме духовно. Как се случва това ли? Смиривайки се и осъзнавайки отговорността си, до осъзнаването на собствената вина, молейки

Призив

се на Бог да ни помилва и благослови, да ни помогне да преминаем тези трудностите духовно. По този начин грешките ни могат да бъдат много полезни, ако съумеем да ги възприемем през призмата на покаянието. Ето, например, оборски тор – това са животински екскременти. Какво по-неприятно? Но те могат да се употребят с полза. Използваме оборски тор в градините си и няма по-добър от него. Благодарение на торенето събираме богата реколта. Затова трябва да се научим да употребяваме за благо дори и грешките си.

По този начин, приятели мои, когато вие гледате човека и трябва да решите дали той ще бъде вашият съпруг/а, разбира се, на първо място трябва да се помолите на Бог, за да не направите грешка. Обаче, когато вземате това решение, не е нужно да се питате дали Господ го иска, или дали този човек ви

е приготвен от Него за съпруг/а. По-добре е да попитате себе си: „Искам ли аз този човек да стане моя съпруг/а, подхожда ли ми?“. И ако почувствате, че „да“, че този човек е подходящ за вас, то тръгвайте смело напред. Но бъдете внимателни да не прехвърляте отговорността си върху Бога! Защото решението дали даден човек ще стане ваш спътник или не, е именно ваше. Затова, ако утре или вдругиден ние направим грешка при избора си или пък изобщо не изберем никого, да не прехвърляме отговорността си върху Бога: „Господи, Ти си виновен, че ме накара да избера този човек, и че сега страдам до него“, или „... че не мога да срещна никой подходящ“ и т.н. Аз сам избрах този човек, тази работа, този начин на живот и сам си нося отговорността. Ако всичко потръгне добре, ще възхваля и благодаря на Господа. Ако нещата

не тръгнат на добре, не е нужно да се отчайвате, но трябва да видим: ето я моята несполука, например в брака, или някакво затруднение – как това може да послужи за полза на духовния ми живот? Разберете, важно е само това, доколко духовно ние живеем нашия живот. Тоест каквито и да са обстоятелствата в нашия живот – щастие ли, нещастие ли – важно е само едно: употребяваме ли тази ситуация за ползата на душата си.

Познавах една жена (тя вече не е сред нас), която се бе омъжила за човек – същински тиранин в прекия смисъл. Редом с

него тя преживяла истински мъченически живот, обаче, бъдейки човек Божий, се отнасяла с мъжа си по християнски. Знае се, че е страдала много заради него, преживяла бе унижения и безчестие, но всичките тези събития съумя да употреби за спасението на своята душа. Тази жена наистина е

била „жилище на Светия Дух“, и кончината ѝ е била свята. Тя би могла да твърди: „Бог е виновен, че ми е дал такъв съпруг“, но е казала: „Ето, този човек е моят мъж, и аз ще се постарая да претърпя това изпитание, което ми е пратено, и да го употребя за духовна полза“. Падна ѝ се да се потруди доста, но в резултат тя победи в тази духовна борба.

Но се случват ситуации, когато човек вече не може да търпи. Той ще каже: „Добре, тази жена е съумяла и е понесла своя кръст, но аз не мога така“... или „не искам“. Добре, ако ти не искаш, имаш право да направиш друг избор, да се смириш и да кажеш: „Извинявай, но аз повече не мога или не искам да продължавам. Прости ме, Боже, простете ме, хора, простете ме всички, но повече така не мога. Тук е пределът на силите ми.“ Да признаеш безсилието си – това също е смире-

ние. Казваме, че такъв живот повече не е по силите ни и със смирение вземаме решение да го изменим.

Само помнете, че не трябва да обвинявате в това Господ или други хора. Също не трябва да се отчайвате заради грешката си. Смиреният човек не прехвърля отговорността за грешката си върху никой друг. Той няма да уние и няма да каже: „Аз направих грешка и сега ще трябва да плащам за това. С живота ми е свършено“. Той ще каже иначе: „Да, направих грешка. Прости ме, Господи! Но не мога повече да продължа, не мога да го изтърпя до край“.

Тоест ние казваме на Бога какво можем да направим и правим това, което е по силите ни. Ето така, със смирение и простота, човек продължава живота си, опитвайки се в тези условия, в които се намира, да изгражда отношенията си с Христа.

Искам да ви кажа, приятели, че духовният живот никога няма да ви заведе в задънена улица. Дори и да извършите най-големи грешки, няма как да се озовете в безизходица, винаги се намира изход – покаяние, смирение, молитва. Христос – това е изходът! Например, човек създаде атомна бомба, затрил милиарди хора и е останал единствен на земята. Но даже в този страховит случай той има надежда за спасение. На Атон казват: „Изгори Света Гора и кажи „Господи, помилуй““. Тоест, ако ти си се разкажал, имаш право на прошка. За мирското съзнание такава логика е голямо предизвикателство, тя е непонятна. Светската логика казва, че ако си извършил зло, значи задължително трябва да си платиш.

На всички ви е известно, че в Гърция вся-

ка година се случват горски пожари, при които загиват и хора. Един човек, дошъл на Света Гора, бидейки разгневен от случващото се, започнал да се възмущава: „Искам тези, които подпалват горите, сами да изгорят в този пожар. Трябва те да се завържат за дърветата и да се оставят да изгорят там, в пламтящата гора“. Безспорно, това, което се случва, е голямо зло. Без никаква причина се подпалват горите, а с тях изгарят домове, загиват хора. И въпреки това, този човек не е бил готов да приеме факта, че подпалвачите могат и да се покаят, и да помолят за прошка.

Да, те са запалили родината си, но дори да са запалили и целия свят, те все пак могат да получат прошка. Ако някой реши да отмъщава и да постъпи така, както е предлагал онзи господин? Какво ще се получи? Така работи мирската логика, но

ние не бива да я приемаме.

В случай, че подпалвачът осъзнае грешката си и възприемайки я духовно, каже: „Вярно е, трябва да ме изгорят точно така, както и аз съм изгорил гората, та нали не съм го сторил поради невнимателност, а съвсем умишлено, злонамерено“. Ако той се смири и се покае по този начин, тогава ще се спаси. Дори и светия ще стане. Искате ли пример? Заповядайте: разбойникът. Кой пръв е влязъл в Рая? Кой е бил първият светия, когото взел със Себе Си Христос? Разбойникът, който е бил негодник, злодей, престъпник, лъжец и може би даже убиец. И какво се е случило с него? Той се е разкажал, помолил Христа за прошка, помолил Го да си спомни за него в Царството Небесно, и Христос му е отвърнал: добре, „...истина ти казвам: днес ще бъдеш с Мене в рая“ (Лк. 23, 43). Това е,

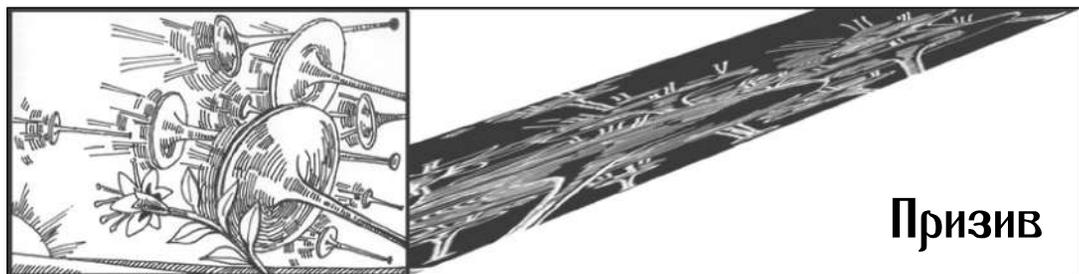

повече нищо не е било нужно да се прави. Него го е спасило смирението и покаянието, в това е същността на Евангелието. Не бива да се казва, че за всичките злини, за всичките грешки и престъпления, които съм извършил в живота си, няма да има опрощение и спасение за мен. Даже ако си взривил целия свят и си останал сам-самичък на тази планета, ти пак имаш надежда за спасение, защото съществува покаянието, което произтича от смирението. Смирени човек винаги идва до покаяние, а горделивият – никога, той само се отчайва.

И така, приятели, всички решения, които вземаме в нашия живот, са наш собствен избор, а не предопределение от Господа. Ние

сами избираме посоката и сами трябва да понесем отговорността за избора си. Всичките наши грешки, грехове, падения или нещастия е нужно да приемаме спокойно и с достойнство, старайки се да ги употребим в полза на душите ни. Егоизмът от своя страна ни води към отчаяние, униение, към неправилното възприемане на нещата. Такъв начин на мислене е чужд за вярващи хора. Изборът ми се състои в това, дали ще мога със смирение да направя това, което е по силите ми, и то с вътрешна увереност, че ако смиренно помоля помощ от Бога, Той ще ми помогне да завърша започнатото.

Превод от руски език: Марина Трухина

Призив

НА ОНИ СВАТ ПЪРВИЯТ ВЪПРОС ЩЕ БЪДЕ: „БИЛ ЛИ СИ ЧОВЕК НА ЗЕМЯТА?“

ЙЕРОДЯКОН ИЛИОДОР

На 26 октомври се представи пред Господа йеродякон Илиодор (Гайри-янци) от руския манастир Оптина пустиня. Кой не помни гръмкия му напев?: „Радвай се, блага Вратарнице, отваряща райските врати на верните!“ – Стойки до него се разпяваха дори и най-бездарните. И още дълго след акатистите, отслужвани от него, душата на всеки пееше и ликуваше. Той беше апостол на радостното, звънкото благовестие на онова най-главното човешко щастие - да бъдеш с Бога, под Покрова на Пресветата Богородица. И ето, че в деня на Иверската икона на Божията Майка- Вратарница, Тя го пусна в райската обител.

А четиридесетте дни от упокоението му се паднаха на Въведение Богородично – престолния празник на манастира. Отец Илиодор ни завеща: „Всички и на всяка цена трябва да използват времето, което Господ отпуска на всеки човек - 24 часа в денонощието, в това число и за почивка!“

Да си спомним за отец Илиодор с този разговор на чашка чай, записан някога от Олга Орлова

Кога на човек му е хубаво?

Често човек дълго търси себе си. Така и аз бродих по живота до четиридесетте - ту тук ще свърна, ту там... А после Господ ме доведе

в лаврата. И аз всичко разбрах и си казах: давай напред! Така приех монашество. Останах там, в обителта. Започнах да се моля, както е редно. И ето, че започнаха да ми се откриват тайните и премъдростите на нашето битие, на отношенията ни с Бога. Целият ни живот е в Божиите ръце. Да оправим отношенията си с Бога – това е и всичко, което ни е нужно. Всичко останало ще ни се прибави (както е казано при Мат. 6, 33).

Над умните са разумните, над разумните – мъдрите, над мъдрите – премъдрите, а над премъдрите е светата простота. Но това вече е висш пилотаж. При Бога всъщност всичко е просто. „Където е просто, там ангелите са сто, където се мъдрува – няма нито един“, – както казваше нашият Оптички старец Амвросий. Ние хората сами усложняваме всичко. „Бог не създава кръста за човека. Колкото и тежък да е кръстът, който носи в живота си някой, все пак дървото, от което е направен, винаги пораста върху почвата на неговото сърце“, така наставляваше отец Амвросий и показвайки сърцето си добавяше: „дърво, посадено при потоци води, а водите там кипят“, – водите, т.е. страстите. Оттам са и всичките ни беди.

Целият ни живот е в Божиите ръце. Да оправим отношенията си с Бога – това е и всичко, което ни е нужно.

А какво е светостта? Външно тези хора са скромни, прости, добри, достъпни, непосредствени, доброжелателни, незлобливи. Ако човек на никого не се озлобява,

читай, че този човек е свят. Ако никого не съди, не осъжда. „Да живеем без да тъгуваме, никого да не осъждаме, никому да не досаждаме и на всички почит да отдаваме!“ – кой не знае тези думи на отец Амвросий? Не търси за себе си нито чест, нито слава.

Сам бъди снизходителен, внимателен към всички. Обичай всички... Просто започни да постъпваш така, и ще имаш вече мир в душата си. Ако в теб няма любов, започни да вършиш дела на любовта, макар и без любов, а Бог, виждайки твоето желание и страдание, ще даде любов на сърцето ти, – както наставляват оптинските старци.

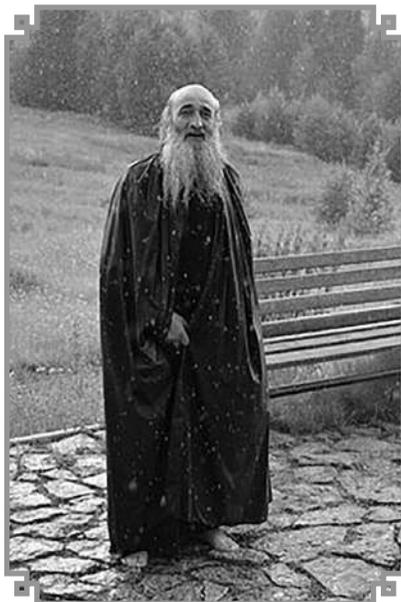
Та кога му е хубаво на човек? Не когато го обичат, а когато той сам обича. Тогава всичко му е наред: и времето – прекрасно, и хората наоколо – всичките такива забележителни... А когато човек не обича, нищо не му е наред, всичко му е тежко, непосилно... Господ затова ни е дал заповедта „Обичайте се един другия“ (Йоан. 13, 34).

Без любов нищо няма смисъл

Казват: светът ще загине, когато престане любовта. Защо ще се разруши светът? Защото без любов нищо няма смисъл. И като няма любов, могат да започнат много бедствия, за да събудят поне малко чувствителността на хората. Всичко е по волята на Бога. Имало е пророчества, и ко-

гато хората са се покаявали, Господ е променял решението си. Ако се бяха намерили в Содом и Гомор 10 праведника, поне по пет на всеки град, които да се покаят, Бог не би унищожил тези градове (Бит. 18, 32)!

Всеки от нас на всяка цена трябва да използва това време, което му е отпуснато от Бога, а именно: 24 часа в денонощието! Точно толкова се дава и на Патриарха, и на всеки друг. Ето и ти, както се разпоредиш, така и ще бъде. Както казва народът: всеки човек е строител на своето щастие и нещастие. Нужно е не обстоятелствата да ръководят човека, а човек да ръководи обстоятелствата. А то се почва: навикът ми е втора природа, жена ми е такава-онакава... Всичко това са оправ-

дания.

Човек има три основни задължения: ако е семеен – семейството. После работата – мъжът не трябва да стои без работа, жената има своите грижи: децата, дома. И третото е Църквата. Разбира се Църквата трябва да е приоритет. Когато Бог е на първо място – всичко останало си е на своето място. Но трябва и човек да е узрял за това. Защото при много хора и семейството отпада от ползрение-то... „Ето, той все работи, работи, и ние не го виждаме вкъщи“, – отвсякъде това се чува. И на кому тогава е нужен такъв живот?

Господ е заповядал и осветил не само шест дни за труд, но и седми - за отдих

Трябва да почиваме, защото Господ е заповядал и с примера Си е осветил не само шест дена за труд, но и седми – за отдих (Свети Николай Сръбски хубаво е написал за това). Трябва да изпълняваме заповедите. Но и отдихът не е самоцел, както си мислят някои. Сега има много изхвърляния: или трудохолизъм, или праховане на живота... това всичкото е заради липсата на смисъл. Защото, ако в живота няма любов, той наистина е безсмислен.

Какво да се иска от невъзърковените? Те не разбират смисъла на живота. Но когато християните се отдръпват от Църквата – това наистина е беда. „А оня слуга, който е знаял волята на господаря си, и не е бил готов, и не е постъпвал по волята му, ще бъде бит много“ (Лука 12, 47). И как ли само не се оправдават: „Ами, ние не можехме тогава, а че сме закъснели сега, това е нищо работа... Господ ще прости“. А после идват и болести, и скърби.

Да живеем, за да се подготвим за вечността

„В скърбите ще се помолиш на Бога и ще отстъпят, а болестите и с пръчка не можеш ги прогони“ – казваше преподобният Амвросий. Изцелението често се дава за укрепване във вярата. Познавам една Надежда от Финландия. Разболя се от саркома. Дадоха й месец-два до края. Тя продаде всичко, което имаше и тръгна по светите места. Молеше се пред мощи, целуваше светини, чудотворни образи, започна да води християнски

живот, да помага на другите, да се изповядва, причастява, направи маслосвет. А след маслосвета не се ленеше да се помазва ежедневно, както и с елей от чудотворни икони и мощи. Пиеше светена вода, не започваше деня си без нафора, потапяше се в аязмени води. Стана вярващ човек. Не й беше вече до скептицизъм: един вид, за какво ми е всичко това..., а лекарите не можеха да повярват:

– Къде се лекувате?

– Имам светено масълце, светена вода, просфорки... – точно така им отговаряше.

– Така ли?! Ами-и-и... – споглеждаха се лекарите.

И тя поживя още 12 години! Тези отпуснати й години й бяха достатъчни да се подготви за вечността. Тя си отиде много просто и леко от този свят. Да се спасиш, както казва преподобни Амвросий, не е трудно, но е премъдро. По-лошо е когато болести се изпращат на вече вярващите християни...

Нима Бог няма да ни спре?

Какво ли не ще свърши човек в живота си. Но да се обърне към Бога – такива да ги нямаме! И всичко това е заради гордостта! Как така?! Така комунистическата власт е извратила човека. А когато такива безбожници и сега се промъкнат във властта – Боже, опази!

Ето чуйте Зюганов: това ще ви дам, онова ще ви осигуря... А кой си ти всъщност? Ти, какво, природните ресурси ли си създал? Ние вече знаем, минали сме през това какво и как умеете да обещавате: светло бъдеще и прочие. Така ни дадохте, че до сега още хълцаме. Утре ще изнесат всеки един такъв обещаващ напред с краката, ето ги и всичките обещани и раздадени дарове. Светът е виждал такива: и Хитлер, и Сталин, и Ленин... и никой от тях не е тук.

А Бог е тук, имало Го е и ще Го има! – ето цялата аксиома. Той е Единственият Вседържител.

А властта разваля човека. Човекът е слаб. Трябва да взимаме пример от оптинските старци: какви кротки са били винаги. И силните на този свят са ги слушали, а самите старци оставали смирени. А комунистите обявиха оптинските старци за „врагове на

народа". А кой се оказа враг в крайна сметка?

Както и да ни върти, докато не осъдим всичкото зло, което е вилняло в страната през XX век, всичките тези престъпления на комунистите пред народа, докато не снемем всичките тези идоли от пиедесталите в страната, не махнем имената на палачите-терористи от наименованията на улиците, площадите, библиотеките и прочие, – за какво възраждане да говорим? Накъде отиваме? Нима Бог няма да ни спре? Та така не може да продължава още дълго. Такова е било вече преди революцията. От нейното наследство още не сме се оправили...

По Божията земя ходят хората, дишат Божия въздух, топлят се от Божието слънце... А прославят онзи идол? На трупа в Мавзолея се покланят, венци полагат?! „Ето пенсия имам..." Каква пенсия, ако този ваш кумир е избил милиони хора? Каква пенсия, полята с кръвта им?

Започват да защитават тази идеология. „Ти поне знаеш ли какво е комунизъм в действие?"- питам един добре облечен и охранен господин. „Светло бъдеще" - ми отговаря. И не го е срам.

А ние с мир подходждаме. Не вярва човек в Бога - добре. Не му е дадено. Какво да го правиш? Питаш комуниста: „Не вярваш ли в Бога?"- „Не вярвам". – „Ти комунист ли си?"- „Да. Комунист съм."- „Дай Боже 1000 години да живееш. А пък аз вярвам."

А те? „Аз не вярвам – и от теб ще избия вратата. Ако вярваш, нашият Феликс Едмундович ще те разстреля. Ти си враг на народа".

„Добре, - спомням си как питах комунистите,- вярвате ли?"- „Не вярваме. Имаме си свои идеали."- „Да-да, разбира се. Вратата е свободен избор на човека. А трябва ли да караме децата да вярват в Бога?"- „Не."-„И възрастните?"-„Не, разбира се."- „А да ги ка-

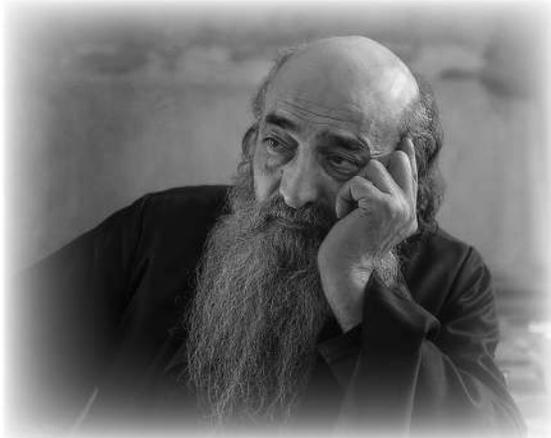
раме да не вярват, може ли?" Гледам ги, изчервяват се. И си мисля „Ах, какъв си ти, значи Бог Го няма, а теб те има?" Безполезно е да се говори с тях.

Да обичаш всички и всеки

Ние, християните, винаги трябва да оставаме непоколебими по образа на Христа. Каквото и да са правили с Господа, както и да са Го предавали, както и да са издевателствали над Него, Той продължавал да обича всички и всеки. А виновните ще понесат наказанието си. Те наказват сами себе си. А ние не бива да отговаряме на злото със зло. Даже повече, призвани сме да жалим тези нещастници. Та те не са достигнали главното. Всички новомъченици, с които са се гаврили и които са разстрелвали, са се молили за палачите си: „Отче! прости им, понеже не знаят, що правят". (Лк. 23, 34).

Даже Цар Николай молел: предайте да не отмъщават на никого заради мен... „Той прости на всички и за всички се моли да не отмъщават за себе си и да помнят, че онова зло, което сега е в света, ще бъде още по-силно, но че не злото ще победи, а само любовта..."- това е предавала великата княгиня Олга... Ето това е висота! А цялата тази злоба, ненавист – всичко това, разбира се е болест. Ако човек отрича Бога, не вижда слънцето, не се любовва на красотата на небето, на природата, не изпитва родство, нежност по отношение на чуждите, особено пък на децата... комунистите оставяли и децата без родители, или изгонвали всички навън на минусови температури, или ги откарвали в Сибир без вещи, без храна. Жени с младенци на ръце, стари хора оставяли някъде наред пустошта... Ако човек няма поне състрадание, то какъв човек е той? Полош и от скот.

Ако човек няма поне състрадание, то

какъв човек е той?

Все пак и хищниците умеят да състрадават. Колко такива случаи са известни, когато даже вълчиците отглеждат малкото на някое друго животно, спасяват, облизват, хранят със своето мляко. Какво да кажеш за онези, за които законите на всичко насъщно са недействителни? Тези хора са мъртви още приживе. Такива можеш само да ги съжалиш. Светиите, старците се молели за тях.

Великата княгиня Елизавета Фьодоровна ходела, превързвала, намирала страдащите, за да ги спасява... Коя от светските девойки или от издигналите се в кариерата модерни дами е способна на такова? Дължината на миглите, дължината на ноктите... Макар, разбира се, и днес да има подвижнички в същата тази болница на Свети Алексий. Има кръстосници.

Безнадежните и готовите ги взимат

Помните ли как преподобни Макарий изпратил ученика си да върви напред? Онзи срещнал жреца, одумал го едно хубаво, езичникът пък добре набил многознаещия неофит. А после дошъл старецът и съжалил заблудилия се... приветствал го, нарекъл го трудолюбив, а онзи се умиллил. Признал си, че току що е набил един човек, който го нарекъл „демон“... тогава свети Макарий видял ученика си...

И все пак всички сме хора, - творения Божи. Ако Господ удължава още нечий живот, значи за този човек не е приключила възможността за спасение. Всички безнадеждни или вече готови (ако нямат тук някакво особено поръчение) ги вземат оттук. Целият ни живот е в ръцете на Бога.

Ако Господ удължава още нечий живот, значи за този човек не е приключила възможността за спасение

Всички ние сме хора. Така и трябва по човешки да се отнасяме един към друг. Това е принципът на съвместното ни съществуване. Поне така да строим обществото си. Да не лъжем, да не крадем, да не се убиваме един друг – та това е общочовешка етика. И Господ е изложил всичко толкова просто: каквото не желаяш на себе си, не го прави и на другия –

това е всичко (срв. Мт. 7, 12). Да обичаш всички – това вече е за съвършените.

Но ние, християните, сме призвани към съвършенство (срв. Мт. 5, 48). Ние сме „светлината на света“ (Мт. 5, 14). Както слънчицето свети за всички, без да се интересува, добър или лош е той, така и ние трябва да се стремим на всички да правим добро. Да се молим с иновърци не можем: това е престъпление срещу вярата, но да правим добро на всички – и можем, и сме длъжни: и на мюсюлманите, и на католиците, и на юдеите, и на атеистите, и на комунистите. Да се отнасяме към всички просто по човешки.

Раждането във вечността и първият вик на душата

Когато всеки от нас попадне на онзи свят, там първият въпрос ще бъде: ти на земята беше ли човек? „Първата заповед – бъди човек!“. По нея най-много ще ни питат, така ми се струва. Когато душата попада във вечността, тя вижда Твореца и първото, което се откъсва от нея е: „Господи, помилуй!“ Вярвал ли си там, докато си бил жив, не си ли вярвал, просто наддаваш вик към Христа... Когато се ражда дете, то самопроизволно наддава вик! Така също и душата, та тя е християнка!

И ето тя вика, наддава вопъл: „Господи, помилуй!“ А в отговор – всичко това е изложено в Евангелието: а ти милвал ли си другите? Напоил ли си, нахранил ли си, приютил ли си, посетил ли си, помогнал ли си в беда? Даже ако си самарянин, – вярваш там някак си, неправилно, - но това си могъл да го направиш, нали?

Така и по време на Великата Отечественая война, например, мюсюлманин, рискувайки себе си, изважда от боя приятелите си един по един, тръгва за следващия и сам умира. Той какво, не умря ли заради другия? Не изпълни заповедта ли? А ако ти си православен, и ти е било нужно в някаква извънредна ситуация да чакаш благословение... кой от вас се е оказал християнин?

Господ ще иска от нас на първо място ЧОВЕЧНОСТ. На второ място ще бъде въпросът за вярата. Той също ще бъде поставен. Но на първо място ще е човечността. Защо? Защо-

то ние сме човеци.

Ето, вижте, идва куче и ръмжи: „Ррррр“ – „Стой“. Хапва си, не изяжда всичко и си тръгва. А после идва друго куче, също хапва, но не повече от това, което може да изяде: хапне, колкото има нужда и отминава. Това е при кучетата. А човекът, който знае, че има, той не е гладен: той и за днес има, и за утре, и за десетилетия напред... Но все граби, все взема, все трупа под себе си. Всичко това е написано в Евангелието: „безумнико, нощес ще ти поискат душата; а това, що си приготвил, кому ще остане?“ (Лк. 12, 20).

Даже в живота на един човек стават всякакви катаклизми: сега си на гребена на вълната, а в следващия момент какво става? А, ти, за другите помисли ли когато имаше всичко? Днес е затишие, а утре – буря...

Приказки ли не четат хората? Не познават историята ли?

Трябва да се върнем към традиционния ред. Когато в семейството има ред, не е нужно и съкровище. Жената трябва да си бъде на мястото. По колко деца са раждали по-рано? Имали са смирение. А болшевиките с тяхната еманципация развратиха жените. И се започна: „Не искам да бъда проста селянка, искам да бъда царица...“ – „Не искам да бъда царица, искам да бъда владетелка на морето“. Все изпращат мъжете си златни рибки да им ловят.

Ето, жената се спасява чрез чадородието (срв. 1 Тим. 2, 15). И къде ги тези чада?

Всичко това са звената на една и съща верига: безбожието води до измиране. Кой пръв в историята на човечеството легализира абортите? Ленин в нашата страна. Нацията сега измира, а нему въздават почести?

Всичко това е от онези същите следреволуционни години: „долу срама“ и всичко такова. Бог няма, прави каквото си искаш.

Жени се за тази, не ти харесва вече – за онази, а там и трета вече се задава... Еднополови извращения! Нали е свобода, всичко може.

Приказки ли не са чели? История ли не знаят? Ако не им е до Евангелие, то поне нещо трябва да знаят. Стихотворения някакви. Някаква представа за доброто и злото все трябва да имат. Това е както, когато отиваш при затворниците, а те: „Не са ни учили на никакви заповеди... Не сме ходили на Църква“ – „И сега какво?“ – питам „Трябваше да крадеш ли? Да убиваш? За какво си вътре?“ Гледат... разговорът потръгна, не клинчат: „За престъпления“ – казват. „И защо ги извърши? Защото нямаше Евангелие ли?“ Мълчат, мигат. „Ти човек ли си или какво? Нали имаш съвест?“ Кима.

„При нас всичко е прекрасно! Слава Богу! А при вас в света как е?...“

Безбожната идеология, разбира се, поражда прегъпност, – тук няма какво да се говори. Убиха Царя, а той е глава на народа. Разориха Църквата, а тя е душата на народа. Отрязана главата, душата вън – ето защо и тялото смърди. Такива работи. Затова ми е смешно когато питат: „Защо оставихте света и отидохте в манастир?“ А какво съм оставил там, си мисля аз? Тъга и печал. Без сълзи не можеш да гледаш нещата. „Саша, Вася, яко. Ко стаа?“ – „А, нищо. А при теб?“ – „И при мен нищо.“ – „Айде, чао!“ – „Чао!“ – „Ало, Маша. Ко праиш?“ – „Нищо.“ – „И аз така“ – „Ми, айде тогава.“ – „Айде.“ И така по сто пъти. Кино, вино, домино! Тъга и печал... Аз наричам всички, които са в света, „мъченици“.

Като дойдеш в манастира, всичко ти е наред. „Отче, как е при вас?“ – „При нас всичко е прекрасно! Слава Богу! А при вас в света как е?“ – „Ние дойдохме при вас в Оптина само за два дни. Тръгваме вече. Трябва да си събира-

Призив

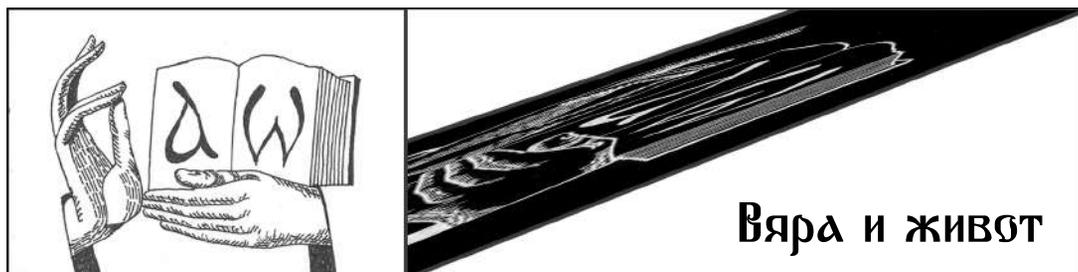

ме бързичко багажа. Трябва да побързаме. Колко е хубаво тук при вас, в Оптина! Колко е хубаво... ” – „Оставайте!“ – „Не, не. Бързаме. Имаме работа.“ Знаем ги аз вашите работи! Тръгвате си: работа, работа, а после се връщате с очи-палачинки: ето ти ра-бо-та.. – не

дай, Боже!

Дай, Боже, покаяние!

Превод от руски език: Йоанна Калешева

ЖИВ ЛИ СЪМ?

Ставрофорен иконом Дончо Александров

Събуждайки се сутрин, с отваряне на очите може би за мнозина първият въпрос, който се прокрадва, е: жив ли съм? Да, проверяваме дали животът ни продължава. Наистина ли започва нов ден за нас? Обикновено тази мисъл ни изпълва с радост, колкото задачи и проблеми за решаване да ни предстоят. Възприемаме, че след като сърцето ни бие, това е равносилно на живот. А замисляли ли сме се, че физически може да отговаряме на всички критерии, че сме живи, а всъщност да не сме? Как така? – ще попитате. Нима е възможно?

В последната книга на Свещеното Писание има такъв израз: „Носиш име, че си жив, а си мъртъв“ (Откр. 3:1). Тези слова заострят вниманието ни върху най-важния въпрос: живи ли сме за Бога? За християнина пулсът на живота се определя в зависимост от връзката с Бога.

Възприемаме, че сме живи, след като все още обитаваме тази земя. Пътуванията, спортът, работният процес, динамиката ни държат в активност. Ние, повечето хора, обикновено смятаме, че пълнотата на живота се изразява в наслажденията, които предлага светът. Искаме да черпим все повече от тях. Те обаче носят нетрайна радост. Бързо отлита срокът

им на годност. Остава пак празнота, чувство на преходност и безсмисленост завладяват сърцето. Ясно се вижда в лицето на блудния син от едноименната притча колко мигновено отлитат временните блага. Баща му го определя като „мъртъв“ заради греховното му падение и състояние на отдалеченост от Бога. Действеното покаяние, завръщането в бащиния дом - т.е възстановяването на изгубената връзка с Бога, му носи отново живот. Затова е онази радостна изповед на бащата, който символично представя Бога: „мъртъв беше и оживя“. Да подчиним живота си на греха, да се отдадем на страстите си означава сами да подпишем смъртната си присъда. Сами да се лишим от живот. Св. ап. Павел казва: „Защото платката, що дава грехът, е смърт“ (Римл.6:23). Заплатата на греха е духовната смърт. Докато сме още тук, имаме шанса да изберем живота.

Господ Иисус Христос дойде на земята, за да ни покаже живота! Или по-точно казано, да ни възвърне към живота. Той е самият Живот. В Него единствено разбираме смисъла на земното ни съществуване, но и вечната перспектива, пред която сме изправени. Да живеем с Христос ще рече да следваме волята Му, пътя, който ни е показал в Евангелието. Копнежът на душата ни да бъдем с Господ в

молитвата, в тайнствата на Църквата. Да пребъдваме в Неговата любов, която изпълва сърцето ни и потича като извор към заобикалящите ни. Без общение, без връзка с Христос, без отдаденост няма живот. Не е някаква игра. Днес имам настроение и ще се моля, ще

отида до храма на Литургия, готов съм да върша добри дела, а след две седмици: „Уморих се, сега Христос да почака, а после пак“. Господ иска нашето сърце, постоянството ни, да полагаме духовен труд, за да се очистваме, изкачваме. Той очаква от нас да се разпънем за греха в този свят и възлюбим светлината. Така, както го е сторил св. ап. Павел и изповядва: „Разпнах се с Христа и вече не аз живея, а Христос живее в мене“ (Гал. 2:20). Естестве-

но е да се разделим с егоизма, удобствата и привичките си. Животът с Христос не се реализира, докато си стоим комфортно в креслото, пием чай или кафе и разсъждаваме за вечните истини. Нито може да се случи извън Църквата. Преживяваме Христос в Църквата. Там намираме жителната сила, благодатта, която Господ ни дарява. Затова Спасителят ни напомня: „Аз съм лозата, вие пръчките; който пребъдва в Мене, и Аз в него, той дава много плод; защото без Мене не можете да вършите нищо“ (Йоан 15:5). Животът е в нас,

доколкото пребъдваме с Господ. Не само в неделя, не от време на време, а винаги. Да са отворени сетивата ни за Бога и да чуваме Неговия зов. Подобно на свети пророк Исая, който свидетелства за своята готовност: „Всяка заран Той пробуж-

да, пробужда ухото Ми, за да слушам като ония, които се учат. Господ Бог Ми отвори ухото и Аз се не възпротивих, не отстъпих назад“ (Ис.50:4-5). Животът е в чуването на Божия глас и във вървенето заедно с Него - независимо от пречките, трудните обстоя-

тельства.

Сред древните монаси в египетската пустиня имало един старец, който давал духовни съвети на идващите при него. Веднъж, въодушевен от чутото, един от учениците му го попитал: „Авва, колко може да израсте човек в живота с Бога?“ Отецът вдигнал ръката си към небето и изведнъж тя цялата се превърнала подобно на горяща факла. Той се обърнал към ученика си и му казал: „Ако искаш, ако наистина го

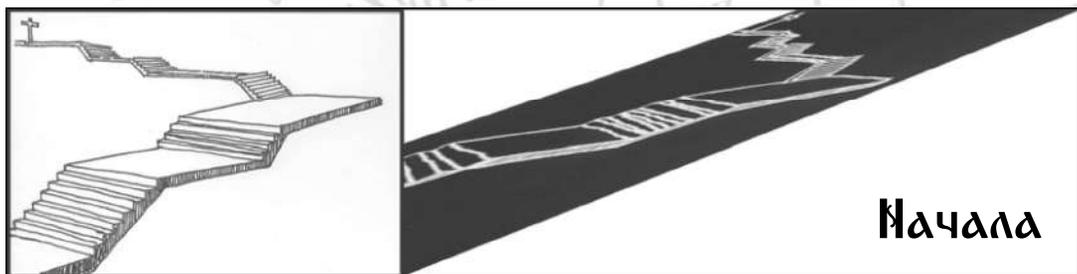
желаеш, можеш целият да станеш огън!“

Когато човек иска да бъде с Господ Исус Христос, да живее, да пребивава с Него, усеща безмерната Му благодат. Тя няма граници. Той дава всещедно. Само чрез Христос може да усетим истинския огън на живота. Живот не временен, не с вкус на преходност и развала, а вечен.

Жив ли съм? - един въпрос, който постоянно е нужно да си задаваме като човеци и християни. Да бдим на духовна стража, за да не изгубим живота – този живот, който един-

ствено може да се назове така. Това е нашият смисъл, стремеж, копнеж. Заедно с апостола да изповядаме: „Защото за мене животът е Христос“ (Филип. 1:21).

Начала

ЗАЩО ДОБРИТЕ ДЕЛА СЕ ВЪРШАТ ПО-ТРУДНО

Често може да се чуе такъв въпрос: „Защо лошите дела се извършват лесно, а добрите обратното – трудно?“. Този проблем е известен на всички поколения. Още Апостол Павел от името на всички хора говори за тази немощ: „... желание за добро има у мене, но да го върша не намирам сили. Защото не доброто, което искам, правя, а злото, което не искам, него върша.“ (Римл 7, 18-19).

След грехопадението на Адам човешката природа е станала удобопреклонна към греха. Грехът се разпространил и е станал много витален и жизнеспособен. Той е подобен на плевел: расте без всякакви усилия. За да израсне полезен злак, той трябва да се полива, да се разрохва и наторява почвата, с две думи – трябва да се полагат грижи за него. А плевелите изникват сами и без никакъв труд порастват високи, колкото човека. Така и грехът. Да го извършиш е лесно, но последствията са доста плачевни. „... широки са вратата и просторен е пътят, който води към погибел...“ (Мт: 7, 13). Да, из-

вършването на лошите постъпки е лесно и просто, но дали ще е лесно след това? Не, няма да е лесно, за всичко в живота ще трябва да се плаща. Само добрите дела ще ни донесат полза и истинска радост, и ще ни придружават във вечността. Дори и малко детенце непременно трябва да се бори с лошите желания и подбуди. То трябва да се самопринуждава да върши добри дела, колкото и трудно да е това. На това ни учи Бог. Разбира се, няма да е лесно, на този път ще ни пречат враговете на нашето спасение – тъмните сили, но Господ обезателно ще помогне. Друг

път няма.

Ето една реална история за такава борба. Свещеник Олег Стеняев работи с хора, пострадали от тоталитарните секти. След множество дълги беседи той е успял да обърне към православие един кришнар. Но далеч не всичко е било гладко. Скоро след обръщането му са започнали трудностите. Бившият кришнар е дошъл при свещеника и попитал: „Отче, защо когато се покланях на синия Кришна, когато

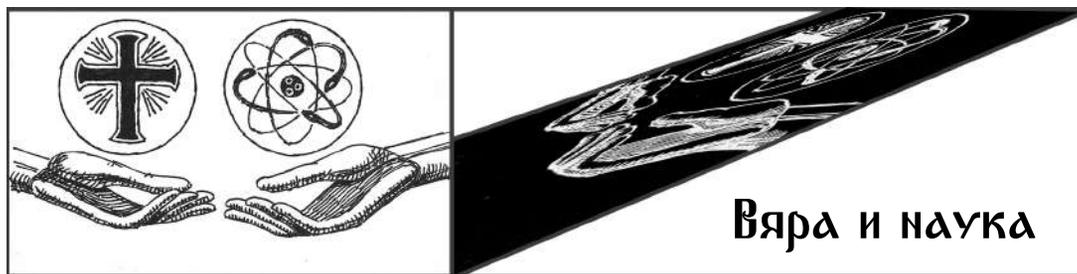

дрънчах с дайрето, ядях прасад, обличах се в сари, не ме измъчваха страстите на блуда и опиването? А сега, когато станах християнин, много страдам от тях и нищо не мога да направя. Започнах да се измъчвам от блудната страст и се предавам на пиянството. Защо?“. Отец Олег изпратил младежа при стареца Кирил в Троицко-Сергиева лавра. Отец Кирил

му отговорил следното: „Когато си бил кришнар, бесовете са ти помагали да се справяш с блуда и пиянството, тъй като си бил в тяхната власт. А сега тези бесове те измъчват, за да те погубят.“ „И колко дълго ще продължава тази борба!“ – възкликнал младежът. „През целия ти живот“, – отговорил старецът.

Превод от руски език: Марина Трухина

ПОСТИГАЙКИ ВЕЛИЧИЕТО НА ТВОРЕНИЕТО

Митрополит Николай Месогейски

Забележително е, когато животът вмества в себе си и любовта към астрофизиката, и духовния опит на иерейското служение“

В прекрасния свят, в който живеем, микроскопични „същества“, наричани гени, са в основата на тайната на живота. Те са неразличими с невъоръжено око. И все пак именно те определят живота и неговите свойства. От тях произтича индивидуалността на всеки човек, те позволяват точното и идентифициране до най-малките подробности.

Ние плуваме в безкрайния океан на безчислени частици, имащи разнообразни странни имена: кварки, глюони, бозони, лептони, бариони, неутрини, фотони и много други. Те са навсякъде. Именно благодарение на тези мънички частици се крепи вели-

чието на този свят. Именно в тях се крие неговата тайна. Всяка от тях – колкото и малка да е – има своята мисия и роля. Някои отговарят за масата. Наричат ги бозони. Не е ясно защо... без тези частици, обаче, светът ни не би бил осезаем. Други отговарят за разпространението на силите.

Наричат ги глюони. И това название не е много звучно. А има и частици, които съдържат светлина – фотони. Тяхното име е по-благозвучно.

Маса, сила, светлина

Несъмнено, разбирването за същността на масата и начините на разпространение на силите е твърде важно. Материята става осезаема, силите осигуряват движението и поддържат равновесието в света. Точно по такъв начин успяваме да разгадаем материята и теглото.

Но именно фотоните заемат в йерархи-

ята на микрочастиците особено място. Това е благородна частица без маса, но съществуваща и способна сама да породи маса. Тя не само носи енергия, но преди всичко прави видим околния свят. Благодарение на фотоните ни е дадено зрението. Светът се открива пред нас в цялата си прелест: в многообразието на цветовете, в равновесието на симетриите и разпиляването на поразителните асиметрии, във всички свои контрасти и отблясъци, в хармонията, дълбочината и измененията. Без фотоните ние нямаше да знаем какво е красота и разнообразие, какво е прекрасно и какво е хармония. Тези частици сякаш дават живот на материята.

Фотоните не само ни убеждават в съществуването на света, но и откриват за нас неговата красота. Ала, за да видим тази красота, трябва да ги намерим.

За да се случи това, на помощ идват очите. А когато те губят възприемчивост и зоркост, ние използваме лещи, коригиращи зрението. За да видим твърде малки и невидими с невъоръжено око предмети, ние използваме микроскопи. А за отдалечени, също невидими предмети – телескопи. По такъв начин сме се научили да виждаме... невидимото. Нашият свят е прекрасен и съдържа в себе си велика мъдрост. Красотата се състои в това, което е явно, а мъдростта – в това, което е скрито. Първото услажда погледа, а второто - пленява мисълта. Без да се отблъсне от видимата красота, мисълта не би могла да се спусне в своето трансцендентално пътешествие. Затова фотоните са толкова скъпоценни.

Телескопите са ни нужни, за да снимаме и изследваме. Това не е същото като да виждаме. Изследването носи възторга от търсенето на истината. Мисълта е радостта от откриванията. Само зрението, обаче, е способно да породи трепета от непосредствения контакт.

Колко забележителни са всичките ни чувства и преди всичко - зрението!

Одисей Елитис казва: „Боже, колко синева си използвал, за да не Те виждаме!“. А ние добавяме: „Боже, колко фотони си създал, за да се досетим, че Те има!“.

„И Бог каза: Да бъде светлина. И стана светлина“. И това беше „в началото“, когато Бог едва бе пристъпил към сътворението на света. В крайна сметка, частицата на Бога съвсем не е така нареченият бозон на Хиггс.

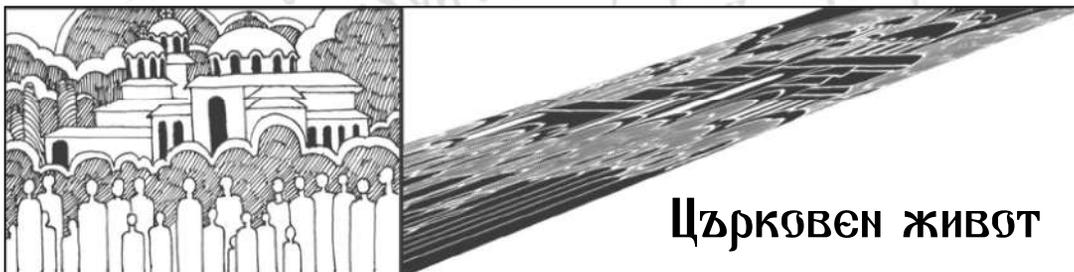
Той тук е безпредметен. Частицата на Бога е фотонът. А телескопът е вратата към света. Прилагайки око към окуляра, ти се устремяваш към безкрайността. Там, където красотата се среща с истината. Око то вижда. Сърцето бие. Мисълта препуска. Тя влиза в диалог с фотоните.

Колко прекрасен е видимият свят – жива Божия икона! Особено в нашата родина. Море, островчета, небеса. Заливи, плажове, хълмове, един след друг. Красотата на нашата природа замаява. Гледайки я, ти се иска или да останеш тук завинаги, или обратното - да избягаш. Ако ще живееш, нека да е вечно. А ако не е възможно, ти се иска да си тръгнеш. Красотата усилва усещането за вечност. Долепаш око до телескопа и изчезваш. Изчезваш в безкрая. Отпадаш от пространството. Освобождаваш се от времето. Приобщаваш се към завладяващото чувство на Вселената.

Но само още малко и безкрайността става ограничена за теб. И време нямаш. И вече ти се иска от красотата на видимото да преминеш към опита да постигнеш невидимото. И всичко това благодарение на фотоните. Фотоните ти показват красотата на тварния свят, за да можеш да се досетиш за истината на нетварния. Фотоните показват Онзи, който е невъзможно да видиш. Показват Бога.

Превод от руски език: Йоанна Калешева

ЦЪРКОВЕН ЖИВОТ

СВЕТОКОЗМИНСКАТА ПУСТИНЯ - МАНАСТИРЪТ, КОЙТО СЪС СРАЖАВА С ПРАЗНОТАТА

През 1704 година от село Меркушино към село Верхотурское пренасяли мощите на преподобни Симеон Верхотурски. Най-отзад на процесията пълзят на колене юродивият Козма. Спрели да отдъхнат в село Костильово – след време издигнали църква на това място. През 30-те години

на XX век църквата била затворена и приспособена за стопански нужди и едва през пролетта на 2000 година я върнали на вярващите. Ремонтирали храма и на 26 май 2003 година го осветили на името на свети блажени Козма Верхотурски. А след още

4 години тук бил учреден мъжки манастир със строг атонски устав- Свето Козминската пустиня. Тукашните монаси са създали производство на сладко от кедрови шишарки и гранулиран чай, организирали са семеен клуб, където децата и възрастните се занимават с театър.

Игумен Петър (Мажетов), настоятел на Козминската пустиня:

— Празният живот — ето какво ме убиваше, преди да пристигна тук. Бях поразен как може да се живее така? Картофи, моркови, пиене — и това е всичко?! Е, и телевизор.

Гледаш мило малко момиченце, а едва поотрасло се е превърнало в груба селска жена. Ясно, защо хората се пропиват – вследствие на интелектуалния и емоционален вакуум.

В началото ходехме по домовете, събирахме хората, но това не работеше. Сега имаме творчески клуб, всички знаят за нас

и който иска, сам идва: няколко репетиции и проличава дали човекът ще остане или не. Постоянно ни посещават 7-8 деца и толкова възрастни. Единият е виртуозен акордеонист - Сергей Карасев. Мина рехабилитация при нас — повече от

година живее тук. Интересен човек е, добър. А алкохолната му слабост беше поради това, че не бе могъл да намери приложение на способностите и таланта си. Сега е дълбоко вярващ човек, има си хубаво момиче. А как само се разгъна в творчески план!

Разбрах, че на човек, за да стане такъв, са му нужни три неща: вяра в Бога, любов към някого или нещо и обезателно - творчество. Като това може да бъде и спорт – ако той те грабва изцяло и поставя пред теб високи цели. И за монашеството творчеството, както в молитвата, така и в труда, е също толкова важно. То позволява да надделееш над свое-

то минало, над своето паднало естество, над своите болести.

Как да им откриеш Христа?

Започнахме с беседи, след това проведохме музикално-литературна вечер, после – още една. След това събрахме местните момичета и за 23 февруари (в Русия ден на защитника на отечеството) подготвихме за момчетата театрална вечер „Февруарски рози“. Привлякохме местни певци и танцьори – получи се градиозно! И досега всички го помнят.

Така се появи идеята: на хората, които са далеч от Църквата, да се разкаже на светски език за духовното. Роди се и първият спектакъл за Рождество Христово. В него участваха и деца, и възрастни.

Събрахме актьори от нашите – към манастира имаме клуб на младите семейства. Стана така, че на рехабилитация при нас пристигна един наркоман с дълъг стаж, остана в манастира, срещна момиче, също в миналото наркоманка, сприятелиха се, решиха да останат да работят в манастира, създадоха семейство, имат вече деца. После към тях се присъедини още едно семейство и още едно. Не е достатъчно обаче само да се срещат и да пият чай, нужна е обединяваща идея. Написаха сценарий — рождественска история за хора, които попаднали 2000 години назад във времето във Витлеем и видяли със своите очи Рождеството Христово. Спектакълът се получи. И продължихме. Това е една такава психологична и духовна терапия.

Най-трудното, но и най-важното да се съвмести работата при децата и възрастните. Когато са заедно, се получава чудесна взаимовръзка: възрастните се стараят да се

напаснат към децата, а децата се стремят да са на нивото на възрастните, а това е полезно за всички. И се ражда един съвсем нов език на проповедта.

Какво всъщност е театърът? В какво се състои неговата мисия? Помните ли как апостол Павел дошъл в Атина и проповядвайки от Ареопага, казал на гръцките мъдrecи: Обикаляйки и разглеждайки вашите светини намерих и един жертвеник, на който беше написано: „на неизвестния Бог“. Аз ви проповядвам за Онзи, Когото вие, без да знаете, почитате. Ето така и ние се стараем да покажем неведомия Бог на онези, комуто Той все още не се е открил. Ние им откриваме Христа с езика на театъра.

Котето и сурхия закон

Аз не издирвам наркоманите и алкохолиците – те идват сами. Някои от тях покъсно изчезват безследно, а други – остават. Най-важното е да вървиш по пътя си. И колкото повече са ограниченията, толкова

по-бързо вървиш.

Има едно такова правило: колкото по-сурови са принципите, толкова повече е свободата ти – парадокс! Преди да си направил избора си, зависиш от всеки призив, всяко изкушение, всеки поглед. А щом си сложил, например, монашеското облачение и си дал обети – свободен си, можеш да стартираш високо в небето, вече нищо не ти препречва пътя към него.

А виното обратно: весели и за някакъв момент освобождава, но често именно благодарение на него човек се лишава от щастие и свобода. Алкохолът е заместител: той замества и книгите, и броениците. И това е сериозен проблем: ако не бях дал навреме обет да не пия, колко надалеч щях да стигна

с пиенето! Та манастирският живот е пълен с тревоги, изкушения и сътресения.

Монахът е максималист. Има един такъв виц: „Като ще пия, да пия! – казало котенцето и скочило в кладенеца.“ Това важи и за монаха. Или напълно се предаваш на Бога, или изобщо не Го безпокой. Това като цяло е проблем на руските хора: или пълна аскеза и духовни подвизи, или алкохол да самото дъно.

В нашия манастир вече много години има строг сух закон. Но общество на трезвениците за миряните няма – някак не се получи. Аз като цяло съм против понятието „трезвеност“ като лозунг. Това е същото като при брака – „Най-важното е верността!“. А любовта? „Любовта, разбира се е хубаво нещо, но най-важното е верността!“

Нужно е да се говори не за трезвеността, а за творчеството, спорта, любовта, вярата, театъра, картините, танците, пътешествията.... За каквото и да е! А трезвеността се подразбира. За мен трезвеникът е преди всичко кра-

сив човек. Най-голямата грешка е да се говорят банални, предсказуеми неща. Неволно възниква мисълта: „Колко още?“ Правилно ще говорим за трезвеността, когато споделяме какви художествени филми да гледаме семейно, как на Нова година да потанцуваме. Това е много по-дейно.

Хрущов би се застрелял!

Сега имаме нов проект: към Серовското кадетско училище-интернат откриваме школа за млади космонавти. Проектът ще се ръководи от свещеници, а специалисти ще обучават и подготвят децата за работа в космическия сектор. Хрущов би се застрелял! Та той обеща да покаже по телевизията „последния поп“, а тук поповете подготвят децата за летене в космоса. Между другото, едната от темите там е футурологията, раз-

съдението за бъдещето, което е в твоите ръце. Ето с какво трябва да се занимава обществото на трезвеността. Ние отговаряме за поколението, което идва след нас.

Защо хората започват да пият? Защото се измарят от битовизми. Човекът по природа е мечтател. Христос мечтаел: „Огън дойдох да туря на земята, и колко бих желал да беше вече пламнал!“ И нашата задача е да научим поколението, което идва след нас да мечтае. Иначе то ще ни научи да плачем. Или ние ще го научим с радост да мисли за бъдещето, или то нас – с мъка да си спомняме миналото.

Но за да научиш някого на това, е нужно сам да умееш да мечтаеш и да въплъщаваш мечтите в живота. Ето на какво трябва да са

посветени нашите симпозиуми – на плановите за бъдещето. И те не трябва да са еднообразни, рутинни, деклараторски. Кой е трезвеник? Този, който говори не за това, че не трябва да се пие, а за това, какво да правим, за да живеем радостно

и щастливо. А християнинът е човек, който възприема света радостно. И да умееш да мечтаеш, е първото задължение на християнина.

Уверен съм, че нашата младеж има прекрасен потенциал — интелект, духовност и нравственост. А ние, трезвениците трябва да им носим енергията на победата! Те не искат да слушат нашето мрънкане: „Аз на твоите години...“ На тях са им нужни хора, които вярват в тях. И така е било винаги, човечеството винаги е било и лошо, и хубаво, и умиращо, и оживяващо, и живеещо, и животворящо. И сега в него, както и преди, има стремеж към вярата, любовта и творчеството.

Превод от руски език: Йоанна Калешева

Богословски размисли

ВАКАНТНИТЕ МЕСТА ПРИ АНГЕЛИТЕ

Кирил Брагин

„Човекът е призван да възпълни числото на падналите ангели» - тази мисъл, за пръв път чух преди много години. Тогава тя ми се стори много интересна и необичайна. На човека е оказана най-висока чест да застане редом с ангелите и да се приближи до Престола Божий. Помалкият брат застава наравно с по-големия. Човекът е удостоен с ангелска чест!

Може би, за пръв път за това заговаря блаженият Августин: в най-известния си апологетски труд «За Божия град» той съобщава за милосърдието на Бога, Който събира човешкия род «за възстановяване и възпълване броя на падналите ангели». В книгата за християнската вяра, адресирана до Лаврентий, епископ Ипонийски, също така пише, че «човечеството, което загива в грехове и беди, както наследствени, така и лични, би трябвало, по мярката на своето възстановяване в първоизданното състояние да попълни загубата в сомна на ангелите, възникнала по времето на дяволското разорение».

Същата тази тема повдига и свети Григорий Двоеслов. За разлика от блажени Августин, той смята, че числото на ангелите и светиите в Божия град ще бъде равно: «... онова висше гражданство се състои от Ангели и човеци, и според нашето мнение, в него

ще влязат толкова от човешкия род, колкото са останали там избрани Ангели» Това свое мнение светителят базира на гръцкия превод на Второзаконие 32:8: «Когато Всевишният даваше наследство на народите и разселваше човешките синове, тогава постави граници между народите според броя на Божиите Ангели». И затова в Небесния град «ще влязат толкова хора, колкото Ангели са останали»

По-късно тази тема развива Анселм Кентърбрийски. В трактата „Защо Бог стана човек“ той разсъждава за причините за заместването на падналите ангели със „същества с човешката природа“; размисля, били ли са създадени ангели в съвършен брой или той е бил непълен; замисля се за това, дали хората биха могли да изпитват радост от падението на ангелите, понеже така се освобождават места за тях; развивайки иде-

ята мнение след свети Григорий Двоеслов, „че числото на избраните хора, следва да се приеме за равно на числото на добрите ангели“. И накрая прави следната важна забележка „... дори и ако не би погинал нито един от ангелите, хората биха имали своето място в небесния град“. Макар че, тази своя мисъл той никъде повече не развива, може би, за да не оспорва авторитетното мнение на блажени Августин.

Същата идея срещаме и при представителя на Източната Църква – преподобния Анастасий Синаит: „...светите отци казват, че когато броят на праведните мъже, достигне броя на падналите ангели и горният свят се напълни (с тях), тогава ще дойде краят (на този век)“. Очевидно е, че игуменът на манастира „Света великомъченица Екатерина“, се позовава се на западните отци – блажения Августин и Григорий Велики.

Чрез трудовете на западнохристиянските автори, тази мисъл прониква и в руската книжнина. Така, Симеон Полоцки във „Венеца на вярата“ пише: „Толкова човеци ще се спасят, колкото всички паднали ангели“. В същност, в руската книжнина за пръв път мисълта за заместването на падналите ангели от праведници срещаме в „Словото за небесните сили“, което се приписва на свети Кирил II, епископ Ростовски († 1262).

От близките до нашето време автори, тази мисъл срещаме при преподобния Варсонуфий Оптински: „...от сътворените духове не всичките са запазили верността си към Бога, една трета от тях е отпаднала от своя Създател и от добри са станали зли, от светли – мрачни. За да се възстанови загубата, е сътворен човекът. Сега хората, които се трудят за Бога, след кончината си встъпват в лика на Ангелите и, в зависимост от заслугите, стават или обикновени Ангели, или Архангели и т.н. Този видим свят ще съществува до тогава, докато не се попълни числото им, а после – край“. Според свети праведен Йоан Кронщадски: „Ние сме поканени в обществото на Херувимите, Серафимите, Престолите, Господствата, Ангелите и Архангелите – на мястото на отпадналите възгордели се духове“.

Бихме могли да продължим работата с източниците, но по-важно е да се разбере защо е възникнала такава идея.

Аналогии в свещената и църковната история

Извършва се възстановяване на особените числа: в Свещеното Писание числата 12 и 40 са символични.

С идеята за възстановяването на недостигащия брой, ние се срещаме и в свещената

и църковната история. За да се попълни числото на дванайсетте апостоли, на мястото на отпадналия Иуда е избран Матей. Апостол Петър, обосновавайки необходимостта от замяната на предателя с ново лице, се позовава на Книгата на псалмите: Неговото достойнство друг да вземе (Пс. 108: 8). Обещанието на Господ Иисуса Христа за слизването на Светия Дух се отнася за Дванайсетте, а в бъдещия век именно дванайсет апостоли трябва да възседнат на дванадесет престола (Мт. 19:28); следователно възниква необходимостта да се възстанови свещената дванадесетица.

Житието на четиридесетте Севастийски мъченици съобщава за попълването на това число. Мястото на единия от воините, който не издържа изпитанията и излезе от леденото езеро, веднага бе заето от римския тъмничен стражар.

И в двата случая става въпрос за попълване на особените числа: в Свещеното писание числата 12 и 40 са символични. Попълването се извършва чрез запълване на нечие място с нему подобен – човекът замества човека. Макар че това не притеснява Августин и Анселм, те смятат, че разумното същество, т.е. човекът, напълно може да замести ангела, който също е разумен.

Свършенството на числата

Блаженият Августин в своите трудове отделя голямо внимание на значението на числото (изследователите на наследството на Ипониjsкия епископ отбелязват, че в разсъжденията си за числата той се доближава до неопитагорейците). Обединявайки формата и числото, той пише, че всичко в този свят би се разпаднало, ако не бяха числата: „Погледни небето и земята, морето и всичко, което се намира в тях... Те имат форми, затова притежават и число; ако им се отнеме това, те ще са нищо...“, Целият свят е сътворен с мяра, брой и тегло (срв. Прем. Соломонова 11:21), а броят на сътворените ангели е свършен. И затова, за да бъде възстановена нарушената хармония в ангелския лик, следва да бъде въведен човекът.

Колко хора ще влязат във вечното Цар-

ство, знае само Бог. И Той не ограничава техния брой.

Разбирането за числото при Августин е формиращо и осигуряващо пълнота на гражданите на Божия град. Това не съвпада с учението на Църквата. В дома на Отца Ми има много жилища. – казва Господ (Ин. 14: 2), няма ограничение за тези, които се стремят към Небесното Отечество. Какъв ще е броят на спасените, колко хора ще влязат във вечното Царство, знае само Бог. И Той не ограничава това число. Всеки човек, получил дишане и живот, според Божествения замисъл, е призван да стане наследник на Царството.

От източните отци за крайния брой на хората говори свети Григорий Нисийски (без да ги обвързва със заместването на падналите ангели): „...когато пълнотата на човешкото естество в предопределената мяра достигне края, понеже повече няма да има никаква нужда от нарастване броя на

душе, тогава... в един миг ще се извърши изменение на съществата“. Разбирането за пълнотата при него е равнозначно на свършенство.

Мотивът за сътворяването на човека

Идеята за сътворяването на човека заради загубите в ангелския свят, съществено снижава ценността на мотива за неговото създаване. Излиза, че Бог решава да създаде човека под въздействието на външна необходимост. Но Създателят не само не е подвластен на външната необходимост от сътворяването на света и на човека, но Той няма и вътрешна необходимост от това. „Сътворяването е свободен акт, - пише Владимир Лосски. – За Божественото Същество то не е обусловено от никаква «вътрешна необходимост»... Бог затова е Творец, защото пожела да бъде такъв“. Свети Григорий Нисийски казва, че Бог „от преизобилна любов“ е създал човека.

Съвсем не бунтът на Луцифер и присъединилите се към него ангели са станали причина за сътворяването на човека, а безкрайната благодат и любов на Бога.

Равноангелският човек

«Всеки е от Бога излязъл и при Бога ще отиде...», за да може, като съблече плътта и противоборстваща тежест... да застане в чина на светозарния ангелски лик... Такава е целта на живота», казва свети Григорий Богослов.

Свещеното писание и светоотеческите творения нерядко сравняват човека с ангелите. Така пророците Моисей, Агей и Йоан Кръстител са били наричани ангели, в църковната традиция и

монасите биват наричани ангели, а животът им - равноангелски. Но тези имена и сравнения следва да се разбират образно и метафорично. Ние си приличаме с ангелите – разумни същества сме, надарени със свободна воля. Ние имаме една цел – да прославяме Създателя и

да живеем с Него; верните ангели винаги са и винаги ще остават с Бога, а християните, живеещи на земята, се намират на пътя към Небето. Но въпреки многото прилики, разликите са твърде повече. Ние сме представители на различни светове и същества от различна природа, имаме и различни задължения. Задълженията на ангелите са персонално да помагат на хората (виж: Евр. 1: 14), да оказват помощ на християнските народи по пътя им към спасение. А какво ли е задължението на човека по отношение на ангелите? Може ли да се говори за заместването на ангели с хора, дори и в преобразеното им състояние, което ще настъпи след възкресението? След възкресението ние ще станем подобни на ангелите (виж: Лк. 20: 36), защото, подобно на тях ще придобием безсмъртие. Но всички други основни различия помежду ни ще останат. И затова думите на светителя Григорий

Богослов за включването на човека в светлоразарния ангелски лик следва да се възприема като красив поетически образ.

Възстановяване на богоподобие

В своята богословска идея за заместването на падналите ангели Августин не е сам. Но по-голямата част от отците учат не за възстановяването на броя на ангелите, а за възстановяването на богоподобие, за възстановяването на Божия образ, който е помрачен в човека.

Човекът е призван към много повече, от това, да застане редом с ангелите: той е призван да бъде подобен на Бога.

Човекът е призван за повече, отколкото

да застане редом с ангелите, той е призван да стане бог, и затова Бог стана Човек.

В бъдещия век и праведните хора, и ангелите ще бъдат граждани на един Божий град. Но какво ще бъде съотношението между хора и ангели, какви ще бъдат отношенията помежду им, ние не знаем. Есхатологията е пълна с тайни, *сега виждаме смътно като през огледало* (1 Кор. 13: 12). Но за всички верни загадките ще се разрешат в Царството Божие, тогава всичко ще стане явно.

Превод от руски език: Вера Рачева

Богословски размисли

Г ДРЪЗНОВЕНИЕ В РАЯ

Хризостомос Стамулис

Г праведливо е твърдението, че в християнството по-често се говори за греха, отколкото за добродетелта. Затова то се възприема като път на лишения, целта на който не е търсенето на блага, а преди всичко, избягването на злото.

Не подлежи на съмнение, че подобна гледна точка придава на греха по-голямо значение, отколкото той има в действителност, поражда комплекс за вина и превръща Божия свят в манихейски, за господство в който се води битка между силите на доброто и силите на злото. Всичко това се случва в цивилизация, която търси, с маниакално упорство демонстрира, а понякога и създава девиантно, тоест отклоняващо се от социалните норми, поведение, като изтласква на заден план доброто, за съществуването на което си спомня само в определени дни. Вся-

ка година се празнуват Рождество и Възкресение, с пространството и времето на които отдавна е свързана буколическата представа за положителната страна на живота, неговата човечност. По подобен начин, като ни представя порция умилителни картини, наподобяващи музикална пауза, цивилизацията на девиантността получава алиби, за да продължи своя път, своето съществуване напълно оправдана и без всякакви проблеми.

Да допуснем, че всичко казано представлява днешния ден на съвременната цивилизация, към която принадлежат и в рамките на която действат християнските църкви в цял свят (което не означава, че са нейни рожби). В този случай историята на пътя на греха на Изток и на Запад съществено се различава.

От самото начало ще отбележим и под-

чертаем, че богословското учение за седемте смъртни гряха не се основава на Библията. Думите от Първото послание на св. ап. Йоан за „грях за смърт“ (5:16-17), които често се привеждат, за да подкрепят доктрината за т. нар. смъртни грехове, не се отнасят за някакъв конкретен грях, а както е съвсем очевидно от контекста, касаят отрицанието на факта на Боговъплъщението. И така, според Новия Завет, единственият грях, който води до смърт, е отрицанието на въплъщението на Божието Слово и следователно отрицанието на Христовото Възкресение.

Наказващият Господ

Родоначалник на учението за седемте смъртни гряха, възникнало в западното християнство през VI век, е папа Григорий Велики, наричан също Двоеслов. Именно той поставя в центъра на богословската си концепция учението за „очистващия огън“, с което е свързано началото на „мрачното Средновековие със страх от ада“, основано на „правно“ и крайно моралистично разбиране на взаимоотношенията между Бога и човека. Тези отношения се построяват по схемата на престъплението и наказанието. Грехът се разбира като престъпление на човека, нарушаващ Божия Закон, Божията справедливост, а преодоляването му се извършва чрез наказание.

Източниците на учението за седемте смъртни гряха или, с други думи, първите опити за систематизиране на греховете с всички произтичащи от това последици, са списъците, съставени през IV в. от Евагрий Понтийски и малко по-късно от Йоан Касиан. В частност, списъкът на Евагрий включва осем тежки гряха, осем помисъла: чревоугодие, блудство, сребролюбие, скръб, гняв, униние, тщеславие и гордост. По-късно, според Евагрий,

в резултат на сливането на тщеславието и гордостта, се появява списъкът със седем смъртни гряха.

Но трябва да се отбележи, че Евагрий говори не за смъртни грехове, а за помисли, които поразяват монасите в битката с бесовете. Те могат да бъдат излекувани чрез отглеждане в душата на осем лекарства – по едно за всеки помисъл – които водят монаха към безстрашие и, накрая, към желаната любов.

Несъмнено е, че учението за седемте смъртни гряха не се е появило просто така, а е своеобразно тълкуване на горепосочените списъци, „Десетте заповеди“ на юдейската традиция, както и богословското разделяне на греховете на „тежки“ и „леки“. Това разделение преобладавало в Църквата почти от самото ѝ основаване и е било свързано както с изповедта и покаянието, така и с практиката на опрощаване на греховете, различна във всеки един случай.

По този начин тежките грехове като, например, убийство или разпътство, които никога не са влизали в тези списъци, някога са могли да доведат до пълно изключване на вярващия от лоното на Църквата и затова не подлежали и на публична изповед. Нека си припомним за възторжените представи от онова време, когато хората са вярвали, че приближава или дори вече е дошло Второто Христово Пришествие и че Църквата няма никакви пълномощия да взема решения относно тежките грехове, защото скоро този въпрос ще се решава от Самия Господ. Но понякога, в особени случаи, тези грехове се

опрощавали от апостолите и вярващият отново бил приет в лоното на Църквата.

Отказът на Църквата от възгледите, според които тежко съгрешилите ще се удостоят с опрощаване само след Второто Пришествие, за

първи път придобил законна форма в XII правилото на Анкирския Събор от 314 година. Там специално се подчертава, че на извършените предумишлено убийство се налага епитимия и че те се удостояват с Причастие със Светите Тайни на смъртния одър в края на земния им живот, а не на Страшния Съд.

Господ Човеколюбец

Докато Западът се занимавал със съставянето на списъци с грехове, с разделянето им на тежки и леки и интерпретирането им в правен и църковен аспект, поставяйки в центъра на живота на християнина страха пред Господ Съдия и пораждайки психологически комплекси за вина, Изтокът тръгнал по друг път.

Като се ръководили преди всичко от значението на човешката личност, която не се ограничавала в затворени системи на каквато и да е безлична обективност от закони и правила, които не обръщат внимание на тайнството на различието, източните отци на Църквата упорито се отказвали да разделят греховете на смъртни и несмъртни и следователно не приемали никаква тяхна систематизация.

По този начин единствен „грех за смърт“ оставало богохулството като съзнателно и неразказяно противопоставяне на очевидната истина, с други думи, хулата срещу Светия Дух. И затова дори молитвите на светец за такъв грешник няма да бъдат чути. По-красноречиво говори за това св. Симеон Нови Богослов като казва, че язва, водеща до смърт, е всеки неразказан и неизповядан грях, без всякакво разделение на малки и големи, смъртни и несмъртни, сериозни и незначителни. В подобна перспектива на разбирането на църковния живот става очевидно, че в центъра на източното богословие, в рамките

му във висша степен на съзидателна цивилизация, се намира човекът. Слаб човек, а не престъпник, човек, който жадува да приеме изцеление, а не наказание от ръцете на Господа Човеколюбец, от ръцете на Бога на

Любовта.

Особено интересно е, че в източното християнство, дори при наличие на несъответстващ на общата традиция опит за систематизиране на греховете, в никакъв случай не се говори за смъртни грехове, а само за страсти и помисли. В тази връзка забележителна е фигурата на св. Йоан Лествичник, считал себе си за последовател на св. Григорий Богослов, когото той в конкретния случай бърка с папа Григорий. Св. Йоан Лествичник се изказва в полза на концепцията за седемте гряха, която му се струва по-предпочетена от осемчленната. В тази връзка той пише: „Някои предпочитат да пишат за тщеславието в отделна глава и да я отделят от гордостта; затова те казват, че основните греховни помисли са осем. Но Григорий Богослов и други изброяват седем. С тях съм по-съгласен; защото кой, като победи тщеславието, може да бъде обладан от гордост?“.

Средство за подчинение

От всичко казано е очевидно, че въпреки, че Западът и Изтокът се опират на едни и същи традиции на ранното християнство, те ги интерпретират по съвсем различен начин. Няма да е преувеличено, ако кажем, че причината на тези различия се крие в предпоставките, въз основа на които всяка Църква тълкува общите истини на миналото. И така, именно обществените, икономическите, политическите и културните фактори създават онова пространство, онова лоно, в което се развива богословието, и оказват влияние на неговото развитие. С други думи, развитието

на богословието става в пространството и във времето, в хода на историята, която оказва влияние върху него и от своя страна сама се поддава на неговото влияние.

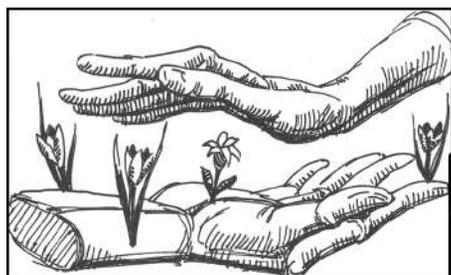
Не е трудно да се разбере, че „правната“ и крайно моралистична концепция за спасението на Запад, в центъра на която се намира юридическото и формално регламентирано на поведението на човека, неминуемо превръща мъчителното търсене на пастирското ограничение в живота на древната Църква в средство за подчинение, в средство за контрол над свободата и съвестта на членовете на църковната община. На Изток, обратно, господства изцеляващият дух на спасението в Христа и, въпреки многобройните влияния на западната схоластика, дори систематизирането на греховете не довежда до разделянето им на смъртни и несмъртни, подлежащи и неподлежащи на опрощаване, защото според св. Максим Изповедник, „немощта е простима, а не е достойна за наказание“.

Църквата за човека

И така, ако Бог на Справедливостта в единия случай чрез представителите си се явява като абсолютен защитник на реда и закона, Бог на Любовта в другия случай чака, според стареца Паисий, удобен момент, за да задейства с дръзновение плана за спасение

на човека, който се подвизава в любочестие. По обикновен и в същото време изчерпващ начин, старецът определя света на въплъщението на благовестуващата Църква, Църква на Любовта и Мира, Църква, създадена за човека: „Бог няма да остави подвизаващия се според силите си в любочестие човек, който не е предразположен към безчинства и който ту побеждава, ту бива побеждаван в своята борба. Този, който поне малко се опитва да не наскърби Бога, ще влезе в рая, по галоши“. Благият по природата Си Бог с дръзновение ще го „тикне“ в рая. Той му дава много повече от това, което човекът е заслужил, Той всичко ще нареди така, че да вземе душата му в този час, в който той се намира в покаяние. Човекът може да води битка цял живот, но Бог няма да го остави и ще го прибере в най-подходящото за него време. Господ е милостив, Той на всички нас желае спасение. Ако малцина можеха да се спасят, защо е трябвало Христос да понесе кръстната смърт? Вратите на рая не са тесни, те са широко отворени за всички, които смирено навеждат главите си и които не са разяждани от гордост. Само да се покаят, да отдадат на Господ бремето на греховете си и ще влязат безпрепятствано през тези врати“.

Превод от руски език: Дияна Янчева

Преживяно

ПАЛОМ ДЕВЕТДЕСЕТИ НА ВОЙНИКА

Валерий Андонов

Игнат Горският бавно излезе от вцепенението, в което бе изпаднал в полутъмното усое на калното дърво, превърнало се в масово гробище на другарите

му. Мрачното небе, пълно с парцаливи сиви облаци, трудно пропускаше скъпернически лъчи на късноесенното слънце, затиснато като самия него в някаква мъртва хватка.

Все пак достатъчно, за да успее да се огледа крадешком наоколо, без да посмее да мърда много, разбира се.

Това, което видя, машинално го накара да изстене от мъка и потрес, но заглуши звука, като захапа устни и стисна челюсти. Не можеше да се разбере колцина са все още живи от налягалите безразборно един до друг и един въз друг войници в землисто-кафяви униформи. Живи, мъртви или ранени, чиято кръв изтичаше бавно, всички до един не смееха да издадат звук или да помръднат, защото смъртта отсреща дебнеше зорко и можеше всеки миг да долети с грак на картелница и куршуми като разлутени оси, готови да ужият бързо и безпощадно всеки, който даде признак на живот.

„Господи, като Авесалома, увиснал на дървото със заплетена коса сме, или като Никифора във Върбишкия проход“ – помисли си той. Отвърте му идеше винаги да направи сравнение с единствените книги, които бе прочел и заобичал – Свещеното Писание и История на България.

Да, не бе успял да се изучи повече от четвърто отделение на селското училище, но бе запазил любовта към онова, което го бе впечатлило най-силно в живота му – словото Божие и величавото минало на изстрадалия му български народ.

Първото беше предадено от родители му – бежанци от Одринска Тракия – сухи, жилави, простосърдечни, упорити и с корав корен, пресадени се след миналите войни в Камчийския край, чието трудолюбие и силна вяра в Бога ги бе опазило от всички нелеки превратности.

А второто – от поукъсания учебник по Отечественна история, единствен запазен от школските му книги.

И детските му мечти бяха такива – да се

изучи за свещеник или даскал, но откъде средства за това...

Изкара казармата с награда за отлична служба, дори му предложиха да остане на свръхсрочна като подофицер, но той си обичаше свободата, обичаше природата на зелените Лонгоз и предпочете да се глави горски надзирател. Оттам и прякорът му, когато отиде доброволец на фронта – Горския, а някои му викаха на подбив и Игнатий Богоносец, защото обичаше да говори за вярата и единствен се осмеляваше да спори с наперените помощник-командири – доскоросни партизани, безбожници още миришещи на шумата, в която се бяха крили.

В очите на останалите войници той беше малко чудноват, но го уважаваха не само заради ефрейторските му нашивки, а повече за честния му и пряк характер, за разсъдливостта и вродената му скромност.

Винаги бе готов да помогне и да даде добър съвет, затова и се противопостави на безумната идея да се изпрати взвода, без каквото и да е разузнаване, на терена по най-бързия начин, за да заеме позицията на стратегическото възвишение над котловината, с цел да се подпомогне с огън от левия фланг предстоящата атака на полка.

Новоизлюпеният подпоручик, без какъвто и да е боен опит (с жълто около устата, както ядно говореха старите бойци) самонадеяно поведе взвода на Игнат през едно дълго и тясно дере със стръмни брегове, което изглеждаше да е най-късият път към възвишението. Само че немецът не бе глупав, нито сляп и предвидливо бе поставил една картелница MG над изхода на споменатото дере.

Внезапният и унищожителен огън се стовари като гръмотевица и покоси първите в колоната. После зашари по обърналите се назад, в опит да се измъкнат от смъртоносна та прегръдка на дерето, войници. Телата им

заприщиша и входа, а всички оцелели – ранени или все още незасегнати, легнаха притиснати плътно до калната земя или до телата на бездиханните си другари. При всяко движение или издаден звук отсреща започваше стрелба. Заел удобна позиция, врагът – картечар държеше в шах всички залегнали без никаква възможност да се измъкнат от фаталното място, което щеше да стане тяхна братска могила.

Изглежда беше сам – през редките мигове на слънчев пробив блясваше една единствена каска – плоска, плътно обхващаща главата, с малките тевтонски рогца отстрани. Лицето бе с неразпознаваеми черти, сведено над стърчащата напред смъртоносна цев с надупчен кожух. Безлична и бездушна машина за убиване с придаден към нея човек.

Игнат разсъждаваше трескаво. Можеха да лежат така още три, четири часа до мръкване и да се опитат да се изтеглят тихомълком под прикритието на нощта. Не, не става, помисли си горчиво, дотогава ранените ще са предали Богу дух, а живите ще са толкоз сгангрени сали от студа и влагата в прокълнатото дърво, че няма да имат хал да се раздвижат. А и дотогава кой ще ти гарантира, че няма да се появят още немци, които просто ще ги разстрелят като пилци с автомати и гранати, защото са лесна мишена. В тая напечена обстановка на водещото се навред сражение, няма да им е до вземане на пленници. А и нашите си имат достатъчно други грижи и едва ли ще се сетят да пратят подкрепление. Явно ни бе съдено да станем курбан на тая чужда земя в Югославия, през есента на четиридесет и четвърта година, мили Боже, мой Господи! И да не видим никога семействата си.

По дълбоко вроден в себе си навик, Игнат неусетно преля мислите си в молитва, тъй както

бе свикнал да го прави от дете в радост или тъга. „Аз пък ще викна към Бога и Господ ще ме спаси.“ Не беше ли туй от любимата му книга от Писанието – от Псалтира? И докато мърдаше беззвучно устни, за да си припомни продължението, слънцето внезапно най-после се осмели да пробие през тежката пелена на облаците и освети точно отсреща туфата храсти и извади наяве скрития враг-картечар.

По същото време сянка от друг облак падаше в дерето и то потъваше в още по – плътен мрак.

Ръката на войника машинално се протегна към пушката, затисната под тялото му, когато се бе хвърлил на земята. Мишената отсреща вече се виждаше по-ясно от всякога, но едно рязко движение или звук можеше да предизвика незабавен картечен откос. О, Господи, моля Те, помогни ми да извърша спасение не само за мене си, а и за всичките ми несретни другари. Знаем, че само чрез смърт мога да спася живота им, но война е, Боже, а Ти си помагал на мнозина във войни, когато са се сражавали за право дело. Както на Давид си помогнал срещу филистимци, така и сега на православния ни народ помогни! Както си задържал слънцето да не залезе при Исуса Навина, тъй и сега задръж светлината срещу врага ни. Укрепи десницата ми, Господи, не давай да се поклатя!

Докато с безкрайна предпазливост изтегляше пушката си, съзнанието му тутакси му подсказа словата на любимия му псалом – деветдесетия. Войнишкия псалом, както го определи старият свещеник, пред когото се изповяда и получи причастие, преди да тръгне на война. „Тоя псалом нявга са го носили зашит в подплатата на войнишката куртка през миналите войни, той мнозина е опазил от куршум

и щик."

Нямаше нужда да го зашива, той си го бе научил наизуст. И докато изваждаше оръжието си, си зашепна тихичко, за да си даде смелост: „Който живее под покрива на Всевишния, той обитава под сянката на Всеомогщия...“

Беше я изтеглил, когато произнасяше: „Няма да се уплашиш от ужасите нощем, от стрелата, която лети денем“.

Държеше я в ръка и бавно взе да я насочва напред: „До теб ще паднат хиляда и десет хиляди теб отдясно, но до теб няма да се приближи“.

Връната му карабина Манлихер, модел M95, с прицелна далекобойност 2000 метра, скорост на куршума 610 метра в секунда... Карабината му на горски надзирател, помнеща Балканските войни, която познаваше като самия себе си и поддържаше в неизменно изрядно състояние, смазана и готова.

Когато се яви с нея в мобилизационния пункт, отказа да получи чисто ново оръжие и заяви на намусения мустакат фелдфебел, че нея си я знае най – добре, стрелял е многократно в Лонгоза и може да улучи и муха върху опашката на магаре.

И го демонстрира на стрелбището, като всеки път брилянтно пронизваше десятката на мишената. „Зло няма да ти се случи и язва няма да се приближи до твоето жилище“ – продължи леко задъхано.

Сега следваше най - опасното – да вкара патрон в цевта, като завърти ръкохватката на затвора, а това може и да се чуе. „Защото ще заповяда на ангелите си за тебе“ – щрак, движение назад! „Да те опазват във всички твой пътища“ – щрак напред! Така, готова е за стрелба...

- Луд ли си бе, Горски? Всички ще ни изтрепеш! – чу се съскане някъде изотзад, но по-важното бе, че отсреща картечницата

мълчеше.

Вече притискаше здраво приклада към рамото – „аспида и василиск ще настъпеш, лъв и змей ще тъпчеш“ – какви окрилени думи, Господи, как да те е страх, като ги казваш? Е, с нами Бог!

Оставаше да определи разстоянието, мерника и мушката в една линия, да спре дъха си, докато пръстът обира мекото на спусъка. Сега!

„Защото позна името Ми“!

Гърмежът бе като пукот на счупена дъска. Дерето заглуши произведения изстрел и само няколко чифта очи около него останаха да се взират тревожно към отсрещния храс-

талак. Сякаш някаква врата с ръждясали панти се отвори със скърцане, а зад нея очакваха да изскочи притаилото се чудовище. Да отнеме живота им...

Нищо такова не се случи. И след няколко мига неколцината

оцелели с окаляни шинели взеха да се надигат мъчително, да се опипват и протягат вкочанясалите си тела, преди да тръгнат неуверено напред, газейки трупове, раници, снаряжение.

Отминаха първия паднал – подпоручика, лежащ възнак и още стискащ в ръка лъскавия си парабел и като изпълзяха от дерето, се спряха пред захлупеното върху картечницата тяло в сивозелена немска униформа.

- Под каската, между очите! – се чува възклицания.

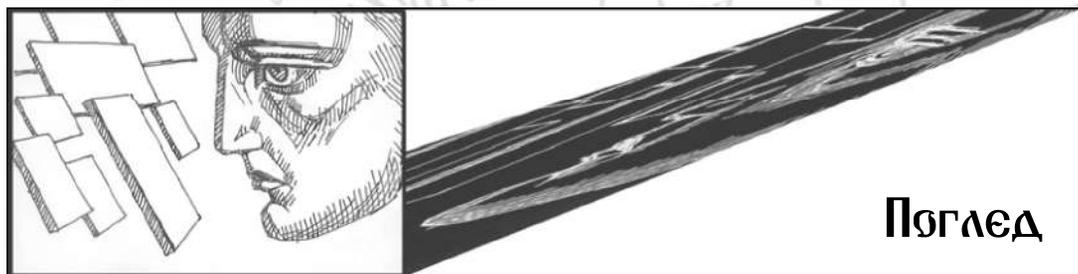
- Жив да си, Горски! Спаси ни!

- Къде си бре, Богоносецо? Ела да видиш бе, човек!

Когато се върнаха назад, намериха Игнат на колене, със събрани длани и поглед към небето. Още повтаряше, шепнейки:

„Ще повика към Мене и ще го чуя, с него съм в скърби, ще го избавя, и ще го прославя, ще го наситя с дълги дни и ще му явя Моето спасение.“

СТРАДАНИЕТО НА СВЕТА

Протоиерей Ясен Шинев

Целият свят е потопен в страдание. Всички хора, колкото и различни да са те – богати и бедни, известни или съвършено неизвестни, мъже или жени, по някаква фатална неизбежност страдат. Страданието се е превърнало в диагноза за всеки и само някои от симптомите му отличават чедата Божии в тяхната индивидуалност сред това общо окаяно състояние.

Неговият печален облик е като тежък печат в битието на всеки „роден от жена“. Стихиите на настоящото време пронизват объркания ум на човека и опустошават уморената му душа. Навсякъде се е наслоило едно тягостно усещане за отпадналост, изтощение, непреодолима вътрешна преумора от това, което ни връхлита отвън.

Светът се е превърнал в огромна болница, в чиито претгъпкани от пациенти отделения въздишат и се измъчват онези, които са призовани от Твореца да споделят чудото на живота. Неспособни да оценят този неизследим негов дар, полузаслепени от болка, поразени от проказата на греха, те се самоизтезават в суровата своя лична битка за и в името на живота. Цялото човечество стене и търси изцеление от това всеобщо проклятие. И особено сега, когато житейският ритъм стана все по-динамичен и непредсказуем, а хаосът в съзнанието и страхът от бъдещето носят веянията на пълна безнадеждност.

Защо става така?

Защото годините минават, сменят се поколения след поколения, прилагат се различни социални експерименти, но страданието остава неизменно...Връхлита ни отвън, обхва-

ща ни отвътре. И светът е потопен в море от печал. Защо?

Да, ние - вярващите, знаем библейския отговор, а именно, че носим последиците от греховете на нашите праотци. Ние, потомците на изгонените от рая от века, сме под присъдата за проявеното непослушание и заради това в нашето битие са навлезли греха, проклятието и смъртта. Изгубили пълнотата на истинския благодатен живот в общуването с Твореца, ние сме обречени на трагичното несъвършенство и самоизтезание. Горим бавно и мъчително, като мокри дърва на бавен огън, потънали в стонове, въздишки и опити да разкъсваме паяжината на нашата окованост.

Един от боговидците на 20 в., св.Николай Велимирович, разсъждавайки върху проблема за страданието на съвременния човек, изрича проникновено: „Съвременният свят страда от горещи глави и каменни сърца. Страда от горещите глави на тези, които гледат отвисоко на Бог Творец и говорят за него така, сякаш им е в краката. Това състояние неизменно води до безумие. Страда и от каменните сърца на хората, които казват: В света вече няма любов, без да забележат, че цялата вселена плава като кораб в океан от любов. Отричат съществуването на нещо, което не намират в самите себе си. Това състояние води до отчаяние, а отчаянието до самоубийство“.

Главите на хората са горещи, защото носят порива на първия и най-тежък грях, причина за богоотстъплението - гордостта. Те не само са попаднали под неин плен и са се

опиянили в чувството си за собствена задължителна реализация, но са и самозабравили се. Вдигнали са високо челата си и навирили носовете си в желанието да бъдат Аз, да живеят пълноценно, потопени в своето себевъзхищение и изгаряща амбиция.

А настоящото време е натраплива проповед на гордостта. Стихиите на света, които ни връхлитат отвън, провокират ненаситното его. Отвсякъде се чуват гласове; „Пробий, докажи себе си!“; „Повярвай си и покажи на другите, че можеш и си по-добър от тях!“; „Това, което сам можеш да си го вземеш, не очаквай друг да ти го даде!“; „Не се колебай! Бъди АЗ! животът е кратък! Ти си!“.

Примерите и образците, които са натрапват като модели на социално поведение от всички средства за информация, са на амбициозни и самодостатъчни хора, постигнали целите си по всякакъв начин и с всички възможни средства.

Това са личности консуматори, хищници, които са издигнали в култ единствено задоволяването на личния си интерес. Те не познават нравствения императив и нямат никакъв духовен облик. Нещо повече – изобщо не носят някакво особено морално или ценностно послание към останалите членове на обществото. Точно такива „селфмейдмъни“ биват налагани като образци за подражание и се натрапват умишлено върху всички, особено на младежта. Те са под светлината на прожекторите и са на гребена на вълната, те са силните на деня!

Индивиди, превърнали се в завършени егости, които не само се наслаждават, но и самоопияняват от гордостта си. И чрез нейната отворена врата в душата на човека се

втурват всички останали страсти и пороци, които я опустошават. Позволили са да бъдат руини, жалки останки от истински завършени личности. Те опозоряват себе си като божии творения и храмове на Живия Бог и тласкат себе си и останалите към саморазрушение. Превърнали са се по силата на своята свободна воля в икони на сатаната.

Най-страшното е, че някои от тях достигат до пагубното състояние да се опълчат срещу Бога и Го отричат като Творец и вдъхновител на всяко добро. Допуснали са да превърнат

сърцата си в камък, защото в тях не гори пламъкът на любовта.

Светото Писание се обръща не само към вярващите, но и към новоповярвалите с топлото наставление:

„От всичко, що е за пазене, най-много пази сърцето си, защото от него са изворите на живота.“ /Прем.4:23/. Но тези извори, от които трябва да блика жива вода и напоява цялата личност и всички около нас, в прекрасната градина на живота са пресъхнали. По-лошо – те са пресушени и замърсени от тези, които трябва да бдят над тях и ги пазят като зениците на очите си. Със силата на свободната си воля са опошлили всичко, което им е връчил Стопанинът и са извършили светите си задължения не само като лоши работници и наемници, а като разрушители на Неговия замисъл.

Сърцето е центърът на християнската мистика, средоточието на личността на вярващия. Но когато не е обърнато към Бог, Който целият е неизтощима и бликаща любов и вдъхновител на красота и благословение, в краткото ни земно странстване се превръща в пепелище, опустошено от вътрешните

врагове-страстите и външните-демоните. Не носи свежият повей на живота, а лъха смразяващият дъх на тленността. Съвременният човек избягва да обича, защото се страхува от истинската, преобразяваща сила на любовта. А тя носи неизтощимото вдъхновение и желание за отдаване, милост и жертва пред Бог и хората. Тя е победата над егоизма и разчупва печата на самодостатъчността. Предпочита да остане поробен под робството на своите лични разбирания и теготите на личните си недостатъци и раздиращи противоречия. Човекът се страхува да обича, защото това ще изложи на риск неговото полуукрепено душевно състояние и крехкия му мир със себе си, който почива на приспаната му съвест и залъгвания за своята значимост.

Хората не само отглеждат, но и се наслаждават на комплексите си. Те не се стремят към свободата, нямат желание за нея и възторзите, които може да им донесе. А истинската свобода е невъзможна без любовта, която носи вдъхновението на живота. Оттук и произтича проблемът за недоволството като болест на духа.

Човекът на модерния свят винаги е в трескавото състояние на търсещ, незадоволен и вечно... недоволен. Липсва му пълнотата на изживяванията, защото няма душен мир и не познава сладостта на вътрешното спокойствие. Затова не може да се наслаждава на пъстро-

тата на Божието Творение извън и в него. Не може да усети туптящия пулс на бликащата Божествена любов, която го обгръща и милва с трептенията си. Сърцето му е загубило, опустошено от страсти и раздирано от демони. Затова, когато някой носи двойното проклятие на горещата глава и каменното сърце, достига до един единствен и неизбежен изход -самоунищожение. Призован от Бога да живее в Царството Му, той се е самопрокълел и е избрал пламъците на ада.

От това всеобщо страдание, в което е потопен светът, има един единствен спасителен изход –помирението с Бога. Съзнателното търсене и намиране на духовна алтернатива и приемане на забравеното лекарство, което е универсално и проверено през вековете – посланието на Спасителя Христос. Тогава, когато изтощена от греха и проядена от своите лични разочарования, душата на болния се насочи към светите Тайнства на Тялото Христово-Църквата.

Тя единствена може да я изцери като вечна и всеизцеляваща Витезда от външните и вътрешни струпии и посочи тес-

ния път за спасението на душата в Царството Божие, където ще намери вечен покой и утеха!

Чудесата на вярата

ЧУДОТО НА ИЗЦЕЛЕНИЕТО КАТО БОЖИЕ ПРИСЪСТВИЕ

Митрополит Месогейски и Лавреотикийски Николай

Във всекидневието думата „чудо“ означава нещо шокиращо, преодоляващо законите на природата, опровергаващо логиката, в която живеем, и откриващо ни се по много впечатляващ начин. Например, не сме виждали как се възкресява мъртвец, затова приемаме подобно нещо за чудо. Или когато човек, който е тежко болен, на когото докторите са казали, че надежда за него няма, внезапно оздравява. На това му казваме чудо. Или ако си имаме непреодолим финансов проблем и нещо се случва по неочакван и необясним начин – и проблемът се решава. Всичко това наричаме чудо.

Но има и друг термин; той е по-подходящ, поизразителен, отколкото „чудо“, за съзнанието на Църквата – „знамение“ или „личба“. То не облекчава нашия живот, но ни явява Бога. Болен съм и оздравявам. Самото излекуване съставя само една малка част от „чудото“; това, което е повече, което е „над“ чудото, е „знамение“ – присъствието на Бог в нашия живот. Аз съм болен, и ближния ми също е болен. Внезапно той се изцелява по чудотворен начин. Мога ли да се

зарадвам за него? Мога да славя Бога, защото: на първо място Той се е явил в живота на ближния ми; второ, защото ближният ми се е изцелил. Или може би все още съжалявам,

че това се е случило не на мен? Явлението на Бога в нашия живот е по-важно от факта на изцелението. Кой от нас би могъл да каже: „По-добре да бъда болен, преживявайки Божието присъствие у брата ми, отколкото да бъда здрав и нищо не разбиращ“?

И така, знаменията е нещо, което потвърждава Божието присъствие в нашия живот. Господ казва: „... лукав и прелюбодеен род иска личби; но личба няма да му се даде, освен личбата на пророк Иона“ (Мт. 12: 39). С други думи, народът прося знамение, личба, но Господ ще даде не личбата, която той про-

си, а знаменията на Неговото Възкресение. Ние молим светии да ни укрепят и изцелят, и в това няма нищо лошо.

Но може би това, от което действително се нуждае нашата душата, не е съблазън от чудото на изцелението и след това бързото забравяне за Бога, а преживяване на присъствието Му. Точно това преживяване е знаменията. В този ред на мисли, чудото е хуба-

во не за това, че изцелява единия, а за това, че открива Бога на всички.

Иначе ако чудото беше само „милост“ Божия към някого персонално, това би било несправедливо.

Господ не може да изцели едните, а към молбите на другите да остане равнодушен. Но когато нещо чудотворно се случва поне с един, фактът на присъствието на Бога, към който се приобщават всички,

превръща чудото в личен опит! В крайна сметка чудото – това не е изцелението, защото смъртта опразва всяко външно благотворно влияние; чудо – това е присъствието на Бог. Не е трагично да напуснеш този свят без чудо, но да си отидеш без знамение, без опита на пребиваването на Бога в нас – това е страшно.

Животът ни е даден не като изпитание, но

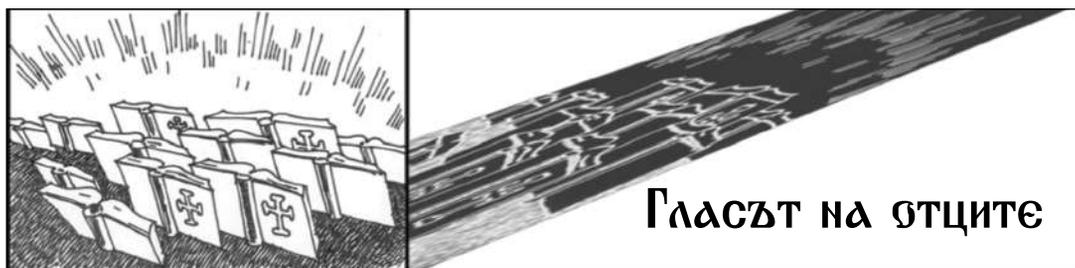
като възможност да живеем с Господа. Царството Божие започва сега, а не когато вече си затворим очите – тогава то продължава. „Знамението“ и „чудото“ са причините да се

потвърди Божието присъствие в този свят.

Нека да инвестираме всеки момент в Божието Царство, нека да разберем, че лихвата от такава инвестиция е много висока. Дотолкова е висока, колкото в това Царство

няма време, няма страх, няма забрани, недостатъци, неувереност, вина – нищо от това, което ни тревожи в този живот. Това е благодат на свободата в Бога. Длъжни сме в този временен живот да я оживяваме вътре в нас, докато всеки от нас от временен стане вечен, от едноизмерно материален – духовен.

Превод от руски: Марина Трухина

Гласът на отците

СТАРЕЦЪТ ФИЛАРЕТ КАРУЛСКИ

Монах Андрей Светогорец

Продължение от предния брой на Амвон

Изкушения на стари години

Няколко години преди старецът Филарет да си отиде от този свят, един злодей бе откраднал всичко ценно от каливата му, тоест всички книги на светите отци, които той притежаваше и четеше.

Органите на полицията задържали крадеца в Солун. За да се измъкне, той се оправдал, че бил купил книгите от отец Филарет, който живеел в Карулия. Полицията обвинила стареца в незаконна търговия с антикварни вещи и продажбата на книги, които се явява-

ли безценно наследство. Започнали да пристигат призовки и отец Филарет бил длъжен да се изправи пред съда в качеството си на обвиняем.

Монасите от Данилеевското братство разбрали за това печално събитие и се погрижили той да се облече в по-прилични дрехи, да свали от себе си скъсаните и закърпени, макар и чисти дрипи, с които ходел. После един от братята го съпроводил до съда в Солун.

Явил се там без защита. А престъпникът се подсигурил с много добър адвокат, който с изключително арогантна реч убедил съдията, че старецът е виновен. За съжаление, човешката несправедливост създава заблудения, след което не може да бъде различено доброто от злото и съответно да бъде отсъдено праведно - затова и у нас толкова често се срещат несправедливи присъди и съдебни грешки.

Един благочестив адвокат, който следял хода на делото, разкрил лукавия план на измамника и безпочвената риторика на адвоката-обвинител, който съзнателно изопачавал истината, и безвъзмездно започнал да защитава отец Филарет, като пледирал в полза на святия и преподобен старец. А старецът - толкова чист и доброжелателен, когато чул как адвокатът го защитил, с възкликнал:

– Откъде, благословени, знаете всичко това? Само човек, просветлен от Светия Дух, може да говори така красиво и да изложи всичко, което се случило, с такава точност!

Когато председателят на съда призовал стареца Филарет да се закълне, той станал от скамейката, приближил се до Светото Евангелие, три пъти се осенил със Светия Кръст и

благоевейно го целунал. Тогава председателят му направил забележка със строг тон, че трябва да сложи ръката си върху Евангелието и да се закълне.

На въпроса на стареца Филарет каква е тази книга, председателят отговорил, че това е Евангелието, на което вярващите християни полагат ръката си и се заклеват, в подкрепа на това, че говорят истината.

Старецът Филарет отвърнал на господин Председателя:

– Ако това наистина е Светото Евангелие,

както казвате, тогава отворете 5 глава на Евангелието от Матей и погледнете 34 стих: „Аз пък ви казвам: да се не кълнете никак: ни в небето, защото е престол Божий;/ни в земята, защото е подножие на зозете Му; ни в Иерусалим, защото е град на великия Цар;/ни в главата си се кълни, защото не можеш направи ни един косъм бял или черен.“ (Матей 5:34-36).

Председателят заповядал на служителя да отвори Евангелието,

но установили, че тази страница с учението на Господа отсъства и тогава старецът Филарет проявил дързост и казал на председателя:

– Господин Председател, ние като истински християни, по благодатта Божия се стараем да съблюдаваме това, което е предписано Евангелието на Христос нашия Владика. И ако Сам Христос ни казва да не се кълнем, как можем да престъпим Божията заповед в полза на човешките (Матей 15:9) - тези, които принуждават хората, които се смятат за истински християни, да се кълнат, като по този начин потъпкват и нарушават тази Негова заповед? Жал ми е, господин Председател,

че се наричате християни, а не съблюдавате Христовите заповеди!

Председателят и съдиите се почувствали оскърбени след такива тежки истинни думи и за отказа му да се закълне, осъдили стареца на 9 месеца затвор.

Той с радост приел присъдата и бил готов да се отправи в затвора, но гражданите, които присъствали на делото, възмутени от такова несправедливо решение на съда, който не наказал крадеца, а несправедливо осъдил стареца, събрали дарения и ги внесли като гаранция, за да освободят този свят монах, който бил осъден от човешкия съд, но който победил и тържествуващ, и отстояващ истината се върнал в своята подвижническа калива в Карулия.

Отец Даниил разказва, че когато пристигнал в Карулия, го попитали:

– Как мина в Солун, отче? Как ти се стори светът? Какво се случи в съда?

Старецът Филарет с радостно лице и весела усмивка отговорил:

– Братя мои, всички хора се стараят и се подвизават в името на своето спасение, освен мене грешния. Повече нищо не продухвал и се затворил в себе си.

Неговите добродетели

Като допълнение ще напомним за чудото, свързано със стареца Филарет - подвижник и отшелник от Карулската килия на исихастите, чудо, което извърши Божественият Промисъл, за да може монахът, стремящ се към добродетели, да остави всяка мисъл и грижа за материалното, което винаги служи като препятствие за нашето преуспяване и утвърждаване в духовния живот и е най-

голямата пречка в опитите ни да постигнем непрестанна и непрекъсната умна молитва.

За да може Всеблагият Бог да освободи сърцето на стареца Филарет от всяка излишна грижа и за да послужи това като урок, че трябва да имаме вяра и упование в Бога, любов и уважение към нашия ближн, се случи следното:

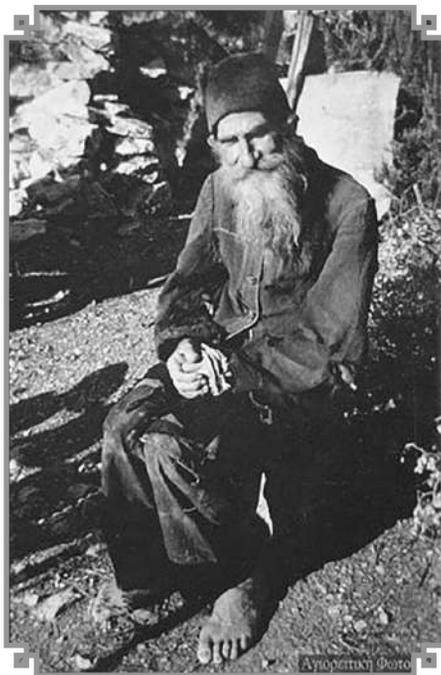
През 1934 година старецът Филарет имал изключителна нужда от 200 драхми и мисълта за тях обзела целия му ум и сърце. Веднъж отецът химнограф Герасим от Малката Света Анна видял как старецът в крайно унило състояние отивал към каливата на Честния Предтеча и го попитал какво го угнетява. Старецът споделил проблема, който го безпокоял, и отец Герасим му дал 200 драхми, като му казал:

– Пребодобни отче Филарете, вземи тези пари, от които се нуждаеш, и не е необходимо да ми ги връщаш, но моля те да се помолиш на Преблагия Бог да ни помилва!

Старецът Филарет взел парите, благодарил на отец Герасим и тръгнал да връща своя дълг от 200 драхми.

На следващия ден старецът се отправил в скита на Света Анна. Докато вървял, както всеки монах се молел непрестанно: „Господи Иисусе Христе, Сине Божий, помилуй ме и ми дарувай Своя мир!“. Изведнъж видял на земята една до друга четири хартийки. Той ги взел и ги поогледал, тъй като те изглеждали по-необикновено. Върнал се в исихастириото на отец Герасим от Малката Света Анна и му показал хартийките с присъщата за него простота:

– Какви са тези хартийки, отец Герасим? Намерих ги по-надолу по пътя към Света

Анна. Бяха на земята и се въргаляха по пътя.

Отец Герасим му отвърнал:

– Това са четири хартийки по 50 драхми, които Бог ти изпрати за твоите нужди.

Действително, както ми потвърди лично отец Герасим, това били четири нови банкноти по 50 драхми.

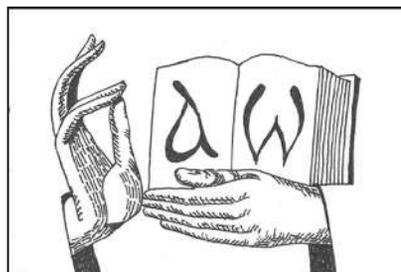
– Искаше ми се, преподобни отче, - добавил отец Герасим, - да споделиш с мен за какво си мислеше и какво си говореше, докато идваше към света Анна?

Отец Филарет му отговорил:

– Отец Герасиме, какво друго мога да говоря, освен молитвата „Господи Иисусе Христе...“? Наистина на няколко пъти мислите ми се отправяха към тези 200 драхми, които ми даде и които исках да ти върна. И докато мислех за това, видях тези хартийки на земята. Вземи ги, моля те, за да се освободи умът ми от тази мисъл и от този дълг!

Отец Герасим се удивил от делата на Божествения Промисъл, прославил Всеблагия Бог и помолил стареца Филарет да запази парите, дадени му от Господа, и да се помоли за спасението на неговата душа.

Превод от руски: Теодора Цакова

СЛОВО ЗА ЖИВОТ

ЗАГАДКИТЕ НА ЕВАНГЕЛИЕТО ОТ ЙОАН

За Евангелието на Йоан често казват, че е най-загадъчно и най-тайнствено, а много от важните събития в живота на Исус Христос – като възкресението на Лазар – са описани само тук. Защо е така? И как да разгадаем тайните на тази книга.

За автор на четвъртото Евангелие се счита апостол Йоан Богослов. Но някои от учените казват, че то е написано едва ли не през втори век след Раждането на Христа! Кой, всъщност, е неговият автор?

Наистина, най-древният от намерените ръкописи на Евангелието от Йоан – неговият

фрагмент от папирус P52 с откъси от 18-та глава – е датиран, и то доста надлежно, от II век от раждането на Христос. Църковните писатели започват да правят препратки към четвърто Евангелие едва от втората половина на II век. Но всички единодушно посочват като негов автор Йоан – същият онзи Йоан,

който по време на Тайната вечеря се обляга на гърдите Иисусови (Ин 13:23). За това, като за безспорен факт пишат Иринея Лионски (около 130-202 г.) и Тертулиан (155/165–220/240 г.). А Климент Александрийски (150-215 г.), основавайки се на „думите на древните презвитери“, добавя, че „Последният от евангелистите Йоан, като забелязва, че в Евангелията е известно само за телесното, побуден от близките си и по внушението на Св. Дух, написва духовно Евангелие.“

Според сведения на Епифаний Кипърски, Йоан завършва своя труд, когато е бил на 90 години. Ако предположим, че по време на евангелските събития (т.е. около 30 година) апостолът е бил на 20 години, е напълно възможно неговото Евангелие да се е появило в света през 100 – та година. Това напълно съответства на онези дати, които сочат съвременните учени.

Разбира се, в библейските науки не се е разминало без спорове относно това, дали наистина Йоан Зеведеев се явява автор на този възвишен богословски текст. Онзи, най-обикновен рибар (макар и от семейство с положение в обществото – както е известно от Евангелието, е бил познат на йерусалимския първосвещеник!), който, заедно със своя брат Яков, поисква веднъж позволение от Иисус Христос да стане Негова дясна или лява «ръка», когато Той се възцари (виж Мт 20:21-24)? Дори и самото четвърто Евангелие не дава еднозначен отговор за своя автор: казано е само едно, че го е написал „учени-

кът, когото Иисус обичаше“. Има предположения, че това е презвитер на име Йоан или апостол Тома, а и дори... Мария Магдалина!

Едва през XX век, неговото авторство отстоява британският епископ Брук Фосс Уесткотт – един от най-известните библейски текстолози на XX век, чиито трудове дават забележителни резултати в цялата библейска наука. Той тчтателно изследва съдържанието и езика на четвъртото Евангелие и последователно доказва, че неговият автор е бил: 1) евреин; 2) живял е в Палестина; 3)

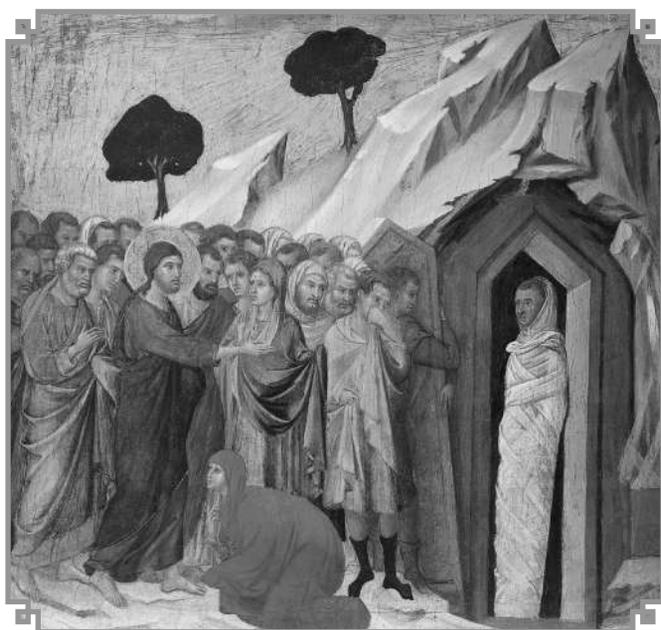
бил е очевиден на евангелските събития; 4) бил е от кръга на дванадесетте апостоли; 5) не би могъл да е никой друг, освен апостол Йоан.

Защо авторът на четвърто Евангелие нарича себе си „любимия ученик“ на Иисус? Та това е нескромно!

Това, че той не разкрива своето име е

по-скоро признак на скромност. А ако трябва да се отговори съществено на въпроса... Надали Учителят е имал „любимци“. По-скоро, Той, като Сърцеведец, вижда в Йоан някаква особена дълбочина, мистичен дар, способност да съзира и да разбира онова, което не всички могат да видят и да разберат. Затова и го допуска по-близо до Себе Си.

Йоан нарича себе си любим ученик, за да може да обясни, защо се точно той се оказва най-близо до Господа Иисуса на Тайната вечеря и успява да разбере от Него името на предателя Иуда. Или защо става така, че точно на него Христос, вече разпнат на Кръста,

поверява грижите за Своята Майка.

И разбира се, за Йоан е важно да заяви, че неговият разказ за Христос е разказ на очевиден: *Този е ученикът, който свидетелствува за тия неща и ги написа; и знаем, че свидетелството му е истинско* (Йоан 21: 24). Работата е там, че по време на написване на четвърто Евангелие, измежду юдеите (и не само) вече са се разпространили сериозни заблуждения за Христос. Започват да казват, например, че Исус, не е истински човек, а се явява като безтелесен призрак, така че и Неговото разпъване на Кръста е мнимо, а смъртта – илюзия...

Йоан Богослов усърдно се бори с подобни ереси. Точно затова в неговото Евангелие

са толкова важни всички детайли, които свидетелстват, че Господ Исус е бил жив човек от плът и кръв. Той, Който половин ден е бил на път, у м о р е н ,

моли жената за вода (Ин 4:6,7); идва при гроба на Лазар и плаче (Йоан 11: 35); след възкресението Си предлага на Тома да сложи пръста си в раните му от гвоздеите и ръката си в раната му от прободеното с копие на Негово тяло (Йоан 20: 27). Явно е, че Той не е призрак!

Защо Йоан не съобщава за толкова важни събития, като Рождеството на Спасителя или Неговото Преображение?

Защото не иска отново да разказва за всички събития, свързани с Христос, а само да допълни другите евангелисти, чиито спомени към онзи момент вече са написани. Целта на Йоан е да доразкаже най-важното от онова, за което, по неясни причини, премълчават Матей, Марко и Лука, които в

библейската наука е прието да се наричат «синоптици» » (от гр. Συνοπτικός – тези които заедно описват нещо). Точно затова може да ни се стори, че Евангелието на Йоан почти не е свързано тематично с другите три Евангелия. «Пресечните точки» са само няколко: насищането на пет хиляди души, ходенето по водата, Тайната вечеря, отричането на Петър, осъждането при Пилат, разпъването – това са общо взето... А и тези събития по същество са описани по по-различен начин, отколкото при «синоптиците».

Например, в разказа за Тайната вечеря не са написани думите: вземете, яжте: това е Моето тяло... това е Моята кръв на новия завет, която за мнозина се пролива за опро-

щаване на грехове. (Мт 26: 26, 28). Обаче, Йоан описва как Исус Христос умива краката на учениците си преди вечерята и им заповядва да следват този Негов

пример на любов. А после, подробно преизказва прощалната беседа на Спасителя с апостолите.

Целта на Йоан е не просто да разкаже как е станало всичко, а да подчертае най-важното: Исус Христос – не е просто Учител, а Син Божий, във всичко равен на Отца.

Аз и Отец едно сме, - казва Исус на спорещите с Него юдеи. - макар на Мене и да не вярвате, на делата повярвайте, за да разберете и повярвате, че Отец е в Мене, и Аз съм в Него. (Йоан 10: 30, 38).

Един от учениците, Филип, се обръща към с Исус с думите: *Господи, покажи ни Отца, и стига ни, - а Исус му отговаря: толкоз време съм с вас, и не си ли Ме познал, Филипе? Който е видял Мене, видял е Отца; и как ти*

казваш: покажи ни Отца? Не вярваш ли, че аз съм в Отца, и Отец е в Мене? Думите, които аз ви говоря, от Себе Си не ги говоря; а Отец, Който пребъдва в Мене, Той върши делата (Иоан 14: 6-11).

В края на разговора си с учениците, Христос възнася молитва към Бога: прослави Ме Ти, Отче, у Тебе Самия със славата, що имах у Тебе преди свят да бъде (Иоан 17: 5).

Той не поправя апостол Тома, който, като се уверява в Неговото възкресение, възкликва: *Господ мой и Бог мой!* Точно обратното, Спасителят потвърждава неговата правота: *ти повярва, защото Ме видя; блажени, които не са видели, и са повярвали* (Иоан 20: 28, 29).

Подобни места в Евангелието на Йоан са много.

Но мисля, че Исус

Христос е равен на Бога Отца, звучи само у един евангелист – Йоан. Нима цялото християнско богословие се основава само и единствено на това Евангелие?

Съвсем не! Йоан Богослов наистина акцентира върху тази идея и при него тя е изразена най-ясно. Но и в другите книги на Новия Завет има достатъчно места, които свидетелстват, че по време на апостолите Църквата няма съмнения относно божествеността на Исус Христос.

Едно от многото потвърждения за това са думите на Христос в Евангелието от Матей: *ще дойде Син Човеческий в славата на Отца Си със Своите Ангели, и тогава ще въздаде всекиму според делата му. Истина ви казвам: тук стоят някои, които няма да вкусят смърт, докле не видят Сина Човечески да иде в царството Си* (Мат. 16: 27-28). Тук Исус е представен като Повелител на Ангелите, Съдия над всички хора и Цар, което безусловно

означава, че Той е Бог.

В същото това Евангелие от Матей, Исус увещава, но не с мярката на ревностните законници: *Или не сте чели в закона, че съботен ден свещениците в храма нарушават съботата, и пак не са виновни? Но казвам ви: че тук е Оня, Който е по-голям от храма* (Мт 12: 5-6).

За божествеността на Христос постоянно говори апостол Павел, който пише своите послания, още преди да се появят Евангелията. Например: *Известявам ви, братя, че Евангелието, което аз благовестих, не е човешко, защото и аз нито го приех, нито*

го научих от човек, а чрез откровение Исус Христово (Гал 1: 11-12). На друго място Павел пише, че Христос е образ на невидимия Бог, роден преди всяка твар;

понеже чрез Него е създадено всичко, що е на небесата и що е на земята, видимо и невидимо... всичко от Него и за Него е създадено <...> в Него телесно обитава всичката пълнота на Божеството (Кол 1: 15, 16; 2: 9).

И има още много подобни примери. Така че евангелист Йоан не е написал нищо такова, което да не можем да намерим в новозаветните книги. Той само подчертава най-важното, при това точно и ясно го обозначава още в самото начало на своето Евангелие: *И Словото стана плът, и живя между нас, пълно с благодат и истина; и ние видяхме славата Му, слава като на Единороден от Отца* (Ин 1: 14).

Защо за възкресението на Лазар се разказва само в Евангелието от Йоан? Та нали това е едно от най-важните чудеса, извършени от Христос!

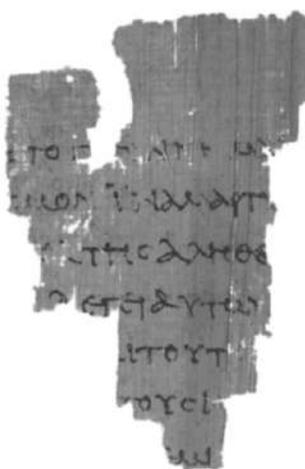
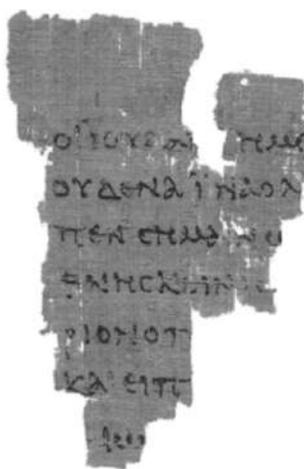
Възкресението на Лазар наистина е много важно събитие. Макар че Господ Исус

възкресява мъртви и по-рано (дъщерята на началника на синагогата Иаир, сина на най-наиската вдовица), когато онези, които не вярват в Него, са имали възможността да кажат, че възкръсналите, всъщност не са умрели, а само изпаднали в летаргичен сън или в кома. Лазар, обаче е лежал в пещерата четири дни, и тялото му вече е започнало да се разлага и мирише. Христос умишлено се е забавил по пътя, за да дойде със закъснение, и по този начин да лиши съмняващите се в Неговото могъщество от последните аргументи.

Това чудо е последното от извършените от Христос, преди да Го разпънат и преди да възкръсне. Съживявайки Лазар, Той засвидетелства, че някога ще бъдат възкресени всички хора – тази мисъл е изразена в тропара на празника на Лазарова събота:

“За да ни увериш в общото възкресение, преди Твоите страдания от мъртвите въздигна Лазаря, Христе Боже.” Но същевременно Той поставя всички юдеи пред избор: да Го приемат като Син Божий и Спасител или окончателно да го отхвърлят; защото трети вариант – да се престорят, че нищо не се е случило – няма. Прекалено явно е чудото, прекалено много хора разбират за него (всичко става във Витания, на няколко километра от Йерусалим). Неслучайно, точно след възкресяването на Лазар първосвещениците окончателно решават да убият Иисус. А заедно с Него и Лазар – живото свидетелство за божествената власт на Христос.

Точно поради голямата важност на това събитие, другите евангелисти премълчават за него – така смятат много библиисти! В онези времена, когато Матей, Марко и Лука пи-

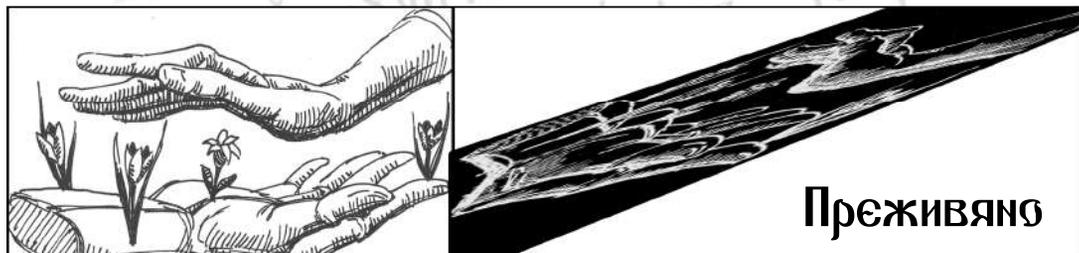
шат своите Евангелия, Лазар е бил още жив, и да пишат за него, би означавало отново да подложат живота му на голяма опасност, се обяснява в Синаксара на Лазарова събота. А Йоан, както вече споменахме, пише много по-късно, вероятно тогава Лазар е вече починал (след възкресението, той, все пак, не е станал безсмъртен) и е било възможно да се разкаже за това чудо.

Трябва да допълним, че разказът за възкресяването на Лазар далеч не е единственият забележителен, описан само в Евангелието от Йоан. Също толкова уникални са:

- Разказът за първото чудо, извършено от Христос, – превръщането на вода във вино в Кана Галилейска (Йоан 2: 1-11);
- Разговорът на Иисус Христос с Никодим за раждането свисше – тайнството кръщение (Йоан 3: 1-21);
- Изцелението на разслабения в Йерусалим в къпалнята при Овчи порти (Йоан 5: 2-15), на слепородения (Йоан 9: 1-41) и много други;
- Многото важни беседи за това, че Иисус е равен на Отца (Йоан 5: 17-47), за Небесния Хляб (Йоан 6: 25-66)...

Забелязва се, че Йоан повече разказва за събитията в Йерусалим, а «синоптиците» - за това, което се е случило в Галилея. Може би, основанието е в това, че с образованите йерусалимски жители Спасителят счита за подходящо да говори за Себе Си, по-често да засяга темата, която става ключова за Йоан: Аз и Отец сме едно (Йоан 10: 30).

Превод от руски език: Вера Рачева

Преживяно

МОЛИХМЕ СЕ НА БОГ ДА НИ РАЗКРИЕ ДРЕВНОТО ХРИСТИЯНСТВО

Три истории за обръщането към Православието

Тези истории за обръщането към Православието бяха публикувани на сайта на храм Св. Гавриил в Ашленд, САЩ. Настоящите клирици и миряни споделят съкровения си опит, свързан с духовните им търсения и срещите им с Бога.

Дякон Игнатий и Сения Стрейндж

Дякон Игнатий:
- Нашият път към Православието беше по-дълъг от на някои хора и по-къс от на други. Но едно мога да кажа със сигурност: периодът ни се струваше безкраен и през цялото време нямах представа как да реша възникналите между мен и моята съпруга проблеми.

Първата ни среща с нея беше в период, когато и двамата служехме като протестантски мисионери. След първото ни пребиваване в православен храм, където ни заведоха едни приятели, аз започнах все повече и повече да се интересувам от Православието. Много ми се искаше да знам повече за този „клон на християнството“ (тогава вярвах в „теорията за клоновете“), тъй като по-рано понятието за него ми се изплъзна.

По време на мисионерството си много пъти се опитвах да разбера каква трябва да е Църквата и защо вместо единство и пълнота, нявсякъде виждах разкол и индивидуализъм. Свещеното Писание е било написано, не за да обясни какво е Църква, но все пак аз намерих в него много подсказки, благодарение на които си съставих най-обобщена представа за това, какви качества притежава тя.

Тъй като задавах множество въпроси на православния си приятел, се изненадвах, че тази „картина“, която той „рисуваше“, не само

ми напомняше на моята „скица“, но и когато преднамерено продължавах да питам, за да намеря някакви несъответствия, не възникваха абсолютно никакви противоречия. Сформираните от мен представи ми помогнаха да се придвижа в правилното направление и досега ме изненадва приятно колко велика, подробна и красива е настоящата картина.

Но проблемът беше, че с всяка крачка, с която се приближавах към Православната Църква, задълбочавах проблемите с жена си.

Сения:

- Накратко, аз съм съпругата на Игнатий. След 6 години разногласия с мъжа ми, по пътя на вярата достигнахме единство и разбирателство по Божия милост. Ето го и моят разказ.

Сериозно се дразнех на мъжа си за това, че спря да мисионерства (а уж това беше наше общо решение). Аз съм от Тайланд, затова преместването ми в САЩ означаваше да се разделя с родния си дом. През първата година ми беше много тежко, но Господ ми подари приятели, които ме подкрепяха и ми помагаша да се адаптирам към живота в новата страна.

Бях будистка, но по-късно станах християнка, а Православието се оказа много раз-

лично от това християнство, което познавах. Първите две години постоянно и разгорещено спорихме по разни богословски въпроси. После станахме по-мъдри и престанахме да говорим за богословие и се съсредоточихме върху любовта. Поне в това постигнахме съгласие.

Струваше ни се, че всичко е останало вече в миналото. Но отвреме навреме отново се връщаме към старите спорове, които аз провокирах. След 6 години веднъж се случи да започнем да спор заради коментарите на един наш приятел по повод неговата православна вяра. Така се разсърдих, че не разговарях с мъжа си два дни.

Имах чувството, че Христос ме води по този път - пътя на Православието

В този момент си помислих, че е време да сложа край. Просто започнах да моля и прося Бога да бъде милостив към нас. След няколко дни нещо се измени в моето сърце и е невъзможно да опиша това с думи. Просто имах чувството, че Христос ме води по този път - пътя на Православието.

На никого нищо не казах, но започнах да чета една от намерените вкъщи православни книги и осъзнах колко много съм се заблуждавала по повод православното учение. То беше толкова завладяващо и дълбоко! Дори да не разбирах всичко, имах желание да чета още и още.

Започнах да чета бележките в „Православната учебна Библия“ (the Orthodox Study Bible). И това ме потресе! Колко глупава съм била до този момент! Направо сляпа... Толкова сляпа, че дори не съм забелязвала истината за пра-

вославното вероучение и практика. Накрая реших да кажа на мъжа си, че съм готова да застана заедно с него на пътя на истинната вяра. Скоро ни благословиха да се готвим за тайнството Кръщение и с Божията помощ и двамата бяхме кръстени през 2013 г. в Православната Църква.

**Марта Никълс:
Защо Му е на Всевишния да ме призове обратно след всичко, което си помислих, казах и направих?**

– Пътят ми към Православието започна, още когато бях дете. Как да опиша живот, в който отначало проявявах послушание към Бога, следвах Го, а след това изведнъж започнах да Го игнорирам и избягах от Него? Будизъм, Веданта, психология... От мен се изискваха самостоятелни достижения, а аз бях болна и неспособна на такива. Защо Му е на Всевишния да ме призове обратно след всичко, което си помислих, казах и направих? Духовно не успях да се справя сама.

Бях в депресия и се чувствах самотна (но не бях сама). Разбирах, че нещо не е наред, но не знаех какво точно. През 1979 г. живяхме в град Етна, Калифорния. През това време се върнах в Протестантската църква и това ми помогна донякъде. Но в един момент мъжът ми ме взе на служба в православната мисия в чест на св. Адриан и Наталия в Етна. Това се случи по време на всенощното бдение на Петдесетница. Отец Серафим (Роуз), който беше йеромонах от близкия манастир и водеше свят живот, четеше Евангелието в атмосферата на тамян, свещи, песни и икони.

Преживяно

Осъзнах, че се намирам у дома! Не можех добре да си представя какво точно се случва, но знаех със сигурност: „Това ми е необходимо и ще направя всичко възможно да го запазя и да не се отклонявам от него.“

Не разбирах нито почитта към Богородица, нито другите неща. Просто исках да бъда в присъствието на Христос, нашия Господ! Скоро цялото ни семейство се кръсти. Любезно ни разрешиха да пребиваваме близо до отец Серафим (Роуз) в последните няколко години на неговия живот, а манастирът Преподобни Герман Аляскински в Платина уверено считаме за своя духовна родина. Любимият ми се упокои там и гробът му се намира съвсем близо до този на отец Серафим (Роуз).

Ние „сложиме“ ръцете си на ралото на покаянието и в голяма степен не поглеждахме назад (Лука 9:62), изключвайки този мрачен период, когато настоятелно следвах избрания от мен път. Бог е Бог на любовта и свободата. На нас ни е даден свободен избор и Той ни разрешава да се възползваме от този избор по всяко време. Но тогава ни се налага да пожънем плодовете на несправедните си дела. Опитвам се по старому да чувам гласа в този „лъх от тих вятър“ (3 Царства 19:12) чрез молитва, покаяние, пост, четене на Священото Писание и посещаване на богослуженията. Мъжът ми се сподоби с такова блажено упокоение, че се моля, когато настъпи моето време, да се удостоя да бъда заедно с него в Небесните обители. Сигурна съм, че Бог много ме обича и това ме смирява. Опитвам се отново да бъда вярна и предана рабиня, да отклонявам злото и да върша добро, да търся мир и да следвам подир него (Псалтир 33:15). Всеки път, когато някой влиза в наша-

та църква, благодаря на Бога за това чудо и си мисля: „Ето, че Господ ги призовава да чуват с ушите си и да разбират със сърцето си!“ (Матей 13:15).

Светата Православна Църква винаги е съществувала, съществува и ще продължава да съществува! „Иисус Христос е същият вчера, и днес, и вовеки“.

Анна Саут:

– Беше лятото на 1991 година. Нашият брак беше на границата да се разпадне. Да, заклехме се един на друг в любов и вярност по време на гражданската церемония през 1983 година, но това се оказа недостатъчно, за да издържи на търсенето на тази любов там, където не е трябвало да я търсим. Експериментите в сексуалния живот и злоупотребата с наркотични вещества отслабиха силата на чувствата ни и да понасяме тежестта на тези грехове, беше извън силите ни.

Не сме спирали да търсим духовния смисъл на своето съществуване. И двамата сме от протестантските среди. Вярвахме в Иисус Христос, но не съумявахме да живеем в съответствие с тази размита версия на християнството, която познавахме. Затова започнахме да следваме модата и да търсим Бога в източните религии, мистиката и окултизма. Ала нищо помогна! В сърцата ни като преди нямаше мир - само моменти на илюзорно щастие, което се разтваряше на следващото утро. Разводът беше единственото ни решение.

Тогава мъжът ми започна да моли Бог да му разкрие древното християнство. След по-малко от седмица един наш познат ни покани на служба на английски в руската катедрала в Сан Франциско. Ние приехме предложе-

нието му и вечерта преди да заминем, бяхме като на тръни в очакване на нещо. По пътя от Санта Крус до Сан Франциско приятелят ни Питър ни запозна с историята на Църквата и разказа защо е напуснал Западното християнство и е приел Православието. Ние останахме очаровани от неговите думи и опит.

Светостта и благодатта на това място ни поразя, подобно топовен гръм. Духовният ни дом беше тук.

Когато влязохме в катедралата преди Литургията, Питър ни обясни, че можем да се разходим, да разгледаме иконите и ако имаме желание, да запалим свещ. Още от момента, в който влязохме, светостта и благодатта на това място ни поразя, подобно топовен гръм. Джеймс тръгна наляво, а аз надясно. Когато се срещнахме в средата на храма, се оказа, че по бузите и на двама ни се стичат сълзи. Гледайки се в очите, разбрахме, че сме намерили това, което сме търсили. Духовният ни дом беше тук. Когато

службата започна, Джеймс беше близо до входната врата, а аз до аналоя, където се изповядвах (тогава все още не знаех какво е това, тъй като никога досега не се бях изповядвала). Когато свещеникът излезе и започна да прекадява стоящите хора, погледът му се насочи към мен. Това бяха очите на Исус Христос, дълбоко проникващи в моята грешна душа, която представляваше истинска рана. Христос, виждайки цялата нечистота, всички мои грехове и грешки, ме покриваше с такова състрадание и любов. Това беше, като да те застигне „ураган“ от любов. Свеще-

никът, който беше ирландец по народност, разбрал какво се случва с нас и ни взе под своето крило. В следващите години той стана наш духовен отец и най-любим наставник.

През настъпващите няколко месеца станахме оглашени, приехме Светото Кръщение, бяхме миропомазани и се венчахме в Едната Свята Съборна и Апостолска Църква. След известно време забелязахме, че 2 юли (този щастлив ден, в който влязохме за първи път в „стария храм“) е било годишни-

на от представянето в Христа на свети Йоан, архиепископ Шанхайски и Сан-Франциски, който бе канонизиран скоро и който някога е служил именно в този храм. Освен това, на същото място, на което съпругът ми избра да застане по време на молитвите на всяка Литургия, е стоял и йеромонах Серафим (Роуз) в периода до своето обръщане.

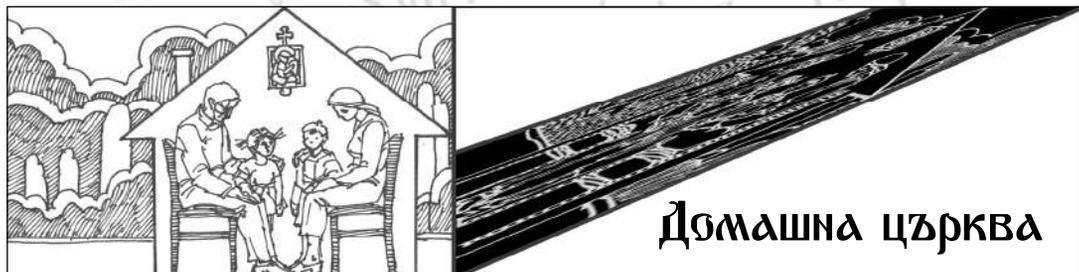
Чудото, което се случи с нашето обръщане към Православието, постави началото на изцелението на нашия брак и на живота в Христос, на състраданието и любовта, Коя-

то няма край. В следващите години имахме много несгоди и изпитания, но с Христос, нашия Пътеводител и Спасител, успяхме да преодолеем бурите и да намерим тихо пристанище. Мъжът ми се представи в Господа и очаква мен, за да го последвам.

Нека всяко сърце, жадуващо да познае Истинния Бог, да се съедини с Него във вярата и любовта, понеже това е началото на нашето спасение.

Превод от руски език: Теодора Цакова

ДОМАШНА ЦЪРКВА

СЪДЪРЖАНИЕ

Свещеник Дмитрий Шишкин

Формирацията се организъм черпи храна за своя растеж отвън, от природата. Така е и с душата. Откъде нашите деца и подрастващи черпят храна за своето духовно и морално развитие? Изглежда, както на всички им е понятно, че това в голяма степен е интернет и много често си задаваме въпроса: с какво точно привлича, задържа вниманието и влияе върху моралното и нравствено развитие на нашите деца? Какво съдържание именно ги формира? Въпросът е сериозен, като се има предвид, че именно формирането на психическия и морален организъм на детето (ако мога да кажа така) обезпечава неговото бъдеще. Казано просто: каквото посееш, такова и ще пожънеш! С други думи, какво да очакваме, каква реколта ще събираме в близко бъдеще? Това ли е резултатът, който очакваме да получим? И ако не, какво да направим, за да участваме активно във формирането на душевно-нравствените качества на нашите деца?

Първото нещо, за което трябва да поговорим и на което трябва да обърнем внимание е, че ние възрастните, в голямата си част, нямаме никаква представа с какво се „хранят“ душите на нашите деца през всички тези часове (и то много часове, ако трябва да го кажем направо) във виртуалното пространство. В най-добрия случай децата сами ще ни кажат какво ги интересува, кои страници разглеждат и кои сайтове посещават, а в най-лошия просто ще продължат да живеят своя отделен и изолиран виртуален живот, тайно от възрастните. Но във всеки случай, на възрастния му е много трудно да пресъздаде ре-

ална и пълна картина на онова, което детето му изживява в този огледален свят, който го е увлякъл и пленил напоследък.

Наскоро компанията Касперски, проведе статистическо проучване от какво се интересуват децата в интернет пространството. Резултатът е депресиращ. Около половината от търсенията са свързани с еротика и порнография, останалата половина може да бъде грубо разделена на три части: интерактивни игри, забавно видео и аудио съдържание, комуникация в социалните мрежи.

Онзи ден разговарях с дъщеря си на тази тема и тя потвърди, че повечето нейни връстници наистина прекарват по-голямата част от времето си във виртуалния свят и това, което ги интересува и и изживяват там, меко казано, далеч не е това, което бихме искали да виждаме като техни жизненоважни интереси. Между другото, преди дни в Симферопол се проведе конференция на тема „Моралните ценности и бъдещето на човечеството“. На конференцията говори добре познатият в Крим, автор и водещ на телевизионното предаване „Информационната война“, Дмитрий Таран. Той напълно правилно отбеляза, че от една страна, решаващо влияние върху нашите деца имат представителите на западната култура, а от друга - тези, които условно можем да наречем агенти на тази култура, тоест нашите сънародници, които напълно са попаднали под влиянието на съвременната западна масова култура и служат като нейни искрени и безкористни пропагандисти. Драмата в тази ситуация се крие във факта,

че всички или по-голямата част от нашите „възрастни“ разговори, спорове и дискусии за проблема за загубата на контакт с по-младото поколение, са разговори в свят, който е „паралелен“ на нашите деца. Тоест, каквито и правилни, и необходими неща да казваме, каквито и решения да вземаме, те просто не достигат до децата ни. Именно защото между нашите поколения, може би както никога досега в историята, се е отворила бездна, създадена от появата на онази съвсем нова, „виртуална“ реалност, в която децата ни вървят стремглаво - привидно едно по едно, но всъщност – заедно. В истинския смисъл на думата върви мощно „изпомпване на мозъка“ на нашите деца точно в момента, когато прекарват часове, взряни в екраните на смартфони, таблети и лаптопи.

По-широко казано, в поколението на нашите деца има мащабно „преформатиране“ на народа, или по-скоро формиране на нов тип човек, който вече не може да бъде наречен руски в пълния смисъл на думата и който е напълно интегриран към глобалния модел на либералния мултикултурализъм. А масовата култура, която формира нашите деца, с цялата си привидна изменчивост, пъстрота и разнообразие, всъщност е доста хомогенна и представлява мощен поток от пропаганда на хедонизъм, морално разложение и унищожаване на човешкия дух под прикритието на абсолютната свобода, пълната реализация на собственте права и демонстрация на въображаеми достойнства. На децата им се внушава: „Не гледайте на обществото, обществото се състои от хора като вас, всеки със своите концепции и правила за живот. С нищо не си длъжен на никого“. Това в общи линии е и генералната идея на глобалния либерализъм. Тази идея е привлекателна като „забранения

плод“, но отровна и опасна именно заради това, защото припознава човека, като такъв, който Православието нарича вехт и паднал, като самодостатъчен и достоен за прославяне и възхищение. Точно в тази идея се крие цялата опасност, като се има предвид, че ние, напротив, считаме всеки човек за духовно болен и дори болен до смърт. И казваме, че всеки човек се нуждае от спешно и сериозно, дългосрочно и систематично лечение. Нашият лекар е Господ Исус Христос и средствата за изцеление са известни: вяра, участие в Тайнствата, църковен живот според Христовите заповеди. Осъзнаването на тази болест от височината, красотата и радостта на човешкото призвание трябва да определе

ли посоката на развитие на всяко дете и на човека като цяло, защото Господ иска „всички човеци да достигнат до познание на истината“ (1 Тим, 2:4). И нашата първа задача е тази, да съдействаме за приобщаване на децата към осъзнаване на това призвание.

Ще се върна към гореспоменатата конференция и представянето на Дмитрий Тарана на нея. Спомням си идеята му, че в интернет пространството, във виртуалния свят, където живеят нашите деца, липсват проводници на истинската традиционна култура. Но ето какво... Дори да си представим, че ще се появят такива смели, енергични и любезни тийнейджъри, които в разгара на враждебната пропаганда ще станат вестители на истината и вестители на рационалното, доброто и вечното; дори и да се появят такива деца, може да си представим как ще бъдат изгонени и преследвани от своите връстници - последователи на „либералния мейнстрийм“. Трябва да приемем, че този натиск и преследване ще бъдат не по-малко и не по-леки, отколкото в нашия „възрастен“ свят. И може би

дори по-безмилостни и жестоки, както се случва много често сред подрастващите. Ще има ли такива деца и кой ще ги защити и ще им помогне? Няма ли подобна подкрепа от възрастните да изглежда като ангажираност и коварно „лобиране“ за правилните идеи на възрастните? Всичко това са въпроси, на които вероятно може да се отговори, но както самите въпроси, така и отговорите в момента ще останат само хипотетични, защото, повтарям, никъде не виждаме предпоставки за появата на такъв „вражески лагер“ с такава смела и упорита, съзнателно трезва и отговорна младежка съпротива. Възможно ли е такава явление по принцип? Доста възможно. Но само когато започнат да се появяват деца, адаптирани към съвременните условия на „дигиталния“ живот и същевременно възпитани в най-добрите православно-патриотични традиции.

С поред Дмитрий Тарана, забраната на вредното съдържание е невъзможно, а основният акцент трябва да бъде върху разговорите с децата и тяхното обучение. Това е така, но само отчасти. Буквално той казва: „Трябва да въоръжим децата!“ Но с какво да ги въоръжим? С разбиране за същността на случващото ли се? Уви, човек може да разбира всичко, но в същото време да бъде пълен и „купен“ роб на греха. Това е важно да се разбере. Така че основна задача на семейството, училището и държавата заедно, освен просвещението и обучението, е максимално да затрудни, а в някои случаи и да ограничи достъпа до всякакво деструктивно и вредно съдържание. В това се състои защитната функция на държавата. И това не е всичко.

Нашата вина, на възрастните, е в това, че

не умеем да обясним на децата защо съществува Православието, не умеем да предадем истинността и чистотата, красотата и радостта от живото общение с Бога, това без което нашият църковен живот също се превръща в субкултура – една от многото, със своята своеобразност и оригиналност, но нищо повече. Но Православието и Църквата – това не е субкултура, а живот, изпълнен с вяроност и любов, живот в Бога.

Ако говорим за православно отношение към проблема за влиянието на интернет, то ние сме длъжни да кажем, че нашата цел не е да съхраним душевната чистота на нашите деца, не да ги изтръгнем от виртуалния

свят, а в това да им помогнем да бъдат християни и съзнателно да извършват своя избор. В Писанието се говори, че дом „почистен и подреден“, но неодоухотворен от благодатта на Светия Дух, непременно ще бъде заселен, осквернен и съсипан от демони,

тоест от определени страсти, които са достатъчно и извън интернет пространството. Нашата задача е да приобщим себе си и да съдействаме за приобщаване на децата си към участието в духовния живот. Това е най-важната от науките, която самите ние трябва да научим, запознавайки децата си с нея. Наука за православно аскетизъм. И, разбира се, не е достатъчно да образуваме децата си и да им осигурим, относително казано, алтернативно съдържание. Уви, изкушенията и злото толкова лесно завладяват човека, именно защото началото е сладко, а горчивината идва впоследствие. Докато началото на доброто, напротив, е трудно и изисква самопринуда и едва тогава носи радост.

Така че проблемът с „глобалното преформатиране“ на нашите деца е духовен проблем и е невъзможно да се реши само с външни (технически) средства. Но когато започнем да се молим не формално, а с постоянство, внимание и дълбочина на вярата, да се молим в най-широкия смисъл на тази дума - в смисъл, да се покланяме на Бог с дух и истина, когато се облечем в Божия броня, тоест в християнски живот - тогава, първо ние започваме да променяме себе си и второ - живота на нашите близки, включително децата по необясним начин чрез действието

на Светия Дух.

Условно казано, когато не се стремим да станем участници в Светия Дух, а се опитваме да се борим с „негативното съдържание“ с чисто технически средства, ние встъпваме във война с демоните, без да осъзнаваме, че тази борба е възможна само в сътрудничество с Бог, в противен случай сме обречени на провал. И просто няма друга възможност. Ето защо темата за православния аскетизъм е важна за въпроса на противопоставянето на злото в Интернет и извън него.

Превод руски език: Армине Христова

Чудесата на вярата

ЗА СВЕТА ВАРВАРА И ДЕВОЙКАТА ХАТИЯ

МАРИЯ САРАДЖАШВИЛИ

На 17 декември в Грузия отбелязват един от най-популярните празници – Барбароба (празникът на света Варвара). Във всеки дом обезателно пекаат лобиани – питки с боб, традиционно блюдо за този ден. Много отдавна народът свързва с този празник редица поверия.

Особено внимание през този ден се обръща на „меккле“, което в превод означава „оставящ следи“. Това е мъж или момче, който не е роднина на семейството, и кой-

то пръв влезе в дома. Счита се, че той внася със себе си благополучие и успех. Като правило, меккле носи със себе си нещо сладко и желае на всички членове на семейството дълголетие и процъфтяване. Естествено, веднага го канят на масата, на която са сер-

вирани само постни ястия. В днешна Грузия все повече и повече хора, независимо от нелекия живот, натиска на йеховистите, кръстосващи улиците и пр., започват да водят църковен начин на живот.

През този ден във всяка една църква е многолюд-

Чудесата на вярата

но. Службата приключва, но хората продължават да идват. Има няколко храма, посветени на тази свята великомъченица.

Често в пресата се появяват статии за нови и нови чудеса, извършени от света Варвара. Ето, например, настоятелят на църквата Света Варвара на улица „Богдан Хмельницки“ отец Елгуджа (Лосаберидзе) разказва на страниците на списание „Сарке“:

„Една жена ме помоли: „Дайте ми ключовете от църквата. Те ще помогнат на детето ми, ако то ги повърти в устата си“. Нищо подобно не бях чувал. Сигурно е някакво народно поверие. Тази жена беше наша редовна енориашка и дълго молеше светицата за чудо. Всички знаят, че света Варвара покровителства децата. Не можах да откажа на измъчената майка и ѝ дадох просимото. После тя дойде при мен и плачеше от радост. Нейното нямо по рождение дете беше проговорило...”

През 1999 г. в Тбилиси беше построен още един храм в чест на „Св. Варвара“. Преди това на нейният бъдещ настоятел - отец Кахабер (Натенадзе) и на двама от неговите приятели едновременно им се присъвнил сън, че на това място трябва да има църква. Великомъченицата се явила на отец Кахабер в съня му именно такава, каквато я изобразяват на иконите. Тя положила на главата му Чашата и обещала да помогне в строителството.

И наистина, църквата била построена в рекордни срокове – за шест месеца. В двора ѝ е погребана 16-годишната Хатия Мтивлишвили, чиято удивителна кончина привлече всеобщо внимание. Дълго време всички в града говореха само за света Варвара, Хатия и камъка. Някои виждаха в това наказание

за скрит грях, други съжаляваха момичето, а трети само многозначително цъкаха с език: какво само няма по света!..

В същото това списание „Сарке“ отец Кахабер разказва за този поразителен случай:

„С енориашите решихме да пътуваме до Кватахевския манастир. Пътуването беше

организирано от Хатия, дълбоко вярващо и образовано момиче. Неизвестно защо, много бързаше да иде там. Преди тръгването тя ми разказа, че ѝ се е присъвнила света Варвара, притиснала я до сърцето си и ѝ обещала, че много скоро ще я вземе със себе си. Разказвайки ми това, Хатия беше силно развълнувана и питаше: „Нима ще стане така?“

Пристигнахме в Кватахевския манастир, отслужихме молебен, после имаше трапеза. Недалеч се намираща една скала. Хатия настоя да се качим и да направим снимки. Изведнъж от скалата се откъсна камък и се търкулна в посока към децата. Всички хукнаха хаотично. Само Хатия остана закована на място, скривайки лицето си с ръце. Камъкът я удари по главата и тя тутакси предаде Богу дух.

Трябва да отбележим, че Хатия си отиде от този свят на същата възраст, на която е починала и великомъченица Варвара - на 16 години.

На погребението започнаха да стават удивителни неща. По време на опелото всички видяха как на покривалото на ковчегата от само себе си се получиха изображенията на Иисус Христос, Пресвета Богородица и света Варвара.

Момичето лежеше като живо. То имаше топли меки ръце и крайниците му се сгъваха леко, което не е свойствено за покойниците.

Хатия беше чист Божий създ. Затова Господ я прибра така рано, за да не успее да се влее в нея отровата на съвременния живот”.

Майя, майката на Хатия, разказа на журналистите следното:

„Дъщеря ми беше отличничка, никога не съм имала проблеми с нейното възпитание. Откакто построиха църквата, тя прекарваше там цялото си свободно време. Често се молеше през нощта, макар аз да бях против такава усърдие, считайки го за излишно. Често ѝ говорех, опазвайки се от нейната простота и доверчивост към хората: „Бъди по-хитра, в живота това е необходимо.” Аз не бях вярваща. Смъртта на Хатия ме накара да погледна на много неща с други очи.

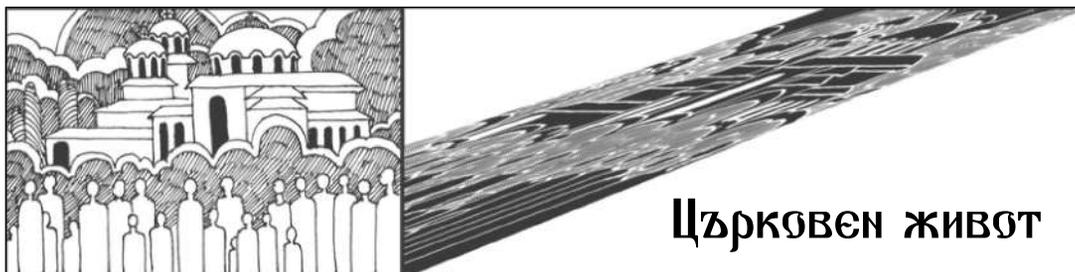
Трагедията се смени с радост, колкото и странно да звучи. Просто чувствам, че Хатия

винаги е до мен. Аз също видях чудесата, за които говореше отец Кахабер. Ще добавя само, че понякога нашият дом от само себе си се изпълва с благоуханието на тамян. Знам, че Хатия и нейният Ангел-хранител ме посещават. Господ явно показа на всички ни, че животът е вечен”.

С времето разговорите и обсъжданията около този случай притихнаха. Животът взема своето. А що се отнася до популярността на света Варвара, мине не мине време и се чува за някое ново чудо, свързано с нея.

Затова, ако момиче се роди на 17 декември, обезателно го наричат Барбаре (Варвара) – име, което през годините на безбожната власт се считаше за безнадеждно остаряло.

Превод от руски език: Йоанна Калешева

ЦЪРКОВЕН ЖИВОТ

КАКВО Е ТВОЕТО УСЪРДИЕ?

Ведна от статиите на списание „Евфимериос“ (1.11.1956), който се съхранява в архива на приснопамятния старец отец Арсений Комбуяс, от манастира Света Богородица Скоропослушница в Навпактос, е описан следният случай:

Един ревностен и много деен свещеник веднъж сънувал сън. За случката той разказа следното:

„Седях в креслото, изтощен от работа. Тялото ме болеше от умора.

Много от енорияшите ми търсеха скъпоценната „перла“. И много от тях я намираха. Енорията процъфтяваше във всеки смисъл на думата. Душата ми се изпълваше с радост, надежда и смелост. Проповедите ми правеха на всички голямо впечатление. Много хора

идваха да се изповядват. Църквата винаги беше препълнена. Успях да въодушевя християните в енорията си.

Доволен от тези постижения, всеки ден се трудох до изнемога. Размишлявайки върху всичко това, неусетно съм заспал и ето какво видях:

Един непознат човек влезе в стаята ми, без да почука. Лицето му излъчваше добрина и духовна светлина. Беше добре облечен и държеше в ръцете си някакви приспособления от химическа лаборатория. Целият му вид правеше странно впечатление. Непознатият се приближи към мен. Протягайки ръка за поздрав, той попита:

– Какво е твоето усърдие?

Този въпрос предизвика у мен голяма ра-

Църковен живот

дост, защото аз бях доста доволен от своето усърдие. Нямах никакви съмнения, че и непознатият ще се радва, когато разбере това.

Тогава, доколкото си спомням съня си, за да му покажа каква е ценността на моето усърдие, аз сякаш извадих от гърдите си някаква плътна маса, която сияеше като злато. Сложих я в ръката на непознатия.

– Това е моето усърдие.

Той го взе и внимателно го претегли с теглилките си:

– Тежи 50 килограма, – каза той много сериозно.

Едва можах да съдържа радостта си, чувайки тази цифра. Непознатият, с неизменното сериозно изражение на лицето, записа тази цифра на хартия и продължи своя анализ.

Той разчупи тази маса на отделни парчета, сложи ги в химическите си съдове и ги постави на огъня. Когато масата се разтопи, той я сне от огъня и започна да я разделя на съставни елементи. Отново втвърдени, те имаха причудливи форми. Той почука по тях с чукче, претегли ги и записа теглото на всеки фрагмент. Приключвайки, ми хвърли съжалителен поглед и каза:

– Надявам се, че Господ ще те съжали и ти ще се спасиш.

В тоз миг той изчезна.

На хартията, която остави на масата, беше написано:

„Анализ на усърдието на иерей X.“

Подробният анализ показва наличието на следните елементи:

- фанатизъм: 5 кг
 - тщеславие: 15 кг
 - сребролюбие: 12 кг
 - стремеж към уважение и власт над душите: 8 кг
 - показно старание: 9 кг 980 г
 - любов към Бога: 10 г
 - любов към хората: 10 г
- Общо: 50 кг“.

Странното поведение на непознатия и погледът, с който ме погледна, когато си тръгваше, ме притесниха. Но когато видях резултата от анализа му, краката ми се подкосиха.

Бях готов да подложам на съмнение верността на сметките му, но в същия момент чух въздишката на непознатия, който бе стигнал до входната врата. Успокоих се и реших да мисля хладнокръвно, но докато мислех, всичко около мен помръкна и аз не можах да прочета написаното на бележката, която държах в ръката си. Обхвана ме вълнение и страх и аз извиках:

– Господи, спаси ме!

Отново погледнах бележката. Внезапно тя се превърна в най-чисто огледало, отразяващо моето сърце. Усетих и осъзнах своето състояние. Със сълзи на очи започнах да се моля на Бог да ме освободи от самия мен. Събудих се с тревожен вопъл.

По-рано молах Бога да ме избави от различни опасности. От този момент нататък

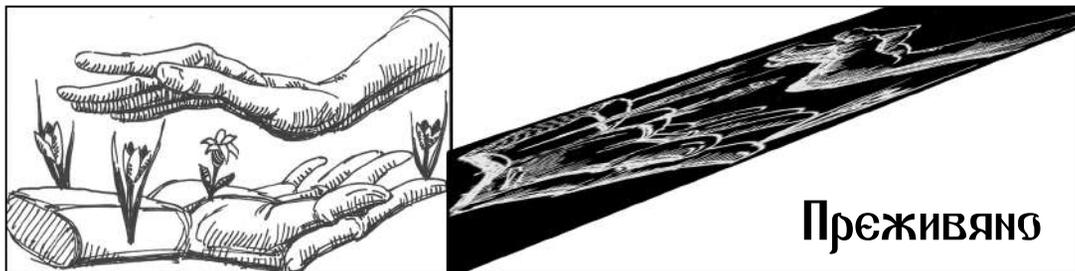

започнах да Го моля да ме спаси от моето собствено „Аз“.

Дълго време усещах вътрешно безпокойство. Но накрая, след усърдни молитви, почувствах как Божията светлина изпълва сърцето ми и изгаря тръните на егоизма. Когато Господ ме призове при Себе Си, горещо ще Му благодаря за откровението на онзи ден.

Та Той ми откри моето истинско лице и насочи стъпките ми по тесния, но прекрасен път. Оттогава всеки ден преразглеждам решенията си. Това посещение ме направи друг човек и много помогна на работата ми, защото Ти, Господи, “изпитваш сърца и утроби”(Пс. 7:10”).

Превод от руски език: Йоанна Калешева

Преживяно

ЧУДОТО НА ИЗЦЕЛЕНИЕТО

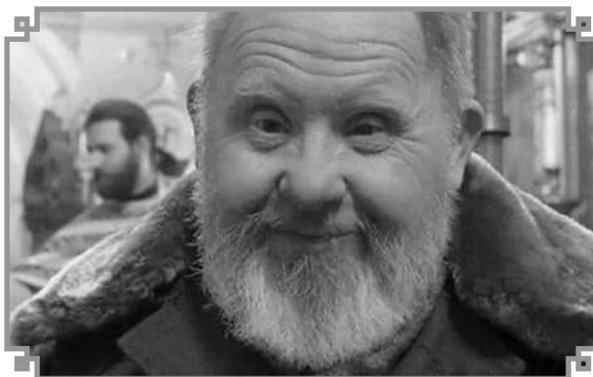
Свещеник Андрей Авраменко

Доста дълго време в нашата енория живееше уникален човек. За съжаление или за щастие, самият той дори не подозираше за своята уникалност. Казваше се Георги Павлович Смолин. Ние пък го наричахме просто Юрик или Жоржик.

Таткото на Юрик - Павел Христофорович Смолин, бил полковник от МВР и най-вероятно е участвал в организирането на гонения по време на сталинските репресии, а майка му - Валентина Александровна, била активна последователка на политиката на партията. Животът в това семейство не бил много щастлив. Първата им дъщеря Татяна загинала, когато била на 3 години. На 40 години Валентина Александровна родила син - Георги. Скоро след

раждането поставили на детето тъжната диагноза — синдром на Даун.

Преди двадесет години една от енорияшките от нашия храм – Надежда, получи благословия да помага на семейство Смолини – на Юрик и на вече доста възрастната му майка, която страдала от Паркинсон. По онова време Валентина Александровна, беше загубила упованието в предишните си възгледи и заедно със сина си беше приела свето кръщение.

Около две години Надежда добросъвестно се грижеше за тях двамата. Юрик стана на 55 години— вече немалка възраст за човек с неговата болест. Той отдавна беше на силнодействащи психотропни лекарства, без които беше абсолютно невъзможно човек да се

справи с него – започваха пристъпи на агресия, той просто окончателно се побъркваше.

Ние с Надежда изпадахме в ужас, мислейки за това, какво ще правим с нещастния Юрик. Беше решено, че всяка неделя жената ще води подопечния си на причастие. И... се случи чудо! Болестта постепенно започна да отстъпва. Изцяло отпадна потребността от лекарства, много рядко се налагаше да се изпозват успокоителни.

През 1998 година почина Валентина Александровна, а синът ѝ след известно време заживя при храма. Започна да се причастява по време на всяка литургия. И чудесата продължиха. Разумът на Юрик се възстанови дотолкова, че той можеше да се изповядва. Започна да учи наизуст кратки молитви, всеки ден четеше акатисти. За да го ангажират с нещо, му възложиха да преписва трудовете на свети Тихон Задонски и той с удоволствие изпълняваше тази работа. С времето много хора разбраха силата на неговата детска молитва и настояваха при необходимост да се помоли за тях. Много трогателно нашият молитвеник утешаваше всички: „Всичко ще

бъде много добре. Всичко ще бъде повече от добре.”

С Юрик ставаха и много забавни случки. Той имаше прекрасна памет и несъмнен актьорски талант. Можеше, без да се притеснява от никого, да започне да рецитира стихове на някоя жена, понякога даже на немски език, който беше понаучил в училище. С дълбоко чувство и съвсем не лошо Жоржик изпълняваше известни песни. Всъщност може да се каже, че Жоржик беше нашият истински „енорийски блажен”. Даже външността му ставаше все по-благообразна. Непознати хора го приемаха за свещеник или старец.

Юрик живя в нашата енория още 8 години. Почина мирно, леко, в съня си на 71 години. Продължителността на живота му е още едно чудо – хора с неговото заболяване обикновено живеят не повече от 40–45 години. Но онова, което стана с Юрик пред очите ни — неговото чудесно преобразяване — несъмнено е нещо много повече, от каквото и да е рекорд.

Превод от руски език: Йоанна Калешева

Култура и изкуство

„ТОВА Е ФИЛМ ЗА ТЕБ”

Разговор на Олег Карпенко с Александър Запорощенко, режисьор на филма „Къде си, Адаме?”

Дворът на църквата „Възнесение Господне” на Демеевка в Киев се оказа идеалното място за разговор с режисьора на филма „Къде си, Адаме?” – Александър Запорощенко. На входа се разминахме с весела компания, водена от булка и мла-

доженец, които току-що бяха станали съпруг и съпруга. Отидохме до енорийската будка с напитки и Александър каза: „Горещо е, да си вземем нещо за пиене!” С бутилка църковен квас в ръце, се разположихме на пейката до входа на храма. Вляво от нас дремеше

енорийската котка, а вдясно се навърташе местното куче. Квасът се оказа вкусен, а ние с Александър мислено отлетяхме на Атон. Скоро ни се наложи да се върнем отново в Киев – за минута бяхме заляти от нова вълна гости за следващата венчавка и оглушителен камбанен звън. Разговорът се оказа подобен на снимането на филма „Къде си, Адам?“ – дълъг, вълнуващ и предизвикателен.

– Как започна историята по създаването на филмовата лента?

– Покойният архимандрит Лонгин (Чернуха) ме запозна с бъдещия филмов продуцент – протодякон Александър Плиска. Учили са заедно в Киевското духовно училище. Знаех, че той често пътува до Атон и така се случи, че нашите желания съвпаднаха. Исках да отида там отдавна, а да снимам на Света гора беше несбъдната моя мечта. Един ден отец Александър ми предложи точно това: „На Атон има един старец в напреднала възраст и би било хубаво да го заснимаме. Не се знае още колко ще живее“, каза той. Отговорих: „Трябва да отида и да го видя“.

За първи път посетих манастира Дохиар в Страстната седмица на 2015 г. Взех си фотоапарата, микрофона и отидох на Атон. Това пътуване беше обрат в живота ми и ми донесе духовно прозрение. От една страна, бях силно впечатлен от

простотата на братята от манастира. Те носеха стари, изтъркани дрехи, но в това нямаше нищо умишлено. От друга страна, древната архитектура, великолепните храмове и стенописи ме поразиха със своята хармония. И, разбира се, удивителните атонски служби.

След това пътуване направих малък видеоклип и с отец Александър започнахме да го показваме на различни хора, започнахме да търсим съмишленици, готови да подкрепят нашия проект. Но всички само вдигаха рамене и казваха: „Какъв Атон, не

виждате ли какво се случва в държавата?“. В онзи момент осъзнах за себе си, че позицията ми е различна – човек трябва да промени живота си отвътре и да започне от себе си. Това исках да покажа с филма си.

– Защо вашият филм няма ясна структура? Това пречи на зрителя да се установи в пространството на филма, вкарва го в недоумение.

– Веднага реших за себе си, че няма да правя алманах за Света Гора, какъвто вече мнозина са заснели. Не исках да започвам филма с думите: „Това е Атон. Тук се е появило някога монашеството. Това е делът на

Света Богородица.“ Всеки знае тази история или може да я научи, ако желае, въпреки че и във филма има няколко кадъра, образно раз-

криваци историята на Дохиар.

Не исках да разказвам, а да показвам, да създавам образи. Ето защо, през първите дванадесет минути няма нито една дума. Дълги кадри, вали дъжд дълго време... И това трябва да се гледа именно в киното, на големия екран. Защо там? Защото много работа е свършена не само с изображението, но и със звука. Исках да постигна ефекта на потапяне в атмосферата на Атонския манастир. Ето защо напълно се лишихме от дикторски текст, за да не я унищожим.

Укоряваха ни и за това, че филмът няма сюжет, няма конфликт, че е с двоен край и драматургични грешки. И напълно признавам, че ги има, защото филмът всъщност е дебютен. Но в него има конфликт, макар и скрит на пръв поглед. Има и сюжет - историята на търсенето на Бог от човека. Филмът „Къде си, Адаме?“ – е за теб. Този въпрос е зададен към всеки в края на лентата. Атонците от Дохиар са се отдали изцяло на служене на Бога и са намерили своето място. А къде си ти? Къде е твоето място? Намери ли го?

– Имахте ли такава идея в самото начало или тя се появи в процеса на работата по филма?

– Тя се появи по-късно. Отдавна търсех подходящо име. Веднъж при нас дойде един иконописец от Дохиар. Обикаляхме Ботаническата градина с него и той ме попита: „За

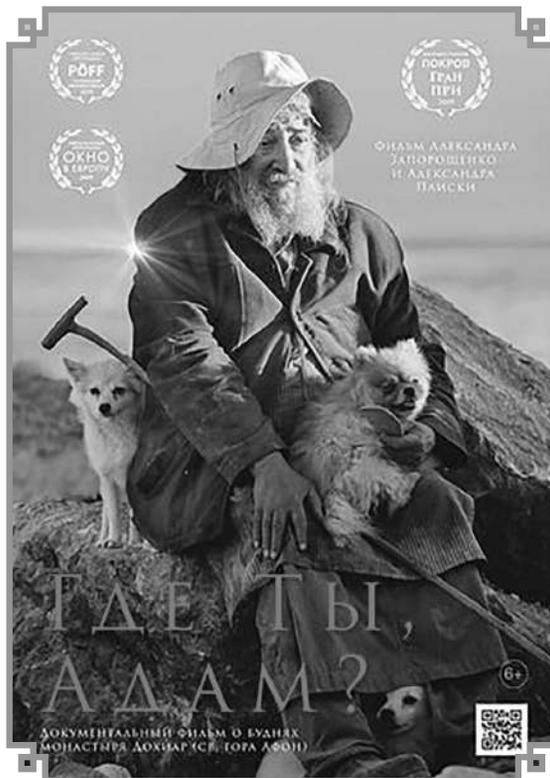
какво е вашият филм? Какво искате да им кажете?“, Отговорих, че ние - хората, живеещи в света, като Адам продължаваме да се крием в храстите, измисляме всякакви дрехи, за да покрием духовната си голота. А монасите от Дохиар - те са новият Адам, живеят пред Бога без срам и казват: „Господи, приеми ни такива, каквито сме - голи в нашите грехове. Искаме да се срещнем с Теб.“, Именно от тези

размишления дойде името „Къде си, Адаме?“. Тогава старецът Григорий го одобри.

По-късно, при едно от посещенията ми чух някой да свири на пиано в манастира. Оказа се монахът Авел. Родом от Русия, лауреат на музикални конкурси. Запознах се с него и ето той отвори капака на пианото с надпис „GerhardAdam“. Можеш ли да си представиш?

– А как игуменът на манастира -отец Григорий (Зумис) погледна на това, че в неговия манастир се снима филм?

– Старецът беше любезен с нас и благослови да снимаме. Той веднага ме прие за свой. Дори имавме следната история. Когато пристигнах за първи път, бях с леко износени, но много удобни ботуши. Преди да тръгна, реших да ги боядисам, но боята беше достатъчна само за единия ботуш. Така и тръгнах за Атон: на единия крак с черен ботуш, а на другия с жълт. И така и отивам с камерата и старецът Григорий пита отец Александър Плиска: „Защо обувките му са различни?“, „Това е неговото творческо кредо“, отговаря отец Александър. „А,

ясно!“, казва старецът. Тоест наш човек.

– В края на филма има невероятни кадри от най-високата точка на Света Гора, може да се види, че камерата ви трепери. И предполагам защо ...

– Снимах там ръчно, без статив, условията бяха екстремни. От дълги години в Гърция не бе паднал толкова сняг, колкото тогава. Не знаех кога да взема със себе си и отидох сам на върха на Атон. За филма ми липсваха точно кадри от този сезон, символизиращи забравата, самотата, безславието – именно това, заради което отиваш в манастир. Именно това състояние не ми достигаше и си помислих, че ще се опитам сам да отида дотам и да го откроя.

Имаше много сняг, пътеките бяха покрити и едва не се изгубих. Когато стигнах до върха, бях много уморен и леко замръзнал. Там беше невъзможно да се снима дълго време – вятърът буквално спъваше нозете ми. Накрая снегът се бе превърнал в лед, а аз стоях на ръба на планината като на пързалка. Едно небрежно движение и можех да полетя надолу. Въпреки че все още съжалявам, че снимах твърде малко на Атонския връх.

– Какви други трудности срещнахте в процеса на създаване на филма?

– За мен беше важно да не разваля репутацията на това място – Атон. Имах огромна отговорност – хората се откриха пред нас и не можех да ги подведа. Заснехме едно малко сбиване на монаси на строителна площадка. Голям въпрос стоеше пред нас за този епизод – дали трябваше ли да бъде оставен във филма?

Всъщност между монасите имаше само леко недоразумение. Причината за това беше психичното заболяване на един от послушниците. И аз исках да покажа, че това е

мъжки отбор и е естествено понякога да се карат. Същата вечер попитах пекаря отец Нийл: „Смятате ли, че това, което се случи днес, е нормално? Често ли се случва тук? „ А той отговори: „Да, случва се. Но това е животът. Важното е да се поиска прошка след това и конфликтът да се изглади.“

И разбрах, че този епизод не бива да се изрязва и да замазва нашата история. Покъсно старецът Григорий каза за това в едно интервю: „Не се страхувайте от нашите грешки. Ако кажем, че ги нямаме, бихме били лицемери. Ние сме също хора, борим се по същия начин с греховете и изкушенията си.“

– Една от най-трогателните сцени във филма е постригването на духовния син на стареца Григорий. Как успяхте да предадете толкова точно какво се случва в кадър?

– Човекът, който постригнах, се казваше Марк. Той беше дошъл на Атон от Крим. Беше послушник в манастира в продължение на 8 години. Ето как го бе изпитал старецът. В деня на своето постригване той беше отишъл да вземе дърва и след това изведнъж всички

в манастира започнаха да го търсят. Дори ме попитаха: „Виждал ли си Марк?“ И щом се върна от гората, веднага го изпратиха при стареца: „Днес имаш пострижение“.

Цял ден е бягал и ето сега те ще го облекат в бяла риза и ще го погребат. Чакал е това в продължение на 8 години, а сега започва нов живот. И старецът Григорий заплаква, защото неговият послушник е тръгнал по труден път, по пътя на воин. Той оплаква този светски човек, който сега се превръща в духовен човек, в новия Адам.

Не само ми беше позволено да видя това тайнство, но дори ми беше позволено да снимам. И трябваше да покажа всичко възможно най-точно и деликатно. Какво в крайна смет-

ка чувства човек в такива моменти? Веднъж попаднах в олтара на храма „Въздвижение на Светия Кръст Господен“ в Киево-Печерската лавра. Там Негово Блаженство митрополит Онуфрий с други епископи извърши епископска хиротония. И ето, заставам сред тях и имам чувството, че това е рай и около мен има ангели.

За да предадеш такива моменти във филма, трябва да ги прекараш през себе си и да ги почувстваш. Как иначе да покажеш неща, които се случват зад кулисите? Трудно е да се предаде състоянието на човек, който е бил докоснат от благодатта. Това са необясними неща. Затова филмът се предлага със субтитри. Дори не бих и помислил, че някой говорител би могъл да говори вместо стареца Григорий.

– Ако е толкова трудно да се предаде духовната реалност на видео, има ли право на съществуване православната документалистика?

– Виждате ли, не може да има кино без светлина. Тъй като експонирането на лентата или негатива се случва само с нейна помощ. А Бог е светлина, както каза апостол Йоан Богослов, въпреки че става дума за друг вид светлина. И аз вярвам, че и във фотографиата, и в кинематографията има Божествена намеса.

Освен това, дори и за най-строгите монаси в Дохиар, тези снимки бяха послушание, за което старецът Григорий бе благословил. И аз, от своя страна, се опитах да повиша репутацията си в очите на братята. Ходех и

работех с тях. Едно лято трябваше да се почисти печката. А това е много мръсна и тежка работа. Казвам: „Да я почистя?!“. Монасите бяха изненадани: „Хайде, ще почистиш фурната ли?“. Отидох там и после бях черен от главата до петите. След това монасите започнаха да се отнасят с уважение.

– Хиляди зрители от различни страни вече са гледали Вашия филм. Говорили сте с много от тях. За православните християни това е близка тема, но как реагираха на филма инославните и невярващите?

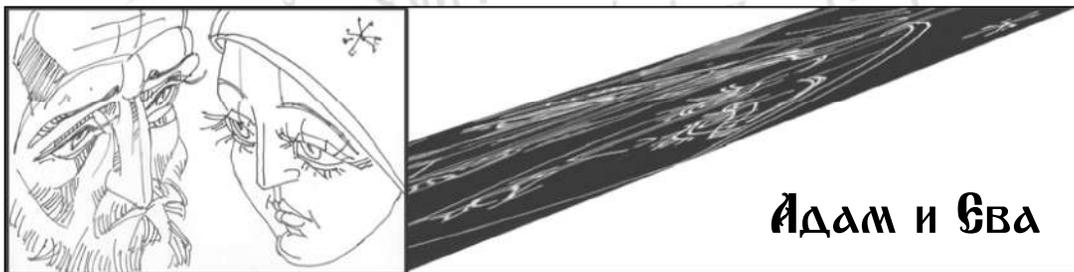
– Хора от различни религиозни традиции го гледаха с голям интерес и дори промениха отношението си към християнството. Знам примери за атеисти,

които също бяха вдъхновени от филма.

Във всички мои предишни работи не съм получавал пълно вътрешно удовлетворение. Липсваше ми съзнанието, че киното носи полза на хората. Не просто да изкарам пари, а зрителят да се забавлява и да забрави. Но след работата по филма „Къде си, Адаме?“, нямам угризения. Мисля, че не напразно отдах тези четири години и се надявам, че оправдах доверието на много хора, които ми повярваха и подкрепиха в този проект.

Превод от руски език: Армине Христова

ПРИ НЕСПОЛУКИ И ЗАГУБИ СЕ СЪПРОТИВЛЯВАМЕ С УНИИЕ

Семейна аскетика

Свещеник Павел Сержантов

За изкушенията и изпитанията
„Човекът, независимо с когото ще започне да строи семейния си живот, ще мине и през периода на изкушенията, защото няма щастие наготово и то зависи не само от мъжа, но в еднаква степен и от жената“ – отбелязва старецът Иоан (Крестиянкин)

На границата на развода и зад нея

Мнозина създават семейства, но след като се сблъскат с изкушенията, се развеждат. Как така се получава, че съпрузите са имали гореща любов, а после ги е сполетяло охлаждане и загуба на любовта? Свети Теофан Затворник обяснява това чрез сравнение: любовта е подобна на огън – за да не изгасне, трябва да се добавят дърва. Дървата – това са делата на любовта. Ако при мъжа загасва чувството на любовта, той трябва да направи на жената приятна изненада, да прояви загриженост и ласка. Има удивителна формула на любовта: колкото повече един човек се грижи за друг, толкова повече го заобичва. Както е известно, любовта и вярата без дела загиват: „Но искаш ли

да разбереш, о суетни човече, че вярата без дела е мъртва?“ (Иак. 2: 20).

Владиката Антоний Сурожски е смятал, че една от най-големите трагедии в живота на човека е разводът. Причината за тази трагедия е в незрялостта: съпрузите си мислят, че радостта

от срещата им ще продължава винаги, че тази радост няма нужда от защита. Още една причина: любовта на съпрузите се оказва недостатъчно крепка, не издържа неочакваните тежки изпитания в съвместния живот.

Отец Макарий (Маркиш) нарича развода „погребението на брака“ и „убийството на брака“. Той проследява причините за развода, които се залагат още преди сватбата: „Като посееш на младини цинизъм, мръсотия и равнодушие – в брака ще пожънеш отчуждение, изневяра и развод“.

Съпружеската изневяра срива доверието, предава любовта. Няма да се залъгваме: разводът не е в юридическото разтрогване на брачния контракт, не е отмяна на «пробния брак», а е голямо нещастие с множество

отровни странични ефекти.

Ето защо старецът Иоан подтиква жената, намираща се на ръба на развода, към аскетична борба: „За семейството трябва да се бори, това не са само Вашите отношения със съпруга. Това е разбитият още от младини живот на вашите деца. Първото, което трябва да правите постоянно, е да се молите и да се молите за съпруга си на светии Гурий, Самон и Авив за запазване на семейството. Второ, не по-малко важно, е да надникнете в собственото си сърце... няма ли и Ваша вина в това, мъжът Ви да се отдалечи от дома. А моята молитва е само помощ към Вашата. Та нали децата повтарят грешките на родителите си?!“

Развеждащите се родители са завладени от своите обиди, преживявания, себелюбие. Те почти не мислят за децата си и им дават лош пример за унищожаване на семейството. Майката се е развела, след 30 години се развежда и дъщеря ѝ, отраснала без баща. От поколение на поколение се повтаря все същото нещастие.

Причината за отчуждаването на съпрузите може да бъде неправилно разбраната аскеза. Старецът Иоан се опитва да вразуми една свръхаскетична жена: „Не Ви трябва да се превръщате в някоя друга, по-различна от тази, която е обикнал някога мъжът Ви. Трябва и да се обличате с вкус, и косата си да поддържате, и всичко останало, нали не сте монахиня. И трябва да имате общи интереси със съпруга си, и да не го смушавате с показната си религиозност“.

Демонстративното религиозно поведение в семейния кръг се коригира: по-малко показност, повече действена любов. Има и

специално духовно упражнение – да се говори със съпруга за това, което го интересува, без да се отклонява темата към собствените си интереси.

Ето едно писмо на стареца, адресирано до мъж, който има намерение да напусне невярващата си жена и да отиде в манастир. Архимандрит Иоан му обяснява: „Чрез тебе (ти си главата на семейството) в дома ти трябва да влезе Господ, Който вече се е докоснал до твоята душа... Той ще те попита: „Къде са кръвните ти роднини?“ Та нали мъжът и жената вече не са двама, а са една плът. И чедото ти, за което ще ти се търси отговор, как ще порасне? И как ще отговориш? Ще кажеш, че

си ги изгубил по пътя, без да забележиш ли? Когато сте създавали семейството, и двамата сте били невярващи... тя е светски хора, но и ти все още не си духовен, а витаеш духом, изкачвайки се в мечтите си до небето, вместо да се научиш да живееш християнски живот на земята. Какво да правиш ли? Да се молиш и да положиш всичките си сили, за да избегнеш развода. Трябва да живееш не като монах в семейството, а като семеен човек, до известно време разделящ със съпругата си немощните ѝ желания, призовавайки Божията помощ за нейното обръщане. Тогава и за дъщеря ви нещичко, по малко ще може да се прави.“

Ако на човек, веднъж създал семейство, след време му дотегне и той поиска да се превключи към монашеството, надали от този човек ще стане добър монах.

И ако някой бързо се превключва от един брак на друг, като между подпрозорците на браузера, надали вторият брак ще бъде щастлив. В старите времена, Църквата

доста дълго не е допускала нов брак разведените, предлагайки им първо да преминат през школата на духовното възпитание, за да могат да съградят новия брак като зрели хора. На бившите съпрузи е полезно чрез покаяние да осъзнаят, **какво** се е случило с тях, **какво** са направили или не са направили. Полезно е да се преодоляват враждебните чувства един към друг, иначе ненавистта ще разруши духовното им устройство. Тази разрушителна сила на ненавистта добре е усетил старецът Сиуан Атонски, който през годините на вражеските гонения на Църквата възгрявал в себе си любов към враговете.

За какви ли не грехове против съпружеския живот ми разказват хората по време на изповед, но за покаянието от развода от никого не съм чул. Обикновено и двете страни се считат за пострадали, изцяло прехвърляйки вината на другия. Например, от гледната точка на мъжа: „Жената е пуслала молбата за развод, аз не исках да се развеждаме“, при което премълчава причината, поради която жената е поискала да се разделят. От гледната точка на жената: „Пуснах заявлението за развод, защото той си е намерил любовница“, премълчавайки, защо е стигнал съпругът до там. Да, неговото прелюбодеяние е нанесло много тежка рана на семейството. От другата страна обаче, на жената изобщо не ѝ идва на ума, че тя му е отказвала съпружеската близост със седмици наред – „постила“, без да си даде сметка дали това му е по силите, и тогава той е започнал да ѝ изневерява. Виновни са и двамата, въпреки че по различен начин и в различна степен. За да се избегне този грях, апостол Павел внушавал на съпрузите: „Недейте се лишава един от други – освен по съгласие за някое време, за да пребъдвате в пост и молитва; след това бъдете си пак заедно, за да ви не изкушава сатаната, поради вашето невъздържане.“ (1 Кор. 7: 5).

Проследихме как семейството се приближава към лошия край. Сега ще надникнем понататък: какво става, когато разводът вече се е случил? Тогава възникват аскетичните въпроси: „Виновен ли съм за развода? За какво съм длъжен да се покая пред Бога и да поиск

кам прошка пред жена си? Направил ли съм всичко възможно, за да запазя семейството? Възможно ли е сега или в бъдеще семейството да се събере отново?“

Ето една важна аскетична задача – да се сведат до минимум травмите, нанасяни на децата. Майка, възпитаваща детето си сама, в никакъв случай не трябва да го настройва против бащата, сривайки детската му обич – това рано или късно ще срине и уважението му към самата майка, което е ужасно. Бащата трябва да се старее максимално да общува с детето си, за което съвсем не е задължително да се среща с бившата си съпруга, която не се радва да го види. Разведените родители при среща трябва да запазват спокойствието и добрия тон, за да не става детето им свидетел на войната между майка си и баща си, да не носи в себе си незарастващата рана: „Ето, баща ми ни напусна. Аз ли съм му в тежест, майка ли ми не му е нужна? Защо? Може би майка ми е виновна? Тя пък смята, че баща ми е виновен...“

На разведените може да се отвори възможност за втори брак. И тук се появява проблемът на Хамлет, формулиран доста преди Шекспир: „Мама се омъжи“. Разбирайки това, мнозина самотни майки избират да носят кръста на самотата. Какво да кажа?.. Само кръстът да не се окаже самоделка...

Смърт на дете, вдовство

През XIX век, независимо от високата детска смъртност, семействата са били многодетни. Загубата на дете и тогава е била голямо нещастие, но хората са я понасяли полеко, отколкото сега. При нас семействата са основно с по едно дете, смъртта на детето се преживява по-остро, до директен ропот срещу съдбата: „Ако има Бог, то защо Той го е допуснал?!“ Горките родители си представят Бога като всемогъщ началник, равнодушен към хорското нещастие. Но това не е така, Бог заради нас е пратил на смърт Сина Си, за да разруши смъртта, за да преобразува смъртта в успение. Голготата не оставя място за ропот.

В семейства, „болни“ от детоцентризъм, смъртта на детето сломява съпрузите: някои

се пропиват, други се озлобяват. Ако детето е починало, униинето и пианството няма да помогнат. Ние запазваме връзката с нашите починали чрез Христа, в Литургията.

След загубата на чедо, някои съпрузи след време отново стават родители, други – осиновяват дете. Един познат свещеник ми разказа, че в тяхната енория се събират родители, които са преживяли загуба на децата си. Когато хора с подобна съдба се държат заедно, им става по-леко. Когато те се държат за ризата Христова, в тях се появява надежда.

Спомням си протоиерей Валентин Радугин, който удивляваше всички с някаква своя жизнерадостност, дори и на 90 години. След смъртта му разбрах, че отец Валентин е имал син, който пред очите му се е наранил фатално и кръвта му изтекла толкова бързо, че изобщо не са успели да му помогнат. Загубата не бе сломила отец Валентин, той не изпадна в униние. Нещастieto си бе претопил в дълбокото смирение пред Бога, в уменията да се вижда главното, да не обръща внимание на дреболии.

Божиите Съдбите за живота и смъртта не се преоткриват на всички, а най-често на тези хора, които са очистили душата си от греховните страсти. А ние, редовите християни, не знаем последния си час, не знаем, кога Господ ще призове близките ни хора – сина, майката, мъжа. При това загубата на съпруг, вдовството в Древната Църква е послужило за почва, върху която е възникнало монашеството. И преди 200 години внезапната смърт на съпруга на Ксения Петербургска я е обърнала към подвижничество. Вдовството може да се превърне в момент на особеното аскетично призвание.

Различни ситуации има в самотния живот. Една Божия рабиня, която тежко изживявала самотата, старецът Иоан посъветвал да обърне внимание на родителите си, защото и те се нуждаят от дъщерната ласка и топлина. Тази грижа за родителите щяла да разтвори сърцето и на душата да стане леко и да премине мъчителното чувство на самота.

Някои хора се спасяват от самотата чрез заместващо общуване в най-различни форми. Например си взимат домашен любимец, с който разговарят, като с близък човек („кучето разбира всичко“), слагат кучешки паметници на гробищата („кучето – другар“). В някои домове кучето практически е главата на семейството. При всичките мои симпатии към кучетата, нима това е пътят за преодоляването на самотата? Ние преодоляваме самотата благодарение на близките си хора, и още благодарение на молитвата – Бог е навсякъде и е с всеки от нас.

Семейните разочарования

На фона на загубите, семейните разочарования не изглеждат чак толкова зле. Въпреки че има и „термоядрени“ разочарования: в мъжа и в мъжете по принцип, в жената и в жените по принцип, в брака, в децата – синът е влязъл в затвора, дъщерята злоупотребява с алкохол... Или да вземем по-лекия вариант: децата не ме радват, не са възпитани, като чужди са. Понякога на нещастните родители казват: „На колко е синът ви? На 19? Късно е вече да се възпитава, трябваше по-отрано“. Звучи като жестока присъда, неподлежаща на обжалване. А ние ще обжалваме! Да се възпитава може да е късно, но да се превъзпитава – не! Естествено, разбираме, че подвигът на превъзпитанието никак не е лесен. Но труден не означава невъзможен.

Да отворим Новия Завет: Деян. 16: 1-3. Бащата на Тимотей е бил от езичниците, а майка му и баба му са били възпитани по Стария Завет. Бащиното влияние е преобладавало, Тимотей дори не е бил обрязан, не е получил духовно възпитание. Но когато майката и бабата са приели вестта за Христос, всичко се променило. Тимотей е станал един от главните помощници на Павел, сдобил се с апостолство, две боговдъхновени книги в Новия Завет са адресирани именно към Тимотей. Апостол Павел с Божията помощ е превъзпитал младежа.

Нека не униваме, дори да се случват множество разочарования. В семейния живот има много страни: духовни и битови въпро-

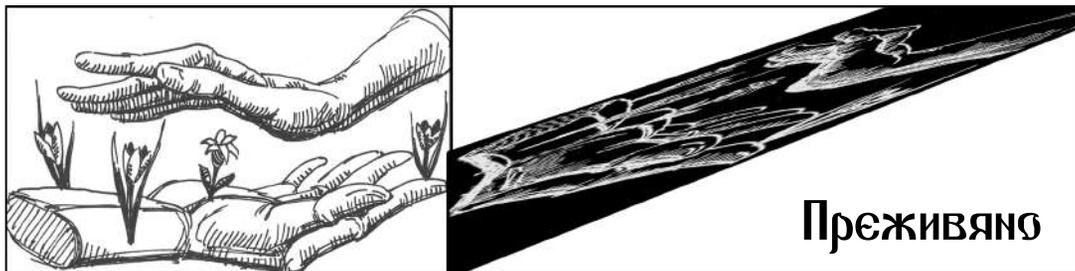

си, неразбирателство между роднини. Някъде не успяваме да се сдобрим, другаде пък се получава. Да си припомним притчата Христова за сеяча (виж Лк. 8: 4-15). Сеячът хвърля семената навсякъде, те попадат върху утъпкана крайпътна пръст, хвърчат на камениста земя, пречат им плевелите – всичко това са загубите и несполуките. Другите зърна попадат върху добра почва и принасят щедра реколта. Да попитаме себе си: къде в семейството ни има добра почва, а къде утъпкана? Нека сеем върху добрата почва, тогава Бог

ще ни даде щедра реколта, която ще компенсира загубите и несполуките ни.

Да се трудим над семейния живот, да не униваме, да просим Господа да благослови трудовете ни. Старецът Иоан (Крестиянкин) е обичал думите от един кратък сборник за аскетични наставления: „Когато опознаваш своите слабости и безсилието си за вършене на добро, помни, че не ти се спасяваш сам, а Христос те спасява“.

Превод от руски език: Марина Трухина

СВЕТЦИТЕ И ТАТЪИРОВКИТЕ ПО ЛИЦЕТО

Отец Фотиус Парк

Преди години изобщо не се замислях за светците. Не разбирах как те биха могли да имат място в моята вяра. В Библейския колеж и в Протестантската семинария ни внушаваха, че светците са или нещо като талисман, за да продадеш лесно къщата си; статуя в двора, на която да кацат птиците, или че са били хора, подобни на магьосници, чиито кости са били експлоатирани магически през Средновековието. За щастие, преживях нещо, което промени изцяло живота ми, разпръсна моите погрешни разбирания и измени цялата парадигма на на-

чина, по който гледам на тези Божии служители. Сега не бих могъл да си представя живота си без тяхната помощ и пример.

Имаше време, в което бях директор на протестантски подслон за бездомни в голям североизточен град (САЩ). Като изпълняващ тази длъжност, бях отговорен за физическото и духовно благосъстояние на тридесет мъже,

които бяха или скоро пуснати от затвора, или бездомни, живеещи на улицата. Имаше нещо общо в историите на тези хора по отношение на опита им с църквите и вярата. Бяха ходили в църкви, където харизматичен проповедник им

казваше нещо от сорта на „Ако станете част от нашата църква, Бог ще ви дари с изобилие.“ Теологията на просперитета е характерна за много протестантски кръгове. Много от тези бездомни мъже бяха дарили всичко, което са имали, на пасторите, с надежда да получат тези обещани благословии. За съжаление, богатството, здравето и всичко мечтано, никога не бе ги докоснало. Напротив, животът им продължаваше своя кръговрат от несгоди, бедност и трудности.

Пожелах в себе си да докажа на тези духовно манипулирани мъже, че не всички Църкви работят с тази техника. Реших, че е добра

идея да организирам посещения до различни местни църкви, за да могат да се срещнат с техните ръководители, да се запоз-

наят с различни типове църковна традиция, противоположни на всичко обещаващите пастори. По време на тези посещения, моите мъже видяха най-различни църкви-реформаторски, традиционни и дори хипстър църви. Задавах много и разнообразни въпроси, посещенията вървяха чудесно.

Един от последните храмове в района беше голяма гръцка Православна църква. До този момент, аз самият изобщо не бях запознат с Православието, така че когато пристигнахме в тази странна изглеждаща църква, с гръцки надписи отвън, нямаше никаква идея какво да очаквам.

Православният свещеник ни поздрави мило на вратата, облечен в своето расо. Когато влязохме в притвора, бяхме посрещнати от красива икона, поставена на украсена с орнаменти стойка. Образът, целият в злато и скъпоценни камъни, беше на жена-светица.

Един от мъжете в групата възкликна: „Защо сте си направили кумир?“ Той очевидно се осланяше на разбирането си от Стария завет и видя иконата като нарушение на Божата заповед.

В отговор - учтиво и с търпение, свещеникът обясни, че на този ден Православната Църква почита св. Агата. Той разказа пред нас нейния живот. Тя живяла в Италия, в третото столетие след Христа, била красива млада жена, за която много мъже искали да се оженият. Агата обаче, последователка на Христос, искала да запази чистотата си в името на своя Спасител и избрала да не встъпва

в брак. Един богат езичник, Квинтиан, запленил от красотата ѝ, поискал ръката ѝ. Тя отхвърлила предложението му и му заявила,

че иска да остане девица през целия си живот. Квинтиан, разгневен от отказа ѝ, я заловил и позорно я влачил през града, след което наредил неговите подчинени да отрежат гърдите ѝ пред насъбралата се тълпа. След това още веднъж я попитал дали желае да стане негова съпруга, сякаш тези нечовешки действия биха могли да убедят някого да се ожени. Тя отново го отхвърлила и заявила, че предава себе си на Христа. Още по-разгневен от желанието ѝ да запази чистотата и целомъдрието си, Квинтиан наредил да я съблекат, да я завържат зад конска кола и да я влачат пред градската тълпа. Така и намерила смъртта си.

Докато свещеникът ни разказваше тази драматична история, забелязах с крайчеца на окоето си, че един от мъжете се държеше малко странно. Той пристъпяше насам-натам, свиваше юмруци и нещо си мърмореше

ше. Изглежда, че се намираше на границата между гнева и плача. Не го познавах добре, ще го наречем Шон, беше нов за нашата група и за програмата. Шон беше страшен на вид, над 190см, имаше напрегнат поглед, татуировки по цялото си лице. Изглеждаше като лош герой от филм.

Мислите ми започнаха да препускат, този гигант ставаше все по-неспокоен. В главата ми се разиграваха неприятни сценарии- щеше ли да нокаутира този мил, възрастен свещеник? Щеше ли да избухне в сълзи? Да ми прости Господ- щеше ли да повреди иконата? Неохотно реших, че трябва да отида и да поговоря с него, за да се опитам да го успокоя. Дадох всичко от себе си, за да проявя съчувствие, защото с този огромен, неспокоен мъж все още не бяхме успели да изградим доверие помежду си.

Приближих се и му казах: „Шон, какво става човече?“ Без да спира, все още свивайки юмруци, със сълзи в очите, той ме попита: „Защо са го направили?“

„Не зная, Шон, иконите не са част от моята традиция.“- предположих, че ме пита за иконата.

Той повдигна рамене: „Не, защо са я направили светица?!“

Отвърнах му, без да знам какво точно иска да кажа: „Не знам, Шон, не разбирам напълно идеята за светците.“

Сълзите вече се стичаха от очите му: „Защо са я дали за пример на другите?“

„Не знам, Шон“- това е всичко, което можам да отговоря. Шон не удари свещеника и не направи нищо на иконата.

На следващия ден се срещнах с него в кабинета си, за да говорим за станалото. Исках да си изясня ситуацията. Шон избухна в сълзи и ми разказа своята история.

Майка му била изнасилена и бременността с него била резултат от това насилие. Той ми описа в детайли как почти всеки ден тя му припомняла този факт и редовно го наказвала за това. Заради цялата болка и лошо отношение към себе си, той също започнал да наранява другите.

Тогава ми обясни, че като чул историята

на св. Агата, му се сторило невъзможно някой, толкова жестоко наранен, толкова посрамен, да бъде пример за християнска вяра. За него беше много объркващо, че тя дори е провъзгласена за светица. Бе удивен как Бог и Църквата биха могли да погледнат на някой толкова „разрушен“, толкова счупен за свят и да го обявят за светия!

Шон видя себе си в живота на св. Агата. В нейния живот, той видя пътеводител за своя собствен. В нея той видя надежда за своето мъчение. Той откри спасител, който не го отхвърли като прокълнат или прекалено повреден, за да бъде спасен. Той откри Църквата, която му даде възможността, въпреки всичкия му срам и повреденост, да надхвърли своите недостатъци. Той започна да осъзнава, че в Христа за него има надежда, има надежда дори той самият да стане свят и да бъде пример за останалите. Сега животът му имаше смисъл и значение, сега цялата болка, която бе изпитал, ставаше част от пътя му към спасението. Шон се присъедини към Православната Църква. Да гледаш как този огромен татуиран афроамериканец празнува със старомодните гърци, да се смеят заедно и си говорят, бе като да видиш малка частичка от Рая.

Светиите не са талисмани, които да ни помогат да намерим изгубени вещи, както преди си мислех. Светците съществуват, за да ни покажат, че недъзите на сърцата ни не са нашата същност. Фактът, че Христос вижда всеки човек като Божий образ, е основната причина да продължаваме да търсим близостта Му.

Свети Августин е написал: „Няма светец без минало и грешник без бъдеще!“

Всички светии, молете Бога за нас грешните! Амин!

Превод от английски:

Лора Бахдикян- Мариянова

СЪДЪРЖАНИЕ

ИДВАНЕТО НА БОГА НА ЗЕМЯТА И В НАШИЯ ЖИВОТ	1
ЗА РАЗЛИЧНИТЕ ИМЕНА НА ХРИСТОС	2
ДА ПОЕМЕШ ОТГОВОРНОСТТА ЗА ЖИВОТА СИ	5
НА ОНЗИ СВЯТ ПЪРВИЯТ ВЪПРОС ЩЕ БЪДЕ: „БИЛ ЛИ СИ ЧОВЕК НА ЗЕМЯТА?“	8
ЖИВ ЛИ СЪМ?	14
ЗАЩО ДОБРИТЕ ДЕЛА СЕ ВЪРШАТ ПО-ТРУДНО	16
ПОСТИГАЙКИ ВЕЛИЧИЕТО НА ТВОРЕНИЕТО	17
СВЕТОКОЗМИНСКАТА ПУСТИНЯ - МАНАСТИРЪТ, КОЙТО СЕ СРАЖАВА С ПРАЗНОТАТА.....	19
ВАКАНТНИТЕ МЕСТА ПРИ АНГЕЛИТЕ	22
С ДРЪЗНОВЕНИЕ В РАЯ	25
ПСАЛОМ ДЕВЕТДЕСЕТИ НА ВОЙНИКА	28
СТРАДАНИЕТО НА СВЕТА	32
ЧУДОТО НА ИЗЦЕЛЕНИЕТО КАТО БОЖИЕ ПРИСЪСТВИЕ	35
СТАРЕЦЪТ ФИЛАРЕТ КАРУЛСКИ	36
ЗАГАДКИТЕ НА ЕВАНГЕЛИЕТО ОТ ЙОАН	39
„МОЛИХМЕ СЕ НА БОГ ДА НИ РАЗКРИЕ ДРЕВНОТО ХРИСТИЯНСТВО“	44
СЪДЪРЖАНИЕ	48
ЗА СВЕТА ВАРВАРА И ДЕВОЙКАТА ХАТИЯ	51
КАКВО Е ТВОЕТО УСЪРДИЕ?	53
ЧУДОТО НА ИЗЦЕЛЕНИЕТО	55
„ТОВА Е ФИЛМ ЗА ТЕБ“	56
ПРИ НЕСПОЛУКИ И ЗАГУБИ СЕ СЪПРОТИВЛЯВАМЕ С УНИНИЕ	61
СВЕТЦИТЕ И ТАТУИРОВКИТЕ ПО ЛИЦЕТО	65

Енорийски живот

Православни беседи - петък от 18:00 ч
 Неделно училище за деца - неделя от 10:30 ч
 Библиотека - петък от 18:00 - 19:00 ч и неделя от 10:30 - 11:00 ч
 Поклоннически пътувания по манастирите

Богослужение

Акатист към Света Богородица Всецарица пред чудотворната ѝ икона - сряда от 17:00 ч
 Акатист към Свети Георги пред чудотворната му икона - четвъртък от 17:00 ч
 Молебен канон към Света Богородица - петък от 18:00 ч
 Вечерня - събота от 17:00 ч
 Утрения - от 8:00 ч
 Св. Литургия - неделя от 9:00 ч и всеки понеделник, четвъртък и петък от 8:30 ч
 Св. Литургия се отслужва и на всички по-големи църковни празници

Редакционен екип

Ставрофорен иконом
Дончо Александров

Свещеноиконом
Теодор Стойчев

Протоиерей
Ясен Шинев

Йоанна Калешева

Весела Митева - Костова

Крикор Андреасян

Диана Янчева

Валя Марчелова

25 септември тържествено бе отбелязвана 80 годишнината от възвръщането на Южна Добруджа към пределите на България. Във военното гробище в Добрич, където почиват воители от шест национални армии и четири вероизповедания, участници в Добричката епопея, Негово Високопреосвещенство Варненският и Великопреславски митрополит Йоан отслужи заупокойна молитва и произнесе възвущащо слово в памет на загиналите, които са пожертвали живота си за отечеството, вярата и свободата.

В края на м. октомври Негово Високопреосвещенство инспектира строително-монтажните дейности по покрива и куполите на Катедралния храм „Успение Богородично“, което се явява мащабен ремонт на цялото покривно пространство с цел - прекратяване просукването на влагата и стените

На 30 ноември, когато православните християни почитат паметта на първия призван апостол от Господ Исус Христос, във варненската

митрополитска Катедрала „Успение Богородично“ бе отслужена Божествена света Литургия от Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславски митрополит Йоан. В проповедта си митрополитът отбеляза, че апостолският жребий на свети Андрей е включвал нашето черноморие, където изворово е потвърдено, че той основава епископска катедрa в Одесос (Варна) и ръкополага апостолския мъж Амплий за неин епископ.

Енорийски новини

По повод ежегодното честване на иконата св. Богородица „Всецарица“, на 18 август в енорийския ни храм „Св. Атанасий“ бе отслужена Божествена света

Литургия. След това бе извършен водосвет за здраве и поръсени богомолците, а после бе отслужено и петохлебие. Тържествената служба приключи с коленопреклонна молитва пред иконата на Богородица Всецарица, чието чудотворно копие украсява и покровителства храма и енорията ни.

На 11 ноември, с Божествена света Литургия отбелязахме тържествено паметта на свети Мина - един от небесните покровители на

нашата храм, в чийто притвор се намира параклисът, посветен на светия воин. По традиция, след светата богослужба бе извършен водосвет и отчетено пето-

хлебие. Поради ограничителните мерки, свързани с епидемиологичната обстановка, Акатистът към св. Мина бе отслужен пред неговата икона, преместена за целта от параклиса в храма.

През последните месеци на тази година, енорията ни имаше радостта да посрещне новородените за живот, а и новопокръстени во Христа младенци: Николай - на енориашите ни Стоян и Звезди, и Йоан - на Ивелина и Даниел. Постоянството и дръзнението на техните

родители във вярата да бъде непрекъсващ извор, с който да напояват и закърват своите чеда за вечен живот!

Дарения за храма:

BIC COD: STSABGSF

IBAN: BG 49STSA93000010451152

„Банка ДСК“ ЕАД клон Варна

Посетете интернет страницата ни: www.sv-atanasii-varna.org

Разпространява се бесплатно